BOLŞEVİK PARTİ İNŞASI İÇİN - JÎ BO SAZBÛNA PARTİYA BOLŞEWÎK

BOLŞEVİK PARTİZAN

Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz! • Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşiniz!
Karkerên hemû welatan yekbin! • Karkerên hemû welatan u gelên bindest yekbin!

• Sayı / Hejmar: 190 • 15 Ocak / Çile 2023 • Fiyatı / Biha: 10 TL

KUZEY KÜRDİSTAN-TÜRKİYE
KOMÜNİST HAREKETİNİN KARTALI

İBRAHİM KAYPAKKAYA

BOLŞEVİK MÜCADELEDE YAŞIYOR, YAŞAYACAK!

İÇİNDEKİLER

BOLŞEVİK PARTİZAN

V.i.S.d.P. &Yazışma Adresi: K. İnan
Postale No: 287, 67000 France

İnternet: **www.bolsevikparti.org**
E-Mail: **info@bolsevikparti.org**

Fiyatı: 5 TL, £ 2.50, 3 EURO

Sosyal medyada da yazılarımız yayınlanmaktadır.
Bizi sosyal medya üzerinden de takip edebilirsiniz.
Sosyal medya adreslerimiz:
Facebook:
www.facebook.com/bolsevikmucadele
Twitter:
@adal_tanya

2023’E GİRERKEN... BİR KEZ DAHA... SEÇENEK BELLİ!

Ya barbarlık içinde çöküş, ya sosyalizm!

DÜNYADA VE KUZEY KÜRDİSTAN-TÜRKİYE’DE KİMİ GELİŞMELER

Emperyalizmin savaş yüzü

Bugünün dünyasına baktığımızda, emperyalistler arasındaki çelişmeler keskinleşiyor. Üçüncü Dünya Savaşı tehlikesi giderek artıyor. İkinci Dünya Savaşı’ndan bu yana emperyalist büyük güçler, doğrudan karşı karşıya gelerek bir savaş yürütmedi. Savaşları, dünyanın birçok ülkesinde işbirlikçileri aracılığıyla yürüttüler. Temsilci savaşları olgusu 2023’e devredilen en önemli barbarlık olgularından birisidir...

24 Şubat 2022 tarihinde Rusya devlet başkanı Vladimir Putin'in Ukrayna'da “özel bir askerî operasyon” adıyla başlattığı savaş neredeyse birinci yılını dolduruyor. Bu savaşa ilişkin tespitlerimiz özetle şöyledir:

2023’ün de en önemli sorunu: Savaş!

Ukrayna’da süren savaş iki yanlı haksız-gerici bir emperyalist savaştır. Savaşın bir yanında ABD/NATO/Batılı emperyalistler; diğer yanında Rus emperyalizmi ve en başta Çin olmak üzere müttefikleri vardır.

Bu savaşta desteklenecek yan yoktur.

Ukrayna’nın Rus işgaline karşı savaşında ulusal bir moment de vardır ve fakat bu savaşın genel karakterini belirleyen bir unsur değildir. Çünkü emperyalist büyük güçlerin dünyayı yeniden paylaşım dalaşında Ukrayna Batı emperyalizminin yayılmacılığının uç beyliği olarak kullanılmaktadır. Emperyalist Rusya’nın işgal savaşını/yayılmacılığını, Ukrayna’yı “Nazizm’den kurtarma savaşı” olarak göstermeye çalışması büyük bir yalan olduğu gibi, Batılı medyanın da bu savaşı saldırıya uğramış mazlum Ukrayna’nın işgale karşı direniş savaşı olduğu, bu savaşın demokrasinin, diktatörlüğe karşı savaşı olduğu türünden anlatıları/propagandaları savaş yalanlarıdır.

Yaklaşık bir yıldır süren savaşın bugüne kadarki bilançosu konusunda savaşan taraflar savaş propagandası nedeniyle doğru bilgiler vermese de bu bir yıl içinde sayıları on binlerle ifade edilen insan yaşamını yitirdi. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği’nin verdiği Ağustos 2022 rakamlarına göre 10 milyon 107 bin 957 insan ise mülteci olarak başka ülkelere göç etmek zorunda kaldı. Ukrayna ile Rusya arasında yürüyen savaş ekonomik alanda da etkisini –özellikle merkezi Avrupa’da– derinden hissettiriyor.

Hiçbir şey eskisi gibi değil!

Dünya ekonomisi 2020 birinci çeyreğinden itibaren girdiği yeni kriz devresinde, önce Korona, sonrasında ise Ukrayna'daki savaşın etkisiyle önceki yıllardan kalan durgunluk evresinden canlanma evresine geçemedi, geçemiyor. Tersine Ukrayna'da yürüyen savaş durgunluğun yüksek enflasyonla (stagflasyon) birlikte daha uzun bir süre süreceğine işaret ediyor. Bu stagflasyon eğiliminin ne ölçüde ilerleyeceği/gerileyeceği bir ölçüde Ukrayna'daki savaşın ne kadar süreceği, nasıl sonuçlanacağına bağlı…

Tabii her zaman olduğu gibi dünya çapındaki bu stagflasyon eğiliminin ceremesini alım güçleri düşen işçi ve emekçi yığınlar çekiyor, çekecek.

Savaş nedeniyle başta enerji olmak üzere tedarik zincirinin bozulması fiyatların yükselmesini beraberinde getirdi. Enerji fiyatları, özellikle gaz, %125-150 oranında arttı. Enerjinin pahalılaşması hemen birçok şeyin fiyatının artması demek. Ayrıca sevkiyat zincirinin bozulması nedeniyle tahıl ve diğer gıda fiyatları da yükseldi.

Savaş direkt olarak çevreye zarar verdiği gibi, dolaylı olarak da çevrenin tahribatında daha fazla rol oynuyor. Rusya'nın gaz sevkiyatını durdurması, enerji fiyatlarının artması vb. vd. nedenlerle Avrupa ülkelerinde fosil ve nükleer enerji kaynaklarından uzaklaşma planları rafa kaldırılıyor veya öteleniyor. Emperyalist devletler kitlelerden gelen tepkiler nedeniyle geçmişte hazırladıkları 'nükleer enerjiden vazgeçmek, kömür kullanımlı santrallerini kapatmak, yenilenebilir enerji üretimine ağırlık vermek' gibi… planları ötelemek ya da vazgeçmek için kullanabilecekleri bir "gerekçe"ye sahip oluyorlar ve onlar bu gerekçeyi tepe tepe kullanıyorlar.

Gıda ve enerjide yaşanan olağanüstü fiyat artışları nedeniyle, kitlelerin öfkesinin kabarması ve bu öfkenin devlete yönelmesi endişesi devletleri işçilere, emekçilere kimi ek yardımlarla "desteklem" ve bu yolla öfkeyi dizginleme/sindirme politikasına yöneltmiş durumda. Sermayedarların ve onların devletlerinin bu tür "yardım" politikaları, enflasyonun altında kalan ücret teklifleri Avrupa'da

alım gücü düşen, pahalılıktan şikâyetçi kitlelerin haklı tepkilerini dizginlemeye yetmiyor. İşçi ve emekçi kitleler tepkilerini grev ve gösterilerle ortaya koyuyorlar.

Savaşın gelişme perspektifleri, kazananlar, kaybedenler

Bu savaşta Rusya 2015'den bu yana ilan edilmiş savaş hedeflerine büyük ölçüde varmış görünüyor:

Luhansk ve Donetsk şimdi de fakto Rusya'nın parçası durumunda; Donbas ile Kırım arasında oldukça geniş bir kıyı şeridinde koridor Rusya işgali altında. Bunun ötesinde Kırım'daki işgal bölgesi kuzeye doğru genişletilmiş durumda. Anda tüm Donbas bölgesinin askeri olarak Ukrayna'nın kontrolünden çıkarılması yönünde gelişiyor savaş. Bu yüzden Rusya "barış" görüşmelerine "hazır" olduğu açıklamaları yapıyor.

Buna karşı öncelikle ABD'nin arkadan gaz vermesi ve yoğun silah yardımıyla Ukrayna "savaşı kazanana kadar" savaşma sloganları atıyor. Savaşı uzatan anda bu savaşın uzaması ile Rusya'yı maksimum zayıflatma hedefini güden başta ABD ve bu savaşta onun arkasında yeniden hizaya giren Batılı emperyalist güçler.

Bu savaşın esas kaybedeni ABD ve Batılı emperyalistlerin uç beyliğinde savaşa sürülen Ukrayna halkı, şimdi savaşın getirdiği ekonomik yükün altında ezilen ve savaşta onbinlerce askerini yitiren Rusya halkı ve bu savaşın ekonomik etkilerini artan enflasyonla ağır bir şekilde yaşayan, başta açlık tehlikesi ile karşı karşıya olan en yoksulları olmak üzere bütün dünya halkları. Bu savaşın dünya proletaryası ve ezilen hakları açısından getirdiği tek şey, baskı, sömürü ve zulmün artması, yoksulluk ve açlıktır.

Bu savaş derhal sonlandırılmalı, silahlar derhal susmalıdır! Derhal koşulsuz bir ateşkes yapılmalıdır! Rusya işgal ettiği topraklardan geri çekilmeli, bu toprakların kaderi o topraklarda yaşayan halk tarafından, yapılacak referandumlarla belirlenmelidir.

Diğer taraftan Ukrayna'nın silahlandırılması derhal durdurulmalı; NATO'nun Doğuya doğru genişlemesine son verilmelidir. Bizim talebimiz NATO dâhil tüm askeri paktların dağıtılmasıdır.

Bunlar olur mu? Zor! Fakat sonsuz savaş yoktur. Emperyalist savaşlar eğer devrime yol açmazsa, eninde sonunda emperyalist barışla sonlanır.

Şimdi bu bağlamda bütün devrimci, demokrat, barışsever insanların kilitlenmesi gereken birinci hedef bu savaşın ön koşulsuz bir ateşkesle durdurulması talebiyle bir barış hareketinin yaratılması olmalıdır.

Savaş dışında başka birkaç şey

Emperyalist dünya sisteminin barbarlığını sadece emperyalist savaşlarda görmüyoruz. 2023 yılı kendinden önceki yıldan devraldığı, kapitalizmin sıçramalı eşitsiz gelişme yasası sonucu ortaya çıkan güç dengelerindeki her önemli değişikliğin, yeniden paylaşım taleplerini ve girişimlerinin yoğunlaştığı; ezen-ezilen, sömüren-sömürülen çelişkilerinin derinleştiği, erkek egemenliğinin, ırkçılığın, faşizmin, gericiliğin/dinci gericiliğin, cinsiyetçiliğin... ne yazık ki sürdüğü bir yıl olacaktır. Çünkü emperyalist barbarlığa, onun çeşitli görüntülerine karşı mücadelenin zayıf olduğu bir dönemden geçiyoruz.

Emperyalist barbarlığın edimlerinden birisi kâr için doğayı, doğal kaynakları da maksimum kâr amacı doğrultusunda kullanması, doğayı mahvetmesi, yaşam temellerini yok etmesidir. Emperyalizm için doğa da aynı emekçi insan gibi ba-

sit bir sömürü nesnesidir. Gelinen yerde emperyalizm dünyada milyonlarca yıl gelişmenin ürünü olan iklim dengesini bozmuş durumdadır. Bunun olası sonuçlarını bilim insanları “iklim felaketi” olarak adlandırıyor.

Emperyalizmin marifetiyle yaşanan iklim felaketine karşı başta genç çevrecilerin/öğrencilerin 2018 yılında “Fridays for Future”/“Gelecek için Cumalar” adı altında birçok yerde/ülkede başlattığı kitlesel eylemler 2022 yılında da sürmüştü. 2022 yılında da çevre sorunu yakıcı bir sorun olarak öne çıkmış, kitlesel eylemlerle insanlar tepkilerini ortaya koymuşlardı. Bu tepkilerin, eylemliliklerin 2023 yılında ve sonraki yıllarda da sürmesi bekleniyor.

Doğanın tahribatına karşı biriken ve kitlesel eylemliliklerle ortaya çıkan öfkeyi sorunun yaratıcısı olan kapitalist/emperyalist sisteme karşı yönlendirilmesi gerekirken bu bugüne kadar ya yapılamadı ya da yeterince yapılamadı. Çevre hareketi esasta sistemin reformist partilerinin etkisi altında. Bunun en temel nedenlerinden birisi bu siyasal bilinci kitlelere taşıyacak örgütlü komünist öncü bir gücün ya olmaması ya da çok cılız olmasıdır.

“Gelecek İçin Cumalar” hareketi gelişiyor. Almanya’nın Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinde maden ocağı açılacağı için Lützerath köyünün tahliyesine karar verildi. Lützerath köyünün boşaltılmasına karşı iklim aktivistleri direniyor. “Fridays for Future”/“Gelecek İçin Cumalar” çatısı altında harekete geçen 200’ün üzerinde organizasyon da 8 Ocak tarihinde binlerce kişilik bir katılımla Lützerath’a aktı. Lützerath, Almanya’da iklim koruma aktivistleri için çok önemli bir sembole dönüşmüş durumda. Aktivistler, Lützerath köyünün tümü ile tahliye edilip altında bulunan kömürün, Garzweiler Madeni'ne dâhil edilmesi planına karşı çıkıyor. İklim aktivistleri haklı olara RWE enerji şirketinin Lützerath’ı yok edeceğini savunuyor.

Almanya’da iklim aktivistlerinin eylemlilikleri artarak devam ediyor. Yeşiller Partisi'nin iktidar olduğu şartlarda bu hareketin bizzat Yeşiller Partisi’ne karşı yönelmesi özellikle dikkat çekicidir. Bir kez daha Yeşiller Partisi’nin "muhalefette başka - iktidarda başka!“ politikası kitleler nezdinde teşhir olmaktadır.

Emperyalist ülkelerde özellikle işçiler, emekçiler arasında bir hoşnutsuzluk ve öfke birikmesi vardır. Kimi koşullarda bu öfke sokağa da taşırılarak dışa da vurulmaktadır. Ve ama bu hoşnutsuzluk hâli, sisteme karşı biriken öfke ya da bu yönde ortaya çıkan kimi kitlesel eylemlilikler en başta örgütsüzlük duvarına çarparak sönümlenmektedir.

2022’nin son aylarında örneğin İngiltere’de eğitim çalışanları ve otobüs şoförleri grevlere gittiler, sağlık sektöründe hemşireler ve demiryolu işçileri grev kararları aldılar, Ocak 2023’te bu grevlere hazırlanıyorlar. Bu işkollarını başka işkollarında grevlerin takip edeceği; örneğin 150 binin üzerinde kamu çalışanının greve hazırlandığı belirtiliyor.

İngiliz hükümeti işçilerin, emekçilerin enflasyon oranında (anda İngiltere’de enflasyon oranı %10,7 olarak veriliyor) ücret taleplerini “enflasyonu daha da azdıracağı” gerekçesiyle reddediyor. İngiliz hükümetinin bu uzlaşmaz tavırlarına karşı 2023 yılında grev ve gösterilerin genişlemesi şaşırtmayacaktır.

Avrupa’da grev ve gösteriler sadece İngiltere ile sınırlı değil... 2022’nin son aylarında İspanya (ulaşım sektöründe özellikle), Belçika (demiryolu işçileri), Fransa (ulaşım, özellikle uçuş sektöründe) ve Yunanistan gibi ülkelerde de grev

ve eylemler yaşandı.

Yine Almanya'da kitlesel protesto eylemleri yaşandı. Özellikle doğu eyaletlerinde hayat pahalılığana karşı kitlesel eylemleri sağ popülist/faşist partiler organize ettiler. Kitleler arasında yayılan hoşnutsuzluğun faşist grup ve partiler tarafından kullanılarak faşist hareketin tabanını genişletmeye çalışmakta, iç faşistleşme yönünde atılan adımlar bu yollarla da güçlendirilmek istenmektedir.

Bu mücadeleleri siyasal mücadeleye kanalize etmek ve sisteme karşı mücadeleye dönüştürmek için eksikliği duyulan şey komünist öncünün, Bolşevik tipte örgütlenmiş partilerin eksikliğidir.

Bu durum sadece emperyalist ülkelerin değil aynı zamanda daha geri kapitalist ülkelerin işçilerinin, emekçilerinin, ezilenlerinin de sorunudur. Bunun son örneğini 2022 yılında İran'da gerici-faşist molla rejimine karşı başlayan direnişte de gördük, görüyoruz. Mevcut dinci-faşist molla rejimine karşı başlayan mücadele komünist örgütsüzlüğün de etkisiyle faşist rejim tarafından baskı ve şiddetiyle bastırılma durumundadır.

Kuzey Kürdistan -Türkiye'nin 2023'ü: Faşizmin 100. yılı!

2023 yılı, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de burjuva siyaset açısından hayli hareketli geçecek. Bu yıl içinde burjuva siyaset bir yandan kendi aralarında yürüttükleri iktidar dalaşını tüm sertliği/çirkefliği/pisliği ile sürdürecek, bu dalaşı yapılacak seçimlerle "taçlandıracak"! Diğer yandan ama burjuva devletin kuruluşunun 100. yılı olması nedeniyle, burjuvazinin tüm kesimleri devletlerinin ne kadar iyi, ne kadar güçlü, ne kadar demokratik... bir devlet olduğu, olacağı üzerine ahkâm kesecek, anda iktidar için birbirlerini yiyen burjuva siyasetin sözcüleri burjuva devletin "yüce"liği, "bekası", vs. konusunda birleşecekler. Devletin "ilelebet payidar olacağı" laflarını daha çok duyacağız burjuva siyasetçilerden 2023 yılında...

Kapitalistlerin ve onların sözcülerinin kendi çıkarlarının savunucusu, koruyucusu ve kollayıcısı devletlerini 100. kuruluş yılını kutlamalarında şaşırılacak bir taraf yok. Devlet onların, kutlama onların! Burada sorun, onların bu kutlamalarında işçileri, emekçileri, ezilenleri kendi devletlerinin kutlamalarına malzeme yapmalarıdır. Sorun, sanki devlet işçilerin, emekçilerin devletiymiş gibi onları yalanla avutmaları, kendi devletlerinin gerçekte kimin devleti olduğunu gözlerden gizleme çabalarındadır. Sorun ezilen ulus ve milliyetlerden emekçileri kendi burjuva bayrakları altında tutma zorbalığındadır.

100 yıl cumhuriyet... 100 yıl faşizm!

2023 yılına girilen şu günlerde burjuva devletin 100. kuruluş yıldönümü üzerine Türk hâkim sınıflarının siyasi sözcülerinin 2022 yılının son aylarından itibaren başladıkları "2023'ün Türkiye'nin yüz yılı" propagandası yoğunlaşarak sürdürülüyor.

Cumhurbaşkanı ve aynı zamanda iktidar partisi AKP'nin Genel Başkanı olan Recep Tayyip Erdoğan, 2022'nin son "Cumhuriyet Bayramı" öncesinde yapılan Bakanlar Kurulu toplantısı sonrasında yaptığı açıklamada, *"Önümüzdeki yıl vasıl olacağımız Cumhuriyetimizin 100'üncü yılına büyük bir heyecanla, şevkle, coşkuyla hazırlanıyoruz. Bizim*

için bu yıldönümü sadece yeni devletimizin ikinci asrının başlangıcı ifade eden bir takvim değişikliği olmanın ötesinde manalara sahiptir. İşte bu anlayışla Anadolu toprakları üzerinde son bin yılda kurduğumuz üçüncü devletimiz olan Cumhuriyetimizi siyasi, ekonomik, sosyal, diplomatik alanlarda milletçe hayalini kurduğumuz seviyeye çıkartacak atılımın adını Türkiye Yüzyılı koyduk. Ülkemizin ve medeniyetimizin tüm kazanımları üzerinde yükselteceğimiz bu vizyon, yeni nesillere bırakacağımız en büyük miras olacaktır. (...) Türkiye Yüzyılı hedefimiz sadece milletimizin refahını yükseltmek, sadece ülkemizi bölgesel ve küresel güç hâline getirme gayesi taşımıyor. Bu aynı zamanda inanç, kültür, medeniyet köklerimizi de yeniden ihya edeceğimiz bir atılımın adıdır." diyor ve 85 milyonu Türkiye Yüzyılı'nı "geçtiğimiz 20 yılda hayata geçirdikleri demokrasi ve kalkınma altyapısı üzerinde hep birlikte inşaya" çağırıyordu. Yine Türkiye Yüzyılı adı altında çeşitli vaadler ileri sürüldü, sürülüyor.

Muhalefet de 2023'ün "anlam ve önemine" ilişkin söylemden iktidar partisinden aşağı kalmıyordu.

Yıl içinde, özellikle ekim ayında devletin 100. kuruluş yılı ile ilgili daha çok şeyler duyacağız. 29 Ekim 1923'te kurulan devletin/cumhuriyetin nitelikleri allanıp pullanacak, devletin ne denli "millet iradesini üstün tutan", "egemenliğin kayıtsız şartsız Türk milletine ait olduğu" bir devlet olduğu; ne denli "eşitlikçi, özgürlükçü", "demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti" olduğu; ne denli "adil ve barışçı" olduğu, ne denli insan haklarına saygılı olduğu; "Her Türk vatandaşının" ne denli "Anayasa'da belirtilen temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu"... vb. vb.; ya da andaki burjuva muhalefet açısından, onların iktidara gelmesi şartlarında bunların olacağı "Cumhuriyetin demokrasi ile taçlandırılacağı" vb. anlatılacak; işçiler, emekçiler, ezilenler bir kez daha —bu kez 100. yıl vesilesiyle— anlatılanlara inandırılmaya çalışılacak. Altılı masa muhalefeti ise "güçlendirilmiş parlamenter sistem" dedikleri gerici burjuva diktatörlüğünün bir diğer biçiminin propagandasını ellerinden geldiğince köpürdetecekler!

Başkanlık sistemi ya da "güçlendirilmiş parlamenter sistem" farketmez — bunların onların övdükleri/övecekleri 100 yıllık devlet/cumhuriyet, işçiler, emekçiler, ezilen halklar için 100 yıllık faşizm demektir.

O devlettir ki; anayasası 'Türk Milleti' ile başlayıp 'Türk Milleti' ile biter; diğer ulus ve milliyetlerin varlığını, haklarını yok sayar; dahası, çeşitli ulus ve milliyetlerin en temel haklarını ırkçı, şoven devletin baskı ve zoruyla, asimilasyonla, katliamlarla… bastırma siyaseti izlemiştir.

100 yıllık tarihi boyunca faşist devlet, 'millet iradesinin mutlak üstünlüğünü, egemenliğin kayıtsız şartsız "Türk Milleti"ne ait olduğu' yalanıyla kitleleri kandırmış, onları kendi faşist politikalarının destekçisi yapmıştır. Gerçekte 100 yıllık cumhuriyet tarihi boyunca hiçbir zaman millet iradesi tecelli etmemiştir. Var olan devlet ezici çoğunluğunu yoksul işçilerin, emekçiler oluşturduğu "millet"in iktidarı değil, 100 yıldır sömürücü sınıfların çıkarlarını herşeyin üstünde tutan bir burjuva sınıfın devletin iktidarıdır. Bu devletin işçilere, emekçilere vereceği şey onların sömürüldüğü rejimin devam etmesi için çalış-

mak olmuştur.

Hâkim sınıfların devletinin anayasasında bahsedilen "milletin iradesi" denilen şey seçim zamanlarında emekçilerin oyları ile tüm kurum ve kuruluşlarıyla zorba devletlerinin meşruiyetini halka onaylatmaktan başka bir şey değildir.

Yine bu 100 yıllık devletin anayasasında belirtilen devletin "demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti" olduğu da büyük bir yalandır. 100 yıllık cumhuriyet tarihinde bırakalım gerçek anlamda bir demokrasinin yaşanmasını, burjuva anlamda bile bir demokrasinin bile yaşanmışlığı (kimi dönemler hariç) sözkonusu değildir. Onların demokrasi dediği şey, adı cumhuriyet olan ama gerçekte faşist ilkelere göre yürüyen gerici, statükocu, zorba devleti şirin göstermek için taktıkları bir sıfattan başka bir şey değildir.

Onlar 100 yıllık devletlerinde demokrasi sermayenin çıkarlarına hizmet ettiği sürece ve ölçüde vardır. Onların demokrasisinde görüşünü söyleyen, taleplerini dile getirenlere reva görülen koğuşturmalardır, mahkemelerdir, cezalardır. Onların demokrasisinde en temel haklarını talep eden işçilere, emekçilere yönelen devlet terörü; hak talep edenlerin meşru eylemliliklerine saldırı, koğuşturma, hapis… vs. vb. "demokrasinin gereği"dir. Emekçiler üzerinde kullanılan zor, devlet terörü "huzurun korunması" adı altında sömürü sisteminin "huzurlu" bir şekilde sömürmesinin adıdır.

Onların laik devlet dedikleri şey de koca bir yalandır. Onların laiklikten anladığı şey, dini kendi denetimleri altında tutmak ve kendi siyasi iktidarlarının devamı için kullanmak olmuştur. Onların "laikliği" bir dinin (İslamiyet) bir mezhebinin (Sünnilik) diğer din ve mezheplere üstünlüğünün sürmesi yönünde desteklenmesidir.

Onların hukukunun temelinde "mülk" yani burjuvazinin çıkarlarını koruyup kollayan devlet vardır; "adaletleri "mülkün temelini koruma"ya, yani burjuvazinin devletinin endekslenmiştir. Onların hukuku sermayenin çıkarlarını koruma üzerinde yükselir. Onların hukukunda emekçilerin hakları ayaklar altına alınmıştır; var olan haklar en iyi durumda kâğıt üzerinde kalma koşuluyla, göstermelik olarak vardır.

Onların 100 yıllık Türk devletinin, kurucu önderlerinin söylediği "Yurtta sulh, cihanda sulh!" ilkesine bağlı bir devlet olduğu da en büyük yalanlardan birisidir. Onların dilinde Kürt ulusunun temel hak ve istemlerinin kanla bastırılması "yurtta sulh"un; Kuzey Kıbrıs'ın işgal edilmesi başta olmak üzere sınır ötesi harekâtlar, Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar bir dizi bölgeye, Kore'ye, Balkanlar'a, Afgangistan'a, Somali'ye, Lübnan'a, Suriye'ye asker göndermeler, işgaller, sınır ötesi harekatlar "cihanda sulh"un karşılığıdır. Onların "cihanda sulh" dedikleri şeyin gerçek yaşamdaki karşılığı savaş kışkırtıcılığıdır, işgalciliktir, saldırganlıktır, komşularla savaştır, bölgede halkları birbirine düşman etmektir vb. vb.

Bu örneklemeler daha da çoğaltılabilir.

Onların 100 yıllık devleti sözde demokratik, gerçekte faşist bir devlettir. Onların devleti sermayenin çıkarlarını koruma ve gözetme temelinde şekillenmiş bir devlettir. Her burjuva devlet gibi işçilerin, emekçilerin, ezilenlerin yapacağı bir devrimle yıkılması gereken bir devlettir. 100 yıllık sermaye iktidarı/devleti yeter! Çeşitli ulus ve milliyetten Kuzey Kürdistan-Türkiye işçilerine, emekçilerine kendi devrimci demokratik cumhuriyetleri gereklidir. Ve o devrim gerçekleşecek, işçilerin, emekçilerin iktidarı kurulacaktır!

İşçilerin, emekçilerin payına düşen

2023 yılında sermaye devletlerinin 100. yılını kutlayadursunlar, girilen yeni yüzyıl üzerine planlar, projeler yapadursunlar... ekonomik olarak dünyanın sayılı 10 devleti içinde olma, üretimin, kalkınmanın, istikrarın, başarının... "vizyonlarını" açıklayadursunlar; işçilerin, emekçilerin 100. yılda da payına düşen yoksulluğun derinleşmesi, işsizlik, açlık, geleceksizliktir.

Onlar sermaye devletinin yüz yılında esasta burjuvazinin nasıl gelişip güçlendirileceğinin, "savunma"/silah sanayi başta olmak üzere ekonomik ve askeri olarak nasıl daha güçlenip emperyal yayılabilirliğe hizmet edecek projeler üretip bunu "Türkiye"'nin(!) yüzyılı olarak gösteriyorlar. Bu zenginliği yaratacak olan işçilere, emekçilere ise reva gördükleri "yaşamaya az, ölmeye çok" bir pay vermektir. Bunun son örneğini 2022'nin son ayında 2023 için belirlenen asgari ücret "artışı"nda gördük.

Buna göre yeni asgari ücret %54 artışla 8506 lira 80 kuruş oldu. Bu ücret devletin verdiği resmi enflasyon rakamlarının altında bir rakam olma, yeni gelen zamlarla alınan zammın kısa süre içinde erimesi... yanında çeşitli işçi sendikalarının yaptığı skalaya göre açlık sınırının altında bir yaşamın işçilere, emekçilere reva görülmesinden başka birşey değildir.

Türkiye'de asgari ücret oranı kamu kesiminde çalışan emekçilerle emekliler için bir nirengi noktası oluşturduğu için de artış oranının ayrı bir önemi vardı. Ancak bu kez bu kural kamu çalışanlarına ve emeklilere işletilmedi. Bu kesimlere verilen ücret önce %25 olarak belirlendi. Gelen tepkiler üzerine bir gün sonra "lütfen" artırılarak şaşaalı şekilde %30'a çıkarıldı! Cumhurbaşkanı böyle lütfetmişti!!! Yine en düşük emekli maaşının 3500 liradan 5500 liraya yükseltilmesi de iktidar tarafından büyük lütuf olarak lanse edildi. Memur maaşları da %30 artışla en düşük memur maaşı 11 bin 848 liraya yükseltilerek memurlar "ihya edilmişlerdi!!!

Oysa bizzat devletin resmi kurumu olan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre resmi enflasyon oranı %64,27 idi!!!

Tüm bunlar iş bulup asgari ücretle/kölelik ücretiyle yaşayanlar için...

Peki ya iş bulamayan, çalışamayan?!

TÜİK'in Kasım 2022 verilerine göre işsizlik oranı %10,2; genç nüfusta bu oran %17,8! TÜİK'in yaptığı Hanehalkı İşgücü Araştırmasına göre toplamda 3 milyon 576 bin işsiz var...

TÜİK "atıl iş gücü" olarak sınıflandırdığı ("Zamana bağlı eksik istihdam, potansiyel işgücü ve işsizlerden oluşan atıl iş gücü" olarak açımlıyor TÜİK!), yani gerçekte geniş tabanlı işsizlik olarak adlandırabileceğimiz işsizlik oranını ise %20,8 olarak veriyor. Yani gerçekte çalışabilir nüfusun yaklaşık 1/5'i işsiz!!!

Ekonomik kriz nedeniyle 2023 yılı içinde yaşanacağı öngörülen iflas dalgası ve buna bağlı olarak yeni işsizlerin mevcut işsizler ordusuna katılması da beklentiler arasında...

Tüm bunlar 2023'ün işçiler, emekçiler, işsizler için hiç de iyi geçmeyeceğine işaret etmektedir.

2023'ün seçim yılı olması nedeniyle oy devşirilmesi zorunluluğu iktidar için elzemdir. Ancak bu ekonomik koşullarda iktidardaki AKP'nin ve onun destekçisi partilerin oy oranlarındaki düşüşleri beraberinde getirmektedir. Onlar geniş işçi ve emekçi kesimlerinden oy toparlayabilmek için seçime yaklaşırken "kesenin ağzını açıp" işçilere, emekçilere ek

zamlar verme yoluna gidebilirler. Ancak geçici bir sempati toplamak verecekleri bu zamların faturasını da seçim geçtikten, oylar devşirildikten sonra işçilerin, emekçilerin önüne konulacağından şüphemiz yoktur. 100 yıllık devlet tarihi bunun örnekleriyle doludur; "yaptıkları yapacaklarının garantisidir!"

İşçilerin, emekçilerin bu açlık ve sefalet ücretlerine, kölelik düzenine karşı kimi ekonomik temelli grevler dışında ciddi bir karşı çıkışı yok.

Bugün işçi yığınları arasında yaşanılan sıkıntılara karşı bir öfke birikimi oluşmaktadır. Bunu yer yer cılız da olsa eylemlilikleriyle de göstermektedirler. (Örneğin 2023'ün ilk ayında metal işkolunda örgütlü Birleşik Metal-İş Sendikası üyesi 11 fabrikada çalışan 2000 işçi grev kararı aldı ve yasaklama olasılığına karşın greve gideceği kararlılığını açıkladı.) Ancak bu noktada hem faşist devletin zoru ve yasakları devreye girmektedir hem de bir perspektif eksikliği söz konusudur.

Bu durum işçi sınıfına devrimci bilincin taşınmasıyla, işçi sınıfının kendi partisi önderliğinde örgütlenmesiyle aşılabilir ancak. 2023'te de görev işçi sınıfı içinde örgütlenmek; işçileri, emekçileri kendi kavgasına kazanmaktır.

Başlıkta da ifade ettiğimiz gibi, gerek uluslararası alanda, gerek Kuzey Kürdistan-Türkiye'deki gelişmeler bize bir kez daha, 2023'te de işçi ve emekçilerin ve tüm insanlığın önündeki seçeneğin, eğer bu gelişmeler işçi sınıfı önderliğinde devrimlerle engellenip sosyalizmin yolu açılmazsa, barbarlık içinde çöküşe gidiş olduğunu gösteriyor.

Seçenek belli. Yol belli.
Komünistler için görev belli.

2023'te de temel görev bütün dünyada Bolşevik Partilerin yaratılması ve inşası görevine öncelik vermek. Bu görevi yerine getirmede sınıf mücadelesinin bütün alanlarında bütün imkânları kullanmak.

Barbarlık içinde çöküşe karşı olan herkesi ülkelerimizde Bolşevik Parti saflarına katılmaya, Bolşevik Parti'nin inşasını ilerletme için omuz vermeye çağırıyoruz.

15 Ocak 2023 ●

8 MART 2023: KADINLARIN ÖFKESİ BÜYÜYOR!

Komünizmin bayrağını yükseltmek için ileri!

Kadın ve erkek yoldaşlar!

8 Mart 2023'te dünya çapında kadın kitleleri kapitalizme ve erkek egemenliğine karşı biriken muazzam öfkeleriyle bir kere daha meydanları ve sokakları dolduracak. Kadınların öfkesi, kendilerine baskı, şiddet ve yoksulluktan başka bir şey sunmayan, dahası mücadeleyle elde edilmiş haklarını dahi ellerinden geri almaya çalışan, bu kahrolası emperyalist-kapitalist sisteme karşı her geçen gün daha da büyüyor! Ve 2022 yılında, Jina (Mahsa) Emini'nin katledilmesinin ardından gelen dinci-faşist rejime karşı isyanın gösterdiği gibi, kadınlar devrimci hareketlerin en ön saflarında mücadele ediyor. Afganistan'da Taliban rejiminin son olarak çalışma hakkını da kadınların ellerinden almaya çalışmasına karşı, en koyu baskılara rağmen kadınlar mücadelelerini sokaklara taşıyor.

Erkek egemen sistemin yarattığı kadınlara yönelik cinsel saldırılara karşı mücadele dünyanın her yerinde sürüyor. Cinsel saldırıları daha fazla sineye çekmemeye, bilakis ifşa etmeye cesaretlendiren "Me too!" kampanyası; kadınların erkekler tarafından katledilmesine ("femizid") karşı Latin Amerika ülkelerinden bütün dünyaya yayılan kampanyalar bunun örnekleri.

Kadınların mücadeleyle elde etmiş oldukları haklarına göz diken dünya gericiliğinin saldırıları salt "geri kapitalist" ülkelerle sınırlı değil! ABD'den Polonya'ya kadar –ve evet, Türkiye de dâhil olmak üzere– birçok ülkede kürtaj yasakları ya da sınırlandırmaları söz konusu. Polonya'da, Macaristan'da, Türkiye'de hükümetlerin imzaladıkları İstanbul Sözleşmesi'nden geri çekilme ya da "şerh düşme" tavırlarında görüldüğü gibi kadınların ve erkeklerin cinsel yönelimini özgürce yaşama hakları ellerinden alınmak isteniyor. Kadınlara yönelik her türlü şiddetin sona erdirilmesi için mücadele kimi zaman kâğıt üzerinde kalan boş vaatlerle durdurulmaya çalışılıyor. Fakat çoğu durumda kadın kitleleri buna artık kanmadığından ve direnişlerini sürdürdüğünden istisnasız her yerde rejimler baskı ve devlet terörüyle hareketleri bastırmaya çalışıyorlar.

Kadınların emperyalist-kapitalist sisteme karşı öfkeleri salt cins baskılarıyla sınırlı değil. Özgürlük ve demokrasi mücadelelerinin sürdüğü her yerde, daha iyi bir dünya için mücadelenin gündeme geldiği her yerde kadınlar en ön saflarda yerlerini alıyorlar. Emper-

yalist-kapitalist sistemin daha fazla kâr, azami kâr için doğa ve iklim felaketine yol açmasına karşı "Friday for Future" gençlik hareketinde, ırkçılığa karşı hareketlerde (örneğin "Black Lives Matter"), faşizme ve savaşa karşı hareketlerde, işçi sınıfının yoksulluğa ve kötü çalışma koşullarına karşı mücadelesinde, dünyada ve ülkelerimizde ulusal baskılara karşı mücadelede kadınlar bütün kararlılıklarıyla yerlerini alıyorlar.

Irkçılığa, faşizme, dinciliğe, gerici savaşlara, cinsiyetçiliğe, yoksulluğa, ulusal baskılara karşı öfke her geçen gün daha da büyüyor, büyüyecek. Özgürlük ve demokrasi için mücadeleler her yerde artıyor ve artacak. Ne var ki, bu hareketler dalga dalga yükselme ve gerileme durumunda kalıyor, çoğu kez de sistem tarafından şiddet ve terörle bastırılıyor. Emperyalist-kapitalist sistem hep aynı oyunları oynuyor: Hareketleri "boş vaatlerle", hayata geçirilmeyecek "reformcuklarla" yatıştırma ve satın almaya çalışmak; bunun işlemediği yerde en vahşi şiddetle bastırmak.

Emperyalist-kapitalist sistemin kendini hâlâ çok güçlü hissettiği bu durumun değişmesi gerek! Bunun için en temel eksiklik, mücadeleleri sistemin gerçekten değişmesine dek yönetebilecek Bolşevik tipte partilerdir.

Komünistlerin yapmış olduğu hataları kullanan uluslararası burjuvazi büyük bir ideolojik bombardımanla hak, eşitlik, özgürlük ve demokrasi arayışında olan kitleleri, özelde kadın kitlelerini komünist örgütlenmelerin gerekliliğinden soğutmuş durumdadır. Bir zamanlar, kadınların eşitlik ve özgürlük mücadelelerinin önderliğini yapmış olan Komünist Kadın Hareketi olağanüstü zayıflatılmış durumdadır. Kadın hakları, özgürlük ve demokrasi için kitlesel olarak sokağa çıkan, haklarını savunma kararlılığını gösteren kadın kitleleri ne yazık ki, komünizme, komünist örgütlenmeye uzak durmaktadır. Bu durumu değiştirmek anda ne kadar zor görünürse görünsün, bizim önümüzde duran görev, bu noktada yapabileceğimizin azamisini yapmaktır. Komünist Kadın Hareketinin yeniden çekim gücü kazanması için yol gösterici ideolojik-siyasi pozisyonlarımızı geliştirmek ve yaygınlaştırmak, parti inşasının gereklerini yerine getirmek zorundayız – bundan başka seçeceğimiz yok!

Bu anlamda, haydi parti inşasının görevlerine sarılmaya!

Yaşasın kızıl 8 Martlar!

Yaşasın Komünist Kadın Hareketi!

11 Ocak 2023 ●

Bolşevik Parti MERKEZİ KADIN KOMİSYONU

KUZEY KÜRDİSTAN-TÜRKİYE KOMÜNİST HAREKETİNİN KARTALI

İBRAHİM KAYPAKKAYA

BOLŞEVİK MÜCADELEMİZDE YAŞIYOR, YAŞAYACAK!

Ölenler dövüşerek öldüler…
Bilincimizde, mücadelemizde yaşıyorlar…

İbrahim Kaypakkaya, Kuzey Kürdistan-Türkiye komünist hareketinin bir kartalıdır. O, 1968 döneminin devrimci önderlerinden değişik olarak Marksizm-Leninizm'in devrimci özüne sahip çıktı. O, marksist-leninist temelde komünist parti inşasını Kuzey Kürdistan-Türkiye devriminin en önemli sorunu olarak kavrayıp, bu yönde adımlar attı. 18 Mayıs 1973, İbrahim Kaypakkaya'nın tutsak bulunduğu Amed zindanında hunharca katledildiği tarihtir. İbrahim Kaypakkaya, 4 aya yakın süren tutsaklık döneminde ser verip, sır vermeyen komünist devrimci tavrıyla zindanı faşistlere karşı mücadelenin bir

arenası hâline getirdi. İbrahim'in bu tavrı karşısında yenilen faşistler çareyi onu katletmekte buldu. İbrahim katledildiğinde 24 yaşında genç bir komünistti. İbrahim'in katledilmesinden bu yana yarım asır geçti. İbrahim'in gerçek savunucuları, İbrahim'in 1970'li yıllarda milat olan görüşlerini temel alarak daha da ilerilere taşıdılar. O'nun 1972 koşullarında yaptığı kimi hatalardan da kendilerini arındırarak Bolşevizm'e vardılar.

İbrahim, "Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi" (TİİKP) içinde çalışıyordu. TİİKP, yayın organlarının adı "Şafak" ve "Proleter Devrimci Aydınlık" (PDA)'tı. TİİKP içinde başını İbrahim'in çektiği marksist-leninist bir muhalefet oluştu. Bu muhalefet başlangıçta TİİKP içindeki mücadeleyle, TİİKP'i marksist-leninist bir yörüngeye sokabileceğini düşünüyordu. İbrahim Kaypakkaya, yaşadığı dönemde bütün dünyada komünist saflardaki bölünmede Marksizm-Leninizm'in devrimci özüne sahip çıkan, Mao Zedung'un düşüncelerine sahip çıktığını düşündüğü TİİKP içerisinde ideolojik-siyasi bir mücadele yürüttü. İbrahim, bu mücadele içinde Doğu Perinçek önderliğindeki Merkez Komitesi çoğunluğunun çizgisinin revizyonist bir çizgi olduğunu gördü.

Bu revizyonist çizgiye karşı kızıl bayrak açtı. 1972'de Doğu Perinçek ve şürekâsının ipliğini pazara çıkardı. 9-10 Şubat 1972'de, "Doğu Anadolu Bölge Komitesi Kararı" yayımlandı. Bu karar pratikte marksist-leninist muhalefetin, revizyonist önderliğe açık savaş ilanı ve tüm marksist-leninistlere isyan etme çağrısı idi. Bu kararın üzerinden iki ay geçmeden, 24 Nisan 1972'de İbrahim önderliğindeki kimi marksist-leninist kadrolar, TİİKP ile tüm örgütsel bağlarını keserek, Türkiye Komünist Partisi/Marksist-Leninist'in (TKP/ML) kuruluşunu ilan ettiler. İbrahim TİİKP içinde yürüttüğü mücadelede kaleme aldığı "TİİKP Program Taslağı"nın eleştirisinde şöyle diyordu:

"Şimdi biz, herkesin gözü önünde yükseklere bir bayrak çekiyoruz. Bu bayrak, proletaryanın kızıl bayrağı olacaksa, onun kızıllığını bozan bütün lekeler, ciddi ve titiz bir çabayla silinip atılmalıdır." (TİİKP Program Taslağı'nın eleştirisinden, "Bütün Eserleri", İbrahim Kaypakkaya, s. 291, Nisan Yayımcılık, Ekim 2016, İstanbul)

"HERKESİN GÖZÜ ÖNÜNDE YÜKSEKLERE ÇEKTİĞİMİZ BAYRAĞIN, PROLETARYANIN KIZIL BAYRAĞI OLUP OLMAYACAĞI, İŞARET ETTİĞİMİZ LEKELERİN TEMİZLENİP TEMİZLENMEYECEĞİNE BAĞLIDIR. BİZ, BÜTÜN SAMİMİYETİMİZLE BU LEKELERİN TEMİZLENMESİNİ İSTİYORUZ." (TİİKP Program Taslağı'nın eleştirisinden, Age., s. 291)

Parti kurulduktan bir yıl sonra ağır bir yenilgiye uğradı. İbrahim'in kuruluşuna önderlik ettiği TKP/ML'yi, Kuzey Kürdistan-Türkiye'deki bütün devrimci örgütlerden ayıran radikal komünist tavrı, O'nu hâkim sınıfların gözünde baş hedeflerden biri hâline getirdi. Faşist devlet bütün gücüyle saldırdı. Henüz kuruluş aşamasında olan merkezi yapı çökertildi. Başta İbrahim olmak üzere yönetici yoldaşların bir bölümü katledildi, bir bölümü ise hapsedildi. Dışarda kalan az sayıdaki yönetici, partiyi yeniden toparlama-örgütleme görevini yerine getirmedi. Merkezi bir yapı olmadan kimi bölgelerde kalan arkadaşlar, bölgesel çalışmalarla varlığını sürdürmeye çalıştı.

İbrahim'in katledilmesinin 50. yılında, İbrahim'i âdeta bir "aziz" hâline getirenler, İbrahim'in hatalarını sistemleştirip, bu hatalardan "İboculuk" çıkaranlar, İbrahim'i "savunma" konusunda birbir-

leri ile yarışmayı sürdürüyor. İbrahim'in ardılları olduğunu söyleyen TKP/ML kanatları, yarım asır sonra da 1972 çizgisini aşamadılar. 40 yıldan beri Menşeviklerin yanlışlarını yazıp çiziyoruz. Ne yazık ki Menşevikler 1972 çizgisindeki yanlışları sistemleştirerek Lin Biao çizgisine vardılar. Kuzey Kürdistan-Türkiye proletaryasının önderinin katledilmesinin 50. yıldönümünde İbrahim'i saygıyla, sevgiyle, özlemle anarken, okuyucuya şimdiye kadar yayınlanmış olan kimi yazılarımızdan bir derleme sunuyoruz:

Şafak revizyonistlerinin planladığı komplo

İbrahim Kaypakkaya, 1972'de, şimdiki Vatan Partisi'nin öncülü olan "Şafak" revizyonistlerinin ipliğini pazara çıkardı. O, 50 yıl önce "Şafak" revizyonizminin önderi olan Doğu Perinçek'in hangi yöne evrimleneceğini açıkça ortaya koydu. İbrahim şöyle yazıyordu:

"Hizipçi ve bölücü olanlar, revizyonist çizgide ısrar edenlerdir. Bütün eleştirilere rağmen hatalarını düzeltmeyenler, düzeltmemekte ısrar edenlerdir. Hizipçi ve bölücü olanlar, samimiyetle özeleştiri yapmak yerine, sadece çok sıkıştıkları zaman, revizyonist özü yeni bir biçimle kamufle edenlerdir. Hizipçi olanlar, kendilerine eleştiri yönelten kadrolardan örgütün imkânlarını esirgeyenler, kendilerine yağcılık ve dalkavukluk yapanlara bütün imkânları sergileyenlerdir. Hizipçi ve bölücü olanlar, örgüt içinde körü körüne itaati, dalkavukluğu, sırt sıvazlamayı teşvik edenlerdir. Hizipçi ve bölücü olanlar, kendilerine gelince her şeyi iyi, başkalarına gelince her şeyi kötü gösterenlerdir. Hizipçi ve bölücü olanlar, örgüt içi eleştiriyi bastırmaya çalışanlardır. Kendilerine yönelen eleştirileri kadrolardan gizleyenlerdir. Hizipçi ve bölücü olanlar, kendilerini eleştiren kadroları iğrenç bir iftira ve dedikodu kampanyası ile yıpratmaya, diğer kadroların gözünden düşürmeye, tecrit etmeye çalışanlardır. Hizipçi ve bölücü olanlar, eleştiri mekanizmasını işleten kadrolar aleyhine sinsi planlar hazırlayanlardır. Bu gibi kadrolara silahlı komplolar düzenleyenlerdir. Hizipçi ve bölücü olanlar, hem demokrasi hem de merkeziyetçilik ilkesini çiğneyerek kendilerine en aşırı demokrasiyi, Marksist-Leninistlere de en aşırı merkeziyetçiliği uygulamak isteyenlerdir. Burjuva önderlik, bütün bu özellikleriyle hizipçiliğin ve bölücülüğün en tipik örneklerini vermiştir." ("Bütün Eserleri", İbrahim Kaypakkaya, s. 455-456, Nisan Yayımcılık, Ekim 2016, İstanbul)

İbrahim'in dikkat çektiği komplo Halil Berktay'ın Doğu Perinçek'e yazdığı mektuptur. Şöyle yazıyor Halil Berktay:

"Musa (Muzaffer Oruçoğlu –BN) *ve Seyit* (İbrahim Kaypakkaya –BN) *bayrak açmışlar… Rüstem* (Bora Gözen –BN) *oraya varınca hiçbir şey olmamış gibi merkezin fikir ve eleştirilerini dinlemek için kendilerini çağırdığını söyleyecek, allem kalem edip, bunları Ankara'ya yollamayı başaracak. Biz onları Ankara'dan buraya kılavuz ile getireceğiz. Burada tevkif edip gerekeni yapacağız. Kemal idam edilmeleri gerektiğini belirtti. Şahsen bu fikre çok sempati duyuyordum..."* ("Halk Düşmanlarının Gerçek Yüzünü İyi Tanıyalım", Le-Ya Yayınları, s. 107, Ocak 1979, İstanbul)

Halil Berktay, İbrahim'i öldürmeyi planlayan kişidir. Halil Berktay, 12 Mart faşist diktatörlüğü tarafından yakalandığında tıpkı Doğu Perinçek gibi tüm bildiklerini polise anlatan kişidir. Bu tavırları ile Doğu Perinçek ve Halil Berktay, devrimcilerin

direnme azminin bir parçası olmadıklarını daha o zaman ortaya koydular. İbrahim'i öldürmek için görev İrfan Çelik'e verilir. İrfan, Filistin'de eğitim görmüş ve ülkeye dönmüştür. İrfan'a bir "hain"in olduğu, örgüt aleyhine çalıştığı ve temizlenmesi gerektiği vb. söylenir. Bahsedilen "hain"in İbrahim olduğundan İrfan'ın haberi yoktur. İbrahim ile İrfan tanışmaktadır. İbrahim, Söke'de Doğu Perinçek ile görüşmek amacıyla Ankara'ya çağrılır. Ankara'da İbrahim'i karşılayan Nuri Çolakoğlu'dur. İbrahim, Nuri Çolakoğlu'na İrfan Çelik'i sorar. Çolakoğlu, İbrahim'e İrfan'ı nerden tanıdığını sorar! İbrahim, İrfan'ı tanıdığını ve arkadaşı olduğunu söyler. İrfan ile İbrahim'in tanışıklığı sonucu İbrahim hakkında hazırlanan komplo uygulanamaz.

50 yıl önce İbrahim'in yazdıkları birer birer doğrulandı. Vatan Partisi ya da Aydınlıkçıların öncülü olan Şafakçılar, karşı devrime evrimlendiler, faşist bir partiye dönüştüler.

TKP/ML'nin kurulduğu 1972'de uluslararası durum

Kruşçev revizyonistleri, 1956'da yapılan 20. Parti Kongresi'nde, Marksizm-Leninizm'i geliştirme adına piyasaya sürdükleri revizyonist çizgiyi partiye hâkim kıldılar. Bu çizgiyi uluslararası alanda da, 1957/1960 Moskova Toplantılarında Uluslararası Komünist Hareket'e kabul ettirdiler.

Çin Komünist Partisi ve Arnavutluk Emek Partisi başta olmak üzere, az sayıda komünist ve işçi partisi 20. Parti Kongresi'nin çizgisinin bazı aşırı revizyonist tezlerine karşı çıktılar ve modern revizyonist çizgiye karşı bir çizgi savunmaya çalıştılar. Ancak marksist-leninist güçlerin bu direnişi kendi içinde önemli tutarsızlıkları, eksiklikleri, yanlışları barındırıyordu. Daha sonra Çin Komünist Partisi ve Arnavutluk Emek Partisi önderliğinde 1960'lı yılların ortalarından itibaren Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin başını çektiği modern revizyonizme karşı olma temelinde oluşan Dünya Marksist-Leninist Hareketi, kendine çıkış noktası olarak 57/60 Deklarasyonlarını aldığını ilan etti.

Başta Çin Komünist Partisi ve Arnavutluk Emek Partisi olmak üzere marksist-leninistler, 1963'ten başlayarak Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin modern revizyonist bir parti olduğunu ilan ettiler. 1968'de Çekoslovakya işgali ertesinde de, Sovyetler Birliği'nin "sosyal-emperyalist" olduğunu teşhir etmeye başladılar.

Kendine marksist-leninist/sosyalist / komünist diyen partilerin önemli bir bölümü modern revizyonist, yeni bürokrat burjuvazinin hâkimiyetindeki "Sovyetler Birliği"ni "sosyalist", "sosyalizmin kalesi" vb. olarak adlandırmaya devam ettiler. Başta Çin Komünist Partisi, Arnavutluk Emek Partisi ve onların etrafında kümelenen bir dizi yeni marksist-leninist güç –bu arada Kuzey Kürdistan-Türkiye'de İbrahim Kaypakkaya yoldaş önderliğinde TKP/ML–, Sovyetler Birliği'nin sosyalizmle bir ilgisinin olmadığını ortaya koyuyordu.

TKP/ML'nin kurulduğu dönemde, uluslararası planda revizyonizm/oportünizm ile Marksizm-Leninizm arasında bir mücadele sürüyordu. Tüm hata ve sapmalarına rağmen Marksizm-Leninizm'in devrimci özüne sahip çıkan çizgi, başını ÇKP ve AEP'in çektiği çizgi idi. Yer yer "Mao Zedung Düşüncesi" adı altında da anılan bu çizgi, Sovyetler Birliği'nde iktidarı ele geçiren modern revizyonistlerin 20. Parti Kongresi'nde hâkim kıldıkları çizgiye karşı mücadele içinde ortaya çık-

mıştı. Bu çizgi, çok ağır revizyonist hata ve sapmaları içinde barındırıyordu. Ağır hatalarına rağmen bu çizgi, Marksizm-Leninizm'in devrimci özüne sahip çıkıyor, emperyalizmle uzlaşmayı değil, onu yıkmayı bayrağına yazıyordu. Bu çizgi, proletarya diktatörlüğünün "burjuvazi üzerinde topyekûn diktatörlük" demek olduğunu, proletarya diktatörlüğü şartlarında da devrimin sürdürülmesi gerektiğini savunuyor, proletarya ve halkları proleter dünya devrimine çağırıyordu. İbrahim Kaypakkaya 1972'de Dünya Komünist Hareketi içinde süren iki çizgi mücadelesinde marksist-leninist safta yer alarak TKP/ML'yi kuruyordu. O, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de modern revizyonizme karşı mücadeleye önderlik ediyor, Şafak revizyonizminin ipliğini pazara çıkarıyordu.

O dönemde Kuzey Kürdistan-Türkiye'de İbrahim Kaypakkaya dışında "Mao Zedung Düşüncesi"ni savunduğu iddiasında olan tek akım TİİKP/Şafak revizyonizmi idi. Şafak revizyonizminin "Mao Zedung Düşüncesi" savunusu ise gerçekte, kemalist-milliyetçi-reformist-legalist bir çizginin "halk savaşı" palavraları ile süslenerek savunulmasından başka bir şey değildi. Sosyalizm adına konuşan akımların bir kesimi, doğrudan Rus sosyal emperyalizminin ve revizyonizmin yanında saf tutuyor, bir kesimi ise (THKO/THKP-C) "orta yolcu"luk yapıyor, Sovyetler Birliği'ni de sosyalist olarak savunageliyordu.

İbrahim Kaypakkaya 24 Nisan 1972'de TKP/ML'yi kurduğunda uluslararası durum kısaca böyleydi.

İbrahim Kaypakkaya 1970'lerde bir milattı

İbrahim Kaypakkaya'nın bıraktığı mirasta neler var? İbrahim Kaypakkaya, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de revizyonizmin ve oportünizmin kesin egemenliğine karşı Marksizm-Leninizm, komünizm bayrağını açtı.

İbrahim Kaypakkaya, proletarya diktatörlüğünün sınıfsal niteliği; sosyalizm için mutlak gerekliliği; görevleri konusunda esas olarak marksist-leninist görüşleri savundu. Marksizm-Leninizm'i revizyonizmden ve her türden oportünizmden ayıran bu belirleyici konuda doğru hatta durdu. THKO, THKP-C ve Şafak revizyonistleri Kemalizm'in etkisinden kurtulamadıkları için, proletarya diktatörlüğünü teorik düzeyde bile savunacak durumda değillerdi. İbrahim, proletarya önderliğindeki devrimin ancak işçi-köylü temel ittifakı üzerinde yükselen bir örgütlenme ile söz konusu olabileceği savunuyordu. O, 1970'li yıllarda her türden burjuva kuyrukçusu revizyonist görüşleri mahkûm ediyordu. O, demokratik devrimde milli burjuvazinin ikili niteliğini de çok net olarak gördü ve burjuvaziye –onunla ittifak kurulduğu şartlarda da– güvenilmemesi gerektiğini vurguladı.

O, ulusal sorunda marksist-leninist teoriyi özümsedi ve bu teoriyi Kuzey Kürdistan-Türkiye'nin somutuyla ustaca birleştirmeyi başardı. O, büyük Türk şovenisti düşüncelerin komünistlik adına pervasızca savunulduğu bir dönemde, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de ulusal sorunu marksist-leninist tarzda ele alıp, Kürt ulusunun varlığını ve ayrılma hakkını açık seçik savundu, çözüm yollarını, uygulanacak temel politikaları ortaya koydu. 1972'de İbrahim Kaypakkaya, TKP/ML adına ulusal sorunda Şafak revizyonizminin şoven milliyetçi yüzünü teşhir etti. İbrahim Kaypakkaya, ulusal sorunda doğru çizgiyi ortaya koyarken, henüz PKK ortada yoktu. Kuzey Kürdistan-Türkiye solu henüz "Doğu Anadolu,

Güney Doğu Anadolu sorunu"nu tartışma aşamasında idi! İbrahim bölünme hakkını savunurken, Şafak revizyonistleri "bölücü"lerin hâkim sınıflar olduğunu ispat çabası içinde idi vs. O bu noktada Türkiye Sol'unda hâkim olan şovenizm aysbergine ilk darbeyi vuruyordu.

İbrahim Kaypakkaya'nın Kemalizm'e yaklaşımı âdeta yeniden bir doğuştur. Kemalizm'in devrimci ve sosyalist hareket içinde yoğun bir etkisinin bulunduğu, Kemalizm'in ilericilik, anti-emperyalistlik hatta devrimcilik olarak görüldüğü bir ortamda İbrahim Kaypakkaya, Kemalizm'in anti-emperyalistliğinin sınırlarını, güdüklüğünü gösterdi. Kemalist devrim ve iktidarının işçilere-köylülere tüm emekçilere düşman olduğunu, Kemalist iktidarın faşist nitelikte olduğunu savundu.

İbrahim Kaypakkaya, T.C. devletinin faşist niteliğini ortaya koydu. O, Kemalizm konusunda doğru görüşleri ortaya koyarken Mahir Çayan, *"Kemalizm küçük-burjuvazinin en sol, en radikal kesiminin milliyetçilik tabanında anti-emperyalist bir tavır alışıdır"*, Mihri Belli ise *"Kemalizm ile sosyalizm arasında Çin seddi yoktur"* tespitlerini yapıyorlardı. Deniz Gezmiş ve arkadaşları da mahkeme savunmalarında *"Bu memlekette Mustafa Kemal'e gerçekten sahip çıkanlar varsa, onlar da bizleriz. Onun istiklali tam Türkiye idealini yalnızca biz devam ettiriyoruz"* diyorlardı. İbrahim yoldaş ise; *"Kemalist diktatörlük, sözde demokratik, gerçekte askeri faşist bir diktatörlüktür"* tespitini yapıyordu.

İbrahim Kaypakkaya'nın Kemalizm'in "reformcu", "milli kurtuluşçu" yönünü görmediği şeklindeki kimi "eleştiriler" doğru değildir. Şöyle diyor İbrahim:

"Kemalizm'e dalkavukluk eden revizyonistler, hışımla bağıracaklar: 'Siz, Kemalizm'in milli kurtuluşçu yönünü reddediyorsunuz'. Hayır! Biz sadece Kemalizm'in "milli kurtuluşçuluğunun" niteliğini doğru tespit ediyoruz." ("Bütün Eserleri", İbrahim Kaypakkaya, s. 455-456, Nisan Yayımcılık, Ekim 2016, İstanbul)

Sorunun özü, tam da budur. Yani Kemalizm'in "ulusal kurtuluşçu" yanının doğru değerlendirilip değerlendirilmediğidir. Kemalist devrimin neyi gerçekleştirdiği konusunda ise, İbrahim şunları tespit etmektedir:

"Kemalist devrim, işgal altındaki topraklan kurtardı, Sultanlığı kaldırdı, emperyalist ülkelere tanınan imtiyazlardan bir kısmını kaldırdı (örneğin: Yabancı ülkelerden ithal olunan mallardan daha yüksek vergi, gümrük rüsumu alınmaya başlandı. Yabancı sermayeye tanınan rüçhan hakları kaldırıldı). Fakat yine de Türkiye yarı-sömürge bir ülke olarak kaldı. (...) Emperyalistlerin baskısı altında eski borçlar kabul edildi. Yabancılara ticaret serbestisi sağlandı." (Age., s. 361)

İbrahim bu nedenle "Kurtuluş Savaşı"nı "güdük anti-emperyalist" olarak değerlendirmektedir. Bu bağlamda neyin ne kadar savunulacağını da ortaya koymaktadır. İbrahim Şafak revizyonistlerinin tavrını şöyle eleştirmektedir:

"Şafak revizyonistleri, 'M. Kemal'in 'istiklal-i tam' ilkesinin mirasçısıyız, bu mirası faşistlere terk edemeyiz; ona sıkı sıkıya sarılmalıyız' diyorlar. Bu 'miras' denilen şeye komünistlerin neden sarılamayacağı, zannederiz ki yeterince açıklığa kavuşmuştur. (...) Şafak revizyonistleri, bu, 'miras' diye her olur olmaz şeye hırsla sarılan açgözlü bezirgânlar, M. Kemal hareketini değerlendirirken, Ecevit'in daha sağına düşmekte, Kemal Satır güruhuna yaklaşmaktadır." (Age., s. 413) İbrahim, söz konusu bu "mirası"

reddederken, hiçbir şeyi sahiplenmiyor mu? İşte tavrı:

"Komünistler, tarihin devrimci mücadelede bir silah hâline getirilmesini bilirler. Kurtuluş Savaşı'nda canıyla, kanıyla destanlar yaratan halk kahramanlar vardır, mesela bir Karayılan vardır, biz bunların mücadelelerinin mirasçısıyız. Biz, yığınların tükenmez enerjilerinin, mucizeler yaratan dehalarının, sonsuz devrimci güçlerinin mirasçısıyız. Her fırsatta yığınların mücadelesini kanla ve zorbalıkla bastırmaya çalışanların, onlara düşmanlık gösterenlerin değil!" (Age., s. 413) Bu tavırlar 50 yıl önce ortaya konmasına rağmen, bugün de Doğu Perinçek vb.leri için geçerliliğini aynen korumaktadır. Tarihe ve birikimlere karşı marksist-leninist tavır böyledir.

İbrahim Kaypakkaya, her renkten revizyonizmin Marksizm-Leninizm adına kitlelerin bilincini reformizmle kararttığı bir dönemde, özellikle PDA/Şafak revizyonistleri ile polemik içinde, devrimci düşünce ve tavrın ne olması gerektiğini, reformlar için mücadelenin nasıl devrime tabi olarak ele alınması gerektiğini ortaya koyuyordu. Bugün İbrahim'i savunduğunu iddia edenler, O'nun reformlar için mücadelenin devrime tâbi olarak ele alınması gerektiği şeklindeki görüşlerinden fersah fersah uzaktır.

İbrahim Kaypakkaya, devrimde proletaryanın önderliği ve devrimin durmaksızın sürdürülmesi için proletaryanın öncü müfrezesi komünist partisinin mutlak gerekliliğini savundu. O, söz konusu partinin işçi sınıfının partisi olması gerektiğini 1972'de, en açık şekilde anlayan ve bu yönde de adım atan bir komünisttir.

İbrahim Kaypakkaya, burjuvazinin faşist devletini devrimci şiddetle yıkıp, yerine demokratik halk diktatörlüğünü kurmak ve devrimi durmaksızın sürdürmek, proletarya diktatörlüğünü kurmak, proletarya diktatörlüğü şartlarında sosyalizmin inşasına atılmak ve komünizm hedefiyle hareket edebilmek için öncelikle illegal bir komünist parti çekirdeğinin yaratılması zorunluluğu ve gerekliliğini kavrayıp, buna göre hareket eden komünisttir.

İbrahim Kaypakkaya, Şafak revizyonizminin legalist, laçka örgütlenme planı ve uygulaması karşısına, merkezinde meslekten devrimcilerin bulunduğu sağlam illegal örgüt leninist planı ile çıkan komünisttir.

İbrahim Kaypakkaya, örgüt içi açık-ideolojik mücadelenin leninist ifadesi olan, ilkeli açık-ideolojik mücadeleyi kavrayıp buna uygun davranan ve PDA/Şafak revizyonistlerinin kapalı kapılar ardında tezgâhladıkları komplolara rağmen ilkeli mücadeleden şaşmayan, bu alanda da örnek olan bir komünisttir.

İbrahim Kaypakkaya, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de faşizm ve faşizme karşı mücadele sorunlarında, esas olarak marksist-leninist öğretinin sınıflar ve sınıf mücadelesi, devlet ve devrim, faşizm ve faşizme karşı birleşik cephe üzerine öğretilerini çıkış noktası olarak almıştır. O'nun faşizme karşı mücadele perspektifinin merkezinde sürekli ve sistemli olarak faşizmin, işçi sınıfının önderliği ve komünist partisinin yönlendiriciliği altında bir devrimle yıkılması durmaktadır. İbrahim Kaypakkaya, marksist-leninist teoriye dayanarak, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de faşizmin iktidara gelişini ve faşist iktidarın pekişmesini somut tarihi gelişimi içinde de incelemektedir. O, Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkıntıları üzerinde kurulan Türkiye Cumhuriyeti devletinin başından itibaren faşist bir devlet olduğunu doğru olarak tespit etmiştir. Bu devlete egemen olan kemalist ideoloji, gerçekte faşist ideolo-

jinin Kuzey Kürdistan-Türkiye'ye uyarlanmış biçimidir.

Burada özetlemeye çalıştığımız temel konularda, İbrahim Kaypakkaya'nın savunduğu görüşler marksist-leninist görüşlerdir. İbrahim komünist bir önder olarak bu görüşleri ve ideolojik kararlılığının bir ifadesi olarak, düşman eline tutsak düştüğünde de görüşlerini tavizsiz savunup, düşmanla savaşı işkence altında da sürdürdü. O, siyasi görüşlerini hiç tavizsiz savunurken, örgütsel konuda düşmana tek bir bilgi vermedi. Kendisinden önce çözülenlerin düşmana verdiği hiçbir bilgiyi onaylamadı. O, işkencede komünist tavrın nasıl olması gerektiğini kendi tavrı ile ortaya koydu. Arkadaşlarına yazdığı mektupta *"poliste çözülenleri saflarımızdan atın!"* tavrını takındı. İbrahim'in bu açık tavrına rağmen, İbrahim savunuculuğu konusunda birbirleriyle yarışanlar, işkencede çözülenleri saflarından atmadılar, atamadılar.

1972'de İbrahim Kaypakkaya önderliğinde Şafak revizyonizmine karşı mücadele içinde kurulan TKP/ML, kurulduğu dönemde Türkiye'de Marksizm-Leninizm'i temsil ediyordu. Kuzey Kürdistan-Türkiye'de TKP-ML'nin kurulması göndere çekilen kızıl bir bayraktı.

İbrahim Kaypakkaya'nın temel hataları

Kuşkusuz İbrahim Kaypakkaya ve onun önderlik ettiği TKP/ML hatasız değildi. O'nun en büyük hatası, o günkü dönemde haklı olarak dünya çapında Marksizm-Leninizm'in temsilcisi olarak görünen "Mao Zedung Düşüncesi" akımının yer yer Leninizm'den sapma anlamına gelen teorik ve pratik yanlışlarını görmemesidir. O, Çin devriminin somut gelişme yolunu yanlış genelleştirerek, Kuzey Kürdistan-Türkiye'ye âdeta bir şablon gibi uyguladı.

O'nun bu hatası 1972 şartlarında genç bir komünist hareket için anlaşılabilir ve aşılabilir bir hataydı. Şimdi aradan geçen elli yıllık zaman içinde ve geçmişin hataları İbrahim Kaypakkaya'nın gerçek sürdürücüleri olan biz Bolşevikler tarafından, kendi hatalarımız olarak açıkça ortaya konup, eleştirildi ve aşıldı. "Mao Zedung Düşüncesi"ndeki yanlışların siyasi sonuçlarının neler olduğu ortaya konuldu. İbrahim Kaypakkaya'nın savunucusu olma adına onun yanlışlarını sistemleştirenlerin, gerçekte İbrahim Kaypakkaya'nın komünist özü ile bir ilişkileri yoktur. Bunlar için Lenin'in Rosa Luxemburg ve daha sonra onun hatalarını sistemleştirenler hakkında Rus atasözünden yaptığı benzetme geçerlidir: *"Kartallar bazen tavukların seviyesine kadar inebilir, fakat tavuklar hiçbir zaman bir kartalın ulaştığı seviyeye yükselemezler!"*

İbrahim Kaypakkaya, 1972'de TKP/ML'yi kurduğunda, Kültür Devrimi sırasında savunulduğu biçimi ile "Mao Zedung Düşüncesi"ni Marksizm-Leninizm'in bir üst aşaması olarak kabul etti. O, "Mao Zedung Düşüncesi" denen teorinin yalnızca modern revizyonizme karşı mücadele içinde mutlaka sahiplenilmesi gereken marksist-leninist devrimci özünü değil, onun bir dizi sapmasını da kendine temel aldı. Bütün dünyada yeni yeni oluşan tüm genç marksist-leninist partiler gibi, İbrahim Kaypakkaya'nın kurduğu TKP/ML de kuruluşunda "Mao Zedung Düşüncesi"nin bir dizi sapmasını "Marksizm-Leninizme katkı", "Marksizm-Leninizmin yeni bir aşamaya yükseltilmesi" olarak savundu. Böylece bir dizi marksist-leninist olmayan görüş de TKP/ML'nin kuruluşuna temel oldu.

İbrahim Kaypakkaya, leninist çağ tespiti yerine Lin Biaocu çağ tespitini temel aldı, buna bağlı olarak düşmanı taktik olarak küçümsedi. Leninist devrimci durum öğretisinin ruhuna aykırı tespitler yaptı, somut durumu da yanlış değerlendirdi.

İbrahim Kaypakkaya'nın temel yanlışlarından bir diğeri, Çin somutunda uygulanan halk savaşı stratejisinin hiç ayrımsız tüm yarı-sömürgelerde mutlak geçerliliği savıyla olduğu gibi devr alınıp, uygulamak istemesidir. Bu genelleme yapılırken de, ÇKP tarihi ve Çin toplumu yeterince incelenmedi. Kuzey Kürdistan-Türkiye ile Çin arasındaki büyük farklılıklar göz ardı edildi, sübjektif sonuçlar çıkarıldı. Kuzey Kürdistan-Türkiye devrimi âdeta Çin devriminin bir kopyası olarak görüldü. Çin devrimi ve ÇKP deneyiminin yetersiz incelenmesi sonucu yapılan kimi yanlış değerlendirmeler mekanik bir biçimde Kuzey Kürdistan-Türkiye'ye aktarıldı. Komünist partisinin öncelikle sanayi proletaryası içinde örgütlenmesinin mutlak zorunluluğu gözden kaçırıldı. İbrahim ve yoldaşları, öncelikle yoksul köylülüğün içinde yoğunlaşıp, komünist partisinin ilk çekirdeklerini buralarda yaratmaya çalıştılar.-

TKP/ML ile THKO (ML), THKP-C (ML) arasında kimi nitel farklılıklar

Deniz Gezmiş mahkeme savunmasında *"Bu memlekette Mustafa Kemal'e gerçekten sahip çıkanlar varsa, onlar da bizleriz. ...onun istiklali tam Türkiye idealini yalnızca biz devam ettiriyoruz."* ("THKO Davası", Halit Çelenk, s. 262, Yöntem Yayınları, Mayıs 1974) derken, İbrahim yoldaş ise; *"kemalist diktatörlük, sözde demokratik, gerçekte askeri faşist bir diktatörlüktür"* tespitini yapıyordu.

Ermenilere yönelik yapılan soykırım bağlamında Deniz, resmî ideolojiye paralel görüşler savunuyordu. Deniz'in tavrı, aslında Ermenilere yönelik soykırımın varlığını açıkça ret eden ve evet, sonuçta soykırımı olumlayan bir tavırdı. İbrahim, Ermenilerin kitlesel olarak katledildikleri ve topraklarından sürüldüğünü belirtiyordu. Bu dönemde resmî ideolojinin görüşlerine aykırı olarak Ermeni sorunu üzerine konuşmak, yazmak bir tabudur. Türkiye devrimci hareketi içerisinde Ermeni sorununda tavır takınması ile İbrahim diğer devrimcilerden ayrılmaktadır.

27 Mayıs askeri darbesi bağlamında Deniz 27 Mayıs darbesini *"27 Mayıs hareketi Türk ulusunun, Türk halkının ve Türk ordusunun yurtseverliğini, temizliğini kanıtlayan bir hareket!"* ("THKO Davası", Halit Çelenk, s. 130, Yöntem Yayınları, Mayıs 1974) olarak değerlendiriyordu.

İbrahim ise *"27 Mayıs hareketine önderlik eden ve sonunda iktidarı ele geçiren sınıf, CHP'ye hâkim komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliğidir. Orta burjuvazi onun peşinde yedek kuvvet olarak yer almıştır"* diyordu. ("Bütün Eserler", İbrahim Kaypakkaya, s. 323, Nisan Yayımcılık, Ekim 2016, İstanbul)

Rus sosyal emperyalistlerini sosyalist gören ve devrim mücadelesinde onlardan yardım beklentisi içine girenler ve açıkça gerçek Mustafa Kemal savunucuları oldukları şeklinde savunma yapanlar; anarşist foko teorilerini savunup, bunları Marksizm-Leninizm diye piyasaya sürenlerle, bütün bu anti-marksist-leninist tezlere karşı Marksizm-Leninizm'i kararlıkla savunan ve uygulayan İbrahim Kaypakkaya gibi komünist önderi THKO (ML) ve THKP-C (ML) ile aynı kategoride ele almak İbrahim'e yapılan en büyük saygısızlıktır. -

İbrahim 1972'de hareket değil, parti kurdu

Marksist-leninist parti adlandırmasını kullanmak için ön şart şudur: Sosyalizmi işçi sınıfı içine taşıma gerekliliğini kavramış ve bu yönde çalışan, ML bir parti olmadan devrimin olmayacağını, devrime hazırlanmak için komünist partisinin yaratılmasının görev olduğunu; Marksizm-Leninizm bilimini belli ölçülerde kavramış az sayıda öncü devrimci unsurun varlığıdır. Az sayıda devrimci unsurun kurduklarını ilan ettikleri parti, kurulduğu sırada henüz kitlelere önderlik edecek durumda değildir. Burada partinin kuruluş ilanı, bir anlamda yalnızca bir amacın, hedefin ifadesi; bir savaş ilanıdır.

Açıktır ki parti kuruluşu, daha önce devrimci bir birikimin; işçi hareketinin varlığını, belirli bir teorik ve pratik birikime sahip marksist-leninist devrimcilerin varlığını ön şart koşar. Kurulan bir partinin gerçekten işçi sınıfı partisine doğru gelişip gelişmeyeceğini daha sonraki süreç belirler. Bir savaş ilanı anlamında parti isminin haklı olup olmadığını, içinde bulunan anda bu partiyi kuranların, gerçekte hareketin içinde bulunan anında Marksizm-Leninizm'i temsil eden unsurlar olup olmadığını süreç belirler. Bu ismin gerçeğe dönüp dönüşmeyeceğini belirleyecek olan ise daha sonraki süreçtir. Stalin, RSDİP'in kuruluşu bağlamında şöyle der:

"1898'de "Mücadele Birlikleri"nin bazıları -Petersburg, Moskova, Kiev ve Yekaterinoslav'dakiler- "Bund"la birlikte, sosyal-demokrat parti olarak birleşmek üzere ilk çabada bulundular. Bu amaçla, Mart 1898'de Minsk'te Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin (RSDİP) I. Kongresi için toplandılar.

RSDİP I. Kongresi'nde topu topu dokuz kişi hazır bulundu. Lenin, bu sırada Sibirya'da sürgünde bulunduğu için Kongre'de yoktu. Kongre'de seçilen Parti Merkez Komitesi kısa süre sonra tutuklandı. Kongre adına yayınlanan "Manifesto" pek çok bakımdan tatmin edici değildi. Siyasi iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesi görevi geçiştiriliyordu; proletaryanın hegemonyasından hiç söz edilmiyor, çarlığa ve burjuvaziye karşı mücadelesinde proletaryanın müttefikleri sorunundan kaçınılıyordu.

Kongre, kararlarında ve "Manifesto"da, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin kuruluşunu ilan ediyordu.

RSDİP I. Kongresi'nin önemi, büyük devrimci propagandist rol oynayan bu resmi edimde yatmaktadır. Ama I. Kongre yapılmış olmasına rağmen, Rusya'da Marksist Sosyal-Demokrat Parti gerçekte henüz yaratılmamıştı. Kongre, tek tek marksist çevre ve örgütleri birleştirmeyi ve örgütsel olarak birbirine bağlamayı başaramamıştı. Yerel örgütlerin çalışmalarında henüz monolitik bir çizgi yoktu, bir parti programı, bir parti tüzüğü yoktu, bir merkezden yönetim yoktu.

Bundan dolayı ve daha bir sürü neden yüzünden, yerel örgütlerdeki ideolojik kafa karışıklığı gittikçe arttı ve bu "Ekonomizm"in, işçi sınıfı hareketi içindeki bu oportünist akımın güçlenmesi için elverişli koşullar yarattı. Bu kafa karışıklığını aşmak, oportünist yalpalamalara son vermek ve Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi"nin oluşumunu hazırlamak için, Lenin'in ve onun kurduğu gazete "Iskra'nın (Kıvılcım) birkaç yıl süren yoğun çabaları gerekecekti." (Stalin, "Eserler, cilt XV", s. 37, İnter Yayınları, Aralık 1990, İstanbul)

Görüldüğü gibi RSDİP'in 1. Kongresi'ne katılan delege sayısı dokuz-

dur. Birinci Kongre'de, siyasi iktidarın işçi sınıfı tarafından ele geçirilmesi, işçi sınıfının egemenliği konusunda, yayınlanan "Manifesto"da bir açıklık yoktur. "Manifesto"da açık olan konu RSDİP'in kuruluşunun ilan edilmesidir. RSDİP, kimi marksist grupların birleşmesi ile kurulmuştu. Marksist gruplar arasındaki örgütsel bağ henüz kurulmamıştı. Parti programı, parti tüzüğü henüz yoktu. Bir merkezden yönetim yoktu. RSDİP kurulmuştu; ancak parti gerçekte henüz yaratılmamıştı. Rusya'daki oportünist gruplara karşı ideolojik mücadele verilmemişti. İşçi sınıfı oportünist görüşlerin etkisi altında idi. Ama ne Stalin, ne de Lenin, 1898'de kurulanın parti değil, hareket olduğunu söylüyordu.

Lenin, Rosa Luxemburg ile bir tartışmasında şöyle diyordu:

"Bizim partimiz 1898 ilkyazında, birçok Rus örgütünün temsilcilerinin katıldığı bir kongrede kurulmuştur. Partiye Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi adı verilmiş, Raboçaya Gazeta merkez yayın organı yapılmış, Rus Sosyal-Demokratları Yurtdışı Birliği (Union), partinin dış temsilcisi hâline gelmişti. Kongreden çok kısa süre sonra parti merkez yönetim kurulu tutuklandı." ("Bir Adım İleri İki Adım Geri", Lenin, s. 268, Sol Yayınları, Yedinci Baskı, 2009 Ankara)

İbrahim'in kurduğu partiye, parti demeyenlerin mantığı ile hareket edildiğinde, 1898'de kurulan Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'ne parti denilmemesi gerekir. Partinin kuruluşunun ne anlama geldiğini savunanlara göre; komünist hareket ile işçi sınıfı hareketi aynı kulvarda buluşmadan, program ve temel taktikler belirlenmeden, oportünist-revizyonist akımlarla hesaplaşmadan, kadrolar yaratılmadan, parti programı ve tüzüğü hazırlanmadan partinin kuruluşu ilan edilemez! Bu kriterlerin hiçbiri 1898'de toplanan RSDİP'in Birinci Kongresi ile uyuşmamaktadır. Lenin ve Stalin için partinin 1898'de yapılan Birinci Kongresi'nde kurulduğu açık ve nettir. Kuşkusuz 1898'deki parti ile 1905, 1912 ve 1917'deki parti arasında fark vardır. 1898'de parti isimlendirmesi, amaca gidilen yolda bir savaş ilanıdır.

1972'de İbrahim ve yoldaşları, ne idüğü belirsiz "hareket" değil, komünist bir parti kurdu. Kurduğu bu partinin revizyonist TKP ile karıştırılmaması için parti ismini TKP/ML olarak adlandırdı. İsimlendirme konusunda bizzat Lenin'e dayanarak, "her şeyden önce, TKP-ML bilimsel olarak doğrudur" saptamasını yaptı. Bir dönem Koordinasyon Komitesi içerisinde yer almış İbrahim'in yoldaşı Ali Taşyapan anılarında şöyle diyor: *"Örgütün ismi konusunda İbrahim'in billurlaşmış bir görüşü vardı. Türkiye İhtilalci İşçi-Köylü Partisi ismine özellikle iki gerekçeyle karşı çıkmıştı: Bir, köylü eriyen, yok olan bir sınıftır, köylü sözcüğünün parti ismine sokuşturulması yanlıştır. İki, komünist sözcüğünden kaçınılması, geri bilinçli kitlelerin komünizme ilişkin geri değer yargısı karşısında geri adım atmaktır, sağcı bir tutumdur. Parti ismi konusunda İbrahim, Doğu Perinçek'le az didişmemişti. Bu nedenle parti ismi İbrahim'in kafasında netleşmişti: Türkiye Komünist Partisi (Marksist-Leninist). Marksist-Leninist ibaresinin eklenmesi, örgütü, Sovyet çizgisindeki Türkiye Komünist Partisi'nden ayırmak içindir. Zira revizyonist çizgiden kendini ayırmak, o günün önemli bir ilkesiydi. İbrahim'in bu isim önerisi benimle Ali Mercan'ın onayından geçti ve böylelikle yeni örgütün ismi belirlenmiş oldu."* ("Anılarla Geçmişe Yolculuk, Kaypakkaya İle Birlikte", Ali Taşyapan, s. 545, Belge Yayınları,

Ekim 1997, İstanbul)

İbrahim'in, savaş ilanı anlamında parti kurma düşüncesi Şubat 1972'de yapılan DABK toplantısı ile kesinleşti. 29 Ocak 1973'de tutsak düştü. Parti ilanı ile birlikte tutsak düştüğü dönem arasında bir seneden az bir zaman dilimi var. Faşizmin doludizgin saldırıları karşısında parti kongresi yapılamadı. İbrahim, katledilmeseydi, ilk planda yapacağı parti kongresini hazırlamaktı. Ali Taşyapan o dönemi şöyle anlatıyor:

"İlk oluşum sürecinin esas itibariyle tamamlanması, TKP(M-L)'nin doğuş sürecini tamamladığı, artık olgunlaşma sürecine adım attığı anlamına gelmiyordu. Çünkü örgüt iradesinin temsil edildiği kongre ya da konferans şeklindeki genel bir toplantıyı TKP(M-L) henüz yapmamıştı, böyle bir toplantıya katılan örgüt delegelerinin iradesine dayalı olarak demokratik bir seçimle Koordinasyon Komitesi'ni ya da Merkez Komitesi'ni seçtirmemişti, siyasal tezlerini böyle bir toplantıda tartıştırıp, örgüt delegelerinin irdeleme, eleştirme ve derinleştirme şeklindeki düşünsel eleklerinden geçilmemişti ve de onlara onaylatmamıştı. Açık söyleyeyim: Bu ince işlere İbrahim kafa yoruyordu. Koordinasyon Komitesi'ndeki öbürlerimiz bu inceliklerin bilincinde değildik. Kongre ya da konferanslar, örgüt iradesine tercüman olan genel toplantılardır ve de en üst karar organlarıdır, aldıkları kararlar da bağlayıcıdır. TKP(M-L)'in ilk kongresiyle teorik ve örgütsel hattına son biçimi vermesini, iki kongre arası en yetkili organ merkez komitesini demokratik yöntemle seçmesini, merkez komitesinin de kendi arasında görev bölüşümü yaparak kendi altındaki organları oluşturmasını, dolayısıyla örgütsel hiyerarşiye çekidüzen vermesini İbrahim çok önemli görüyordu. Zorunluluktan ötürü kendi iradesiyle kendini yetkili kılması ve buradan hareketle yine kendi iradesini atama yöntemi biçiminde devreye sokarak geçici yetkili organ Koordinasyon Komitesini oluşturması konusunda İbrahim fazlasıyla rahatsızlık duyardı. "Çünkü bu anti-demokratik bir şeydir" diyordu. Beyin kadrosundan öbürlerimiz bir anlamda huzurluyduk, örgütün girift teorik ve pratik sorunlarının çözümü konusunda tasamız yoktu, İbrahim gibi bir yetenek aramızdaydı, o pişirip pişirip bize sunuyordu. İbrahim'in sızlandığı anti-demokratik yapı da bizi pek ırgalamıyordu, İbrahim eşelediği zaman ilgi alanımız o noktalara yöneliyordu, ardından eski boş vermişliğe dönerdik. Kötü niyetimizden değildi bunlar. Bu konularda İbrahim kadar bilinçli değildik, işin ilkesel yanını onun kadar derin algılayamıyorduk. İbrahim'in, "TKP (ML) ilk kongresiyle gerçek anlamda bir komünist partisi kimliğine hak kazanır, kuruluşunu gururla Türkiye ve dünya proletaryasına duyurur" sözleri bu bakımdan çok anlamlıdır. TKP(M-L) varlığının resmi duyurumunu kongre öncesinde yapmayı düşünmüyordu. Çünkü İbrahim'e göre ilkesel açıdan örgütün parti kimliğinde noksanlıklar vardı. Bunların neler olduğunu, kaynaksal veri İbrahim olmak kaydıyla, düşünsel ve örgütsel boyutuyla az önce belirtmeye çalıştım." (Age., s. 606-607)

Görüldüğü gibi İbrahim, "hareket" değil, komünist bir parti kurdu. 1976 ayrılığının başını çeken ve Koordinasyon Komitesi içinde yer alan Ali Taşyapan bile, İbrahim'in parti kurduğunu anlatıyor. Ne diyelim olgular ortada iken, hâlâ İbrahim "hareket" kurdu teorisini savunanlar var. İbrahim, doğru bir temel attı. İbrahim'in mirasını temel aldığını söyleyenlerin, o

temel üzerinden partiyi inşa etmeleri gerekir. Elbette İbrahim, bir aziz, hatasız değildi. O'nun hataları genç bir komünistin hataları idi. İbrahim, genel olarak değerlendirildiğinde, O'nun hataları doğrularının yanında devede kulaktır. İbrahim'i savunma adına O'nun görüşlerini revize etmekle İbrahim savunulamaz.

"Mao Zedung Düşüncesi" Üzerine

İbrahim Kaypakkaya bir dizi noktada; 1972'de bütün Dünya Komünist Hareketi içinde "Marksizm-Leninizm'in üst aşaması" olarak savunulan Mao Zedung Düşüncesi'nin yanlışlarını da savundu. Bu, yanlışları savunduğu noktalarda Marksizm-Leninizm'den saptı; yanlış yaptı.

"Mao Zedung Düşüncesi" kavramını ilk piyasaya süren Liu Şao-çi'dir. O, ÇKP VII. Kongresi'nde yaptığı konuşmada *"Rus Bolşevizm'inin, Lenin ve Stalin'in öğretilerinin"* karşısına *"Çin komünizmi"*'ni, *"Mao Zedung'un Çin Devrimi hakkındaki öğretisi"*'ni çıkardı.

"Mao Zedung Düşüncesi" kavramı özellikle Çin'deki Büyük Proleter Kültür Devrimi'nden sonra yaygınlık kazanan ve Dünya MarksistLeninist Hareketi içinde içeriği Büyük Proleter Kültür Devrimi sırasında doldurulduğu biçimde kavranan bir kavramdır.

"Mao Zedung Düşüncesi", Kültür Devriminin bütün belgelerinde; Kızıl Kitap'ın ikinci baskısının önsözünde; ÇKP IX. Parti Kongresi'ne sunulan ve oybirliğiyle kabul edilen raporda; ÇKP IX. Parti Kongresi'nde değiştirilen ÇKP Tüzüğü'nün genel program bölümünde vs. yer almaktadır.

Lin Biao, "Mao Zedung Düşüncesi"ni; içinde yaşadığımız çağın (Emperyalizm ve proleter devrimleri çağının) değiştiğinden; yeni bir çağın başladığından (Emperyalizmin toptan çöküşü-sosyalizmin dünya çapında zaferi çağı); bu yüzden de Leninizm'in birçok ilkesinin artık eskidiğinden ve Marksizm-Leninizm'in yeni çağın gereklerine uygun olarak geliştirilmesi; yepyeni bir basamağa yükseltilmesi gerektiğinden; bunu da Mao Zedung'un yaptığından yola çıkmaktadır. Bu anlayışa göre, artık yalnızca Marksizm-Leninizm'den söz etmek yeterli değildir. Artık "MarksizmLeninizm-Mao Zedung Düşüncesi"nden söz etmek gerekir.

ÇKP X. Parti Kongresi'nde içinde yaşadığımız çağın "Emperyalizm ve proleter devrimleri çağı" olduğu; Leninizm'in eskimediği ve hâlâ "Pratiğimize yol gösteren temel olduğu" vurgulandı.

İbrahim Kaypakkaya da bu genellemeyi 1972 şartlarında savundu ve "Mao Zedung Düşüncesi" hakkında şunları söyler:

"Mao Zedung Düşüncesi'nin yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde anlamı nedir? Mao Zedung yoldaş, marksist-leninist kesintisiz ve aşamalı devrim teorisini, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerin şartlarına uygulayarak şu sonuçlara varmıştır: Bu ülkelerde feodalizme karşı yürütülen mücadeleyle, emperyalizme karşı yürütülen mücadele birbirine kopmaz bağlarla bağlıdır.

Demokratik halk devriminin özü toprak devrimidir. Toprak devrimi, proletarya önderliğinde halk savaşı yoluyla başarıya ulaşır. Halk savaşı, özünde bir köylü savaşıdır. Proletarya partisi, yoksul ve orta köylülere dayanarak köylük bölgelerde silahlı mücadeleye girişmeli, buralarda kurtarılmış alanlar yaratmalı, bu kurtarılmış alanlar uzun süreli savaş içinde genişletilerek buralardan büyük şehirler kuşatılmalı ve en sonunda büyük şehirleri de zapt etmek suretiyle ülke ça-

pından siyasi iktidar ele geçirilmelidir.

Proletarya partisi ve halk ordusu bu uzun süreli savaş içinde adım adım inşa edilmelidir. Yine bu uzun süreli savaş içinde, feodalizme, emperyalizme ve komprador kapitalizme karşı, bütün halk sınıflarının, işçi sınıfının, köylülerin, şehir küçük-burjuvazisinin ve milli burjuvazinin birleşik cephesi gerçekleştirilmelidir. Bu birleşik cephe, işçi sınıfı önderliğinde, işçi-köylü temel ittifakı üzerine kurulabilir.

Halk savaşının başarıya ulaşmasıyla ülke çapında kurulacak iktidar, bir burjuva diktatörlüğü değil, proletarya önderliğinde halk diktatörlüğüdür. Demokratik halk diktatörlüğü gerçekleştirildikten sonra, önderliği elinde tutan proletarya, yoksul ve aşağı-orta köylülerle birleşerek, durmaksızın proletarya diktatörlüğünü gerçekleştirilmeli ve sosyalizmin inşasına girişmelidir. Mao Zedung Düşüncesi'nin, Çin Devrimi deneyinin öğrettikleri, en genel çizgileriyle bunlardır." ("Bütün Eserler", İbrahim Kaypakkaya, s. 420-421, Nisan Yayımcılık, Ekim 2016, İstanbul)

Lin Biao ise halk savaşını şöyle genelleştirmektedir:

"Bugün Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın devrimci halklarının, Amerikan emperyalizmine ve onun uşaklarına karşı, halk savaşları vermeleri için, şartlar her zamankinden çok daha elverişlidir." ("Yaşasın Halk Savaşının Zaferi", Lin Biao, s. 55, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, Kasım 1974, Ankara)

Görüldüğü gibi, Lin Biao, *"tüm ezilen uluslar ve halklar"* için bir genelleme, giderek dünya devriminin yolu olarak bir genelleme yaparken; İbrahim Kaypakkaya'da *"yarı-sömürge yarı-feodal"* ülkeler genellemesi yapmakta, bu gibi ülkelerde ayrımsız "halk savaşı" stratejisini savunmakta, bunu da Mao'nun yaptığını söylemektedir.

Halk Savaşının genelleştirilmesi düşüncesi Mao'da yoktur. Mao Zedung, çok açık bir biçimde "Çin'in özellikleri"nden söz etmekte; *"yarı-sömürge yarı-feodal ülkeler"* için bir genelleme yapmamaktadır.

Marksist-Leninistlerin görevi; Marksizm -Leninizm'in eskidiği düşüncesi ve anlayışı ile Leninizm'e alternatif olarak ortaya atılan "Mao Zedung Düşüncesi"ni yeniden cilalayıp piyasaya sürmek değildir.

Çağ meselesi

1970'li yıllarda Uluslararası Komünist Hareket içinde, çağ tespiti bağıntısında, leninist çağ formülasyonu olan "çağımız emperyalizm ve proleter devrimleri çağıdır" yerine yeni bir çağ tespiti geçirildi. "Emperyalizmin toptan çöküş çağı", Lin Biao tarafından piyasaya sürüldü ve 1969'da yapılan ÇKP IX. Kongresi'nde de resmen kabul edildi.

İbrahim Kaypakkaya da Lin Biao'cu çağ tespitini savundu. TKP/ML kanatları, Lin Biao'cu çağ tespitini savunmuyor ancak Lin Biao'nun savunduğu çağın türevi olan görüşleri savunmaya devam ediyorlar.

İçinde yaşadığımız çağ, emperyalizm ve proleter devrimleri çağıdır. Leninizm, bu çağın Marksizm'i; proleter devriminin "teori ve taktiği"dir. Leninizm ortaya çıktıktan ve kendini çağın Marksizm'i olarak kabul ettirdikten bu yana birçok değişiklik oldu. Ama çağın temel özellikleri değişmedi. Bugün de Leninizm, marksistleninistlerin teori ve pratiğine yol gösteren, ışık tutan teorik temeldir.

Marksist-leninistlerin görevi; Marksizm-Leninizm'in eskidiği düşüncesi ve anlayışı ile Leninizm'e alternatif olarak ortaya atılan "Mao Zedung

Düşüncesi"ni yeniden cilalayıp piyasaya sürmek değil; Leninizm'in, üzeri her türlü revizyonizm tarafından örtülmeye çalışılan ilkelerini savunmaktır.

Sorun, Marksizm-Leninizm'in belli ölçülerde geliştirilmesi değildir. Her devrim hareketi son çözümlemede marksist-leninist teorinin gelişmesine katkıda bulunur. Teori bütün ülkelerin işçi sınıfının deneyidir. Bu anlamda her devrim hareketi teoriyi ilerletir, ona belli ölçülerde katkıda bulunur. Çin Devrimi'nde de böyle olmuştur. Çin Devrimi'nin Mao Zedung tarafından özetlenen deneyimleri, marksist-leninist teoriyi ilerletmiştir, özellikle Çin'de gerçekleştirilen demokratik halk devriminin deneyimleri marksist-leninist teoriyi ilerleten bir tecrübe hazinesidir. Aynı şekilde bütün hata ve eksikliklerine rağmen, revizyonistlerin iktidarına karşı bir ayaklanma olan Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin olumlu ve olumsuz deneyimleri de marksist-leninist teoriyi ilerleten ve ilerletecek olan bir hazinedir.

TKP/ML kanatlarının "Mao Zedung Düşüncesi"nden anladıkları; Mao Zedung'un özellikle sosyalizmde geri dönüş konusunda marksist-leninist teoride daha önce olmayan "katkıları"dır. Onlar, Mao'nun bu konuda Stalin'in "hataları"nı düzelttiği anlayışındadırlar. İşte onları "Mao Zedung Düşüncesi"ni savunmaya iten anlayış budur.

"Mao Zedung Düşüncesi" denen şeyin "Marksizm-Leninizm'in gelişmesinde yeni bir aşama" olduğunu iddia etmek; Leninizm'in eskidiğini iddia etmekten başka bir şey değildir. Bunu Lin Biao açıkça söylemişti; şimdi onun izleyicileri, üstünü çeşitli kılıflarla örterek söylüyorlar. Ama sorunun özü değişmiyor.

Çağımız emperyalizm ve proleter devrimleri çağıdır. Serbest rekabetçi kapitalizmden tekelci kapitalizm/emperyalizme geçişten bu yana "emperyalizm ve proleter dünya devrimi çağı"nda yaşıyoruz. Bu çağ, emperyalizmin proleter dünya devrimi yoluyla yenilgiye uğratılmasına ve proletaryanın dünya diktatörlüğü kuruluncaya dek sürecektir.

İbrahim Kaypakkaya ve Devrimci Durum

İbrahim, Leninizm'e dayandığı noktada devrimci durum bağlamında doğru, "Mao Zedung Düşüncesi"ne dayandığı noktada yanlış görüşler savunmaktadır. İbrahim'in yazdıklarını kısaca anımsayalım:

"Emperyalizmin toptan çöküşe ve sosyalizmin dünya çapında zafere ilerlediği çağdayız." ("Bütün Eserleri", İbrahim Kaypakkaya, s. 305, Nisan Yayımcılık, Ekim 2016, İstanbul)

TİİKP Program taslağını eleştirirken şöyle demektedir:

"Bütün dünyada emperyalizmin toptan çöküşe gittiği, sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği, dünya çapında mükemmel bir devrimci durumun mevcut olduğu söylenmeliydi." (Age., s. 348)

"Emperyalizmin toptan çöküşe, sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği çağımızda gericiler buhrandan buhrana sürüklenmekte, can çekişmekte, yok olmaktadırlar." (Age., s. 445)

"Emperyalizmin toptan çöküşe, sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği çağımızda' emperyalizm ve gericilik için, artık uzun süreli istikrar dönemleri hayaldir." (Age., s. 508)

"Devrimci durum, gerek dünya çapında gerekse ülke çapında son derece elverişlidir. Geçici ve kısa süreli istikrar dönemleri olsa bile devrimci durum esas olarak yükselmeye devam ediyor.

Bu, 'emperyalizmin toptan çöküşe, sosyalizmin bütün dünyada zafere doğru ilerlediği' çağımızın en bariz, en tipik özelliğidir." (Age., s. 509)

"Devrimci durum, devrimin objektif şartlarıdır. Devrimci durum tek tek grupların, partilerin, sınıfların iradesinden bağımsız objektif bir olgudur." (Age., s. 481)

"Devrimci durum, devrimin objektif şartlarıdır" biçiminde bir tanımlama eksik ve yanlıştır. Çünkü devrimci durumu belirleyen, yalnızca iradi olmaması, "objektif" olması değil, aynı zamanda iradi olmayan belirli şartların, belirli bir tarihi dönem içinde bir arada bulunmasıdır.

İbrahim Kaypakkaya'nın devrimci durum = devrimin objektif şartlarıdır şeklindeki tespiti; "Mao Zedung Düşüncesi" tarafından savunulan "Dünyada devrimci durum mükemmeldir" şeklindeki yanlış çizgiye dayanmaktadır. İbrahim Kaypakkaya'nın 1972'de "objektif şartlar devrime son derece elverişlidir" derken kastettiği, hiçbir yanlış anlamaya meydan vermeyecek berraklıkta, devrimci durumun hem bütün dünyada, hem de Kuzey Kürdistan-Türkiye'de "mükemmel" olduğudur. O "devrimci durum = devrimin objektif şartları" eşitlemesini yapmakta, ardından da objektif şartları abartarak ve "Mao Zedung Düşüncesi"nin yanlış genellemelerini yaparak "objektif şartlar devrime son derece elverişlidir" demektedir.

Devrimci durumun ne olduğunu Lenin şöyle tanımlamaktadır:

"Marksistler için, devrimci durum olmadan devrimin imkânsız olduğu tartışma götürmez, fakat her devrimci durum da devrime götürmez. Genel olarak söylendiğinde bir devrimci durumun belirtileri nelerdir? Şu üç ana özelliğe işaret edersek, kesinlikle yanlış yapmış olmayız: 1) Egemen sınıflar için, egemenliklerini değişmemiş biçimde sürdürmenin olanaksızlığı; "tepedekilerin" şu ya da bu krizi, egemen sınıfın politikasının krize düşmesi ve ezilen sınıfların hoşnutsuzluğunun, öfkesinin, bu krizin yol açtığı çatlağı yararak patlaması. Bir devrimin patlak vermesi için, genellikle, "yönetilenlerin yönetilmek istememesi" yetmez, aynı zamanda "yönetenlerin eskisi gibi yönetememeleri" de gerekir; 2) ezilen sınıfların yoksulluk ve sefaletinin alışılmış ölçülerin üzerine çıkması; 3) "barışçıl" dönemlerde kendilerini sessizce sömürten, fakat fırtınalı bir dönemde, kriz koşulları sayesinde, fakat aynı zamanda bizzat "tepedekiler" tarafından bağımsız tarihsel eyleme zorlanan kitlelerin eylemliliğinde –sözünü ettiğimiz nedenlerden kaynaklanan– önemli bir yükselmenin kaydedilmesi.

Sadece tek tek grupların ve partilerin değil, aynı zamanda tek tek sınıfların iradesinden de bağımsız olan bu nesnel değişiklikler olmadan devrim –genel kural itibariyle– imkânsızdır. İşte bu nesnel değişikliklerin tümüne birden devrimci durum denir." ("Proleter Devrim ve Dönek Kautsky", Lenin, s. 158-159, İnter Yayınları, Mart 1996, İstanbul)

Lenin'in devrimci durum tanımını temel aldığımızda, 1972'de Kuzey Kürdistan-Türkiye'de devrimci bir durumun olmadığı gayet açıktır. Yığınların "bağımsız tarihi eylemi" herhangi bir kitle gösterisi, kitle eylemi değildir. Yığınların "bağımsız tarihi eylemi"; "egemen sınıfların egemenliklerini değişiklik yapmadan sürdüremez" bir bunalım içinde bulunmalarıdır. Yığınların "bağımsız tarihi eylemi"; ezilen sınıfların sefalet ve sıkıntısının olağanüstü sertleşmesi sonucu olarak, genel bir bunalım ve bizzat üst tabakaların kendisi tarafından itildiği eylemlerdir!

Egemen sınıflar, aralarındaki tüm dalaşlara rağmen, kendi belirledikleri yöntemlerle "yönetebilecek" durumdaydı. Ezilen-sömürülen (aşağıdaki) sınıflar açısından ise durumu belirleyen, özellikle ekonomik durumdan yakınmalara, bir dizi greve, gösteriye, direnişe, protesto eylemine vb. rağmen, sisteme karşı "bağımsız tarihi eylem"ler söz konusu değildi.

Sınıfın sınıfa karşı durduğu, işçi sınıfının kendi bağımsız sınıf talepleriyle ortaya çıktığı hareket kitlesel bir hareket olarak yoktu. Yani "ezilenler", "alttakiler" açısından, var olan sistemi kökten sorgulayan bir gelişme, artık yeter diyen bir tavır, bu tavrın kendini yükselen kendiliğinden tarihi eylemde göstermesi durumu yoktu.

Devrimci durum, grupların, partilerin, sınıfların iradesi dışında nesnel koşulların bir araya gelmesi ile oluşan, devrim anıdır. Devrim anında, kitlelere önderlik eden, işçi sınıfının öncüsünü kazanan, güçlü bir komünist partisi olduğu koşullarda, güçler dengesi devrim güçlerinden yana ise, devrim ile sonuçlanabilir. Devrimin objektif şartlarından anlaşılan devrimin olabilmesi için, devrimi gerekli kılan koşullardır. Devrimci teori ancak gerçeklerle buluştuğunda, verili her durumda somutu doğru tahlil ederek, harekete yön verdiği, hareketin gideceği doğru yolu gösterdiği koşullarda kitlelere yön verebilir ve kitlelerin elinde bir silah hâline dönüşür.

Lenin'in devrimci durum tanımlamasından yola çıktığımızda 1972'de ve 12 Eylül askeri faşist darbesinden günümüze kadar devrimci bir durum yoktu, yoktur. İbrahim Kaypakkaya'nın 1972'de devrimci durum bağlamında yanlış görüşler savunmasının nedeni şudur:

İbrahim Kaypakkaya TKP/ML'nin kuruluş aşamasında, Lin Biao'nun anti-marksist-leninist görüşlerini marksist-leninist görüşler olarak savundu. Lenin ile Lin Biao'nun kökten çelişen görüşlerini kavrayamadı. İbrahim, o günkü dönemde Dünya Komünist Hareketi içinde var olan ve hâkim olan sapmaları doğru kabul edip, savundu. Bunun sonucunda İbrahim Kaypakkaya, Şafak revizyonizmi ile devrimci durum konusunda giriştiği polemikte, bir yandan Lenin'in devrimci durum öğretisini savundu, diğer yandan Lin Biao'nun Lenin'in devrimci durum öğretisi ile taban tabana zıt olan "Asya, Afrika, Latin Amerika'da devrimci durum vardır. Yarı sömürge ülkelerde devrimci durum süreklidir, mükemmeldir vb." şeklinde görüşlerini savundu. İbrahim, Lenin'i savunurken, şu tespitleri yapmaktadır:

"Devrimci durum gerek dünya açısından gerek tek tek ülkeler açısından (bazı istisnalar olsa bile) fevkalâdedir. Emperyalizmin toptan çöküşe, sosyalizmin ise bütün dünyada zafere ilerlediği çağımızın tipik bir özelliğidir bu."(Age., s. 279)

Lin Biao'nun anti-leninist görüşler savunduğu TKP/ML'nin 1978'de yapılan Birinci Konferansı'nda doğru olarak tespit edildi. TKP/ML'nin yenilgisine neden olan 1972'de yapılan yanlış durum değerlendirmesi idi. 1972'de, dünyada, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de objektif şartların devrime son derece elverişli olduğu, işçi sınıfının, yoksul köylülüğün büyük çoğunluğunun kurtuluşlarının ancak silahlı mücadele ile olacağını kavramış oldukları şeklindeki tespitler doğru olmayan saptamalardı.

1978 Özeleştirisi eksikliklerine rağmen ileriye atılmış bir adımdı. Bu adımın sürdürülmesi gerekli idi. Bolşevikler, 1978 Özeleştirisini ilerleterek TKP/ML'nin hatalarını aştılar. TKP/ML'nin kuruluşundan 50 yıl sonra da TKP/ML kanatları

parti çizgisindeki Lin Biao'nun görüşlerini aşamadılar. Tam tersine Lin Biao'nun görüşlerini derinleştirerek savundular, savunmaya devam ediyorlar.

İbrahim nasıl anılmalı?

Katledilişinin 50. yıldönümünde İbrahim, kimi siyasi gruplar tarafından anılacaktır. Kimileri O'nun ardından ağıtlar ve övgüler dizip, O'nun gerçek mirasçısı olduğunu söyleyeceklerdir. Kimileri, O'nu dokunulmaz bir aziz gibi görüp göstereceklerdir. Kimileri, İbrahim Kaypakkaya'nın şu veya bu özelliğini öne çıkarıp O'nu sahiplenmeye çalışacaklardır.

İbrahim'in komünist atılımının sürdürücüsü olan Bolşevikler de anıyor İbrahim'i. Ancak Bolşeviklerin İbrahim'i anması Menşevik grupların anmasından nitel olarak değişiktir. 50 yıldır İbrahim'in attığı temel üzerinden bir yapıyı inşa edemeyen, 1972 yanlışlarını sistemleştirip, sürekli bunları savunanlar İbrahim'in gerçek savunucuları değildir.

İbrahim, Kuzey Kürdistan-Türkiye komünist hareketinin kartalıdır. Biz Bolşevikler için, İbrahim yoldaşı ve tüm devrimci ve komünistleri anmanın anlamı şudur:

İbrahim'i, onun şahsında tüm komünist ve devrimcileri anmak demek, onun Kuzey Kürdistan-Türkiye marksist-leninist hareketine yaptığı önemli katkıları, inkâr edenlere karşı mücadele ederken, aynı zamanda onun hatalarını sistemleştirenlere karşı da mücadele etmek demektir.

İbrahim yoldaşı anmak demek; bugün

onun kurduğu TKP/ML'nin marksist-leninist özüne sahip çıkıp, onu hatalarından arındıran Bolşevikler için; Bolşevik Parti'nin inşasını ilerletmek; Bolşevizm'i her alanda güçlendirmek demektir.

İbrahim yoldaşı anmak demek; uluslararası planda ve Kuzey Kürdistan-Türkiye'de Marksizm-Leninizm'e saldıran her türden oportünizme, revizyonizme, reformizme karşı tavır takınmak, Marksizm-Leninizm'i her türden gerici odaklara karşı savunmak demektir.

İbrahim yoldaşı anmak demek; Kuzey Kürdistan-Türkiye'de gerçek barışa, halkların kardeşliğine varmanın biricik yolunun, faşist Türk devletini işçilerin-köylülerin demokratik halk devrimiyle yerle bir etmekten, sosyalizmin yolunu açmaktan geçtiğini göstermek demektir.

İbrahim yoldaşı anmak demek; onun ser verip sır vermeyen komünist tavrının kavranması; gerçek komünist önderlerle, âdeta tapınılan, "güneş" yapılan, her sözünde keramet aranan teslimiyeti devrimcilik adına savunan önderler arasındaki farkın görülüp gösterilmesi demektir.

Ölümler vardır, tay dağından yüce... İşte İbrahim'in ölümü böyle bir ölümdür. O, giderken ardında kısa bir ömre sığdırılmış büyük bir mücadele, bayraklaşmış bir direniş geleneği ve Marksizm-Leninizm ateşini harlayarak yarattığı bir komünist miras bıraktı.

Biz, İbrahim'i savunduğunu söyleyen bütün devrimcilere, İbrahim'in görüşlerini, Bolşeviklerin İbrahim'i değerlendirmesini, TKP/ML tarihini incelemeye, tartışmaya çağırıyoruz.

Egemen sınıflar 50 yıl önce kendileri için tehlikeli olarak gördükleri İbrahim'i bedenen aramızdan aldılar. Ancak egemen sınıflar, onun düşüncelerini ve davasını yok edemediler. O, bugün de proletaryanın ve ezilenlerin mücadelesinde yaşıyor, yaşamaya devam edecek. O, Bolşeviklerin mücadelesinde yaşıyor, yaşamaya devam edecek.

Lenin ve Thälmann'ın Rosa Luxemburg değerlendirmesi

Marksist-leninistler bir şeyi değerlendirirken, onu şartlar, zaman, mekân içinde ele alarak değerlendirirler. Biz de İbrahim Kaypakkaya'yı 1972 şartları içinde değerlendirdiğimizde, Marksizm-Leninizm'i temsil eder olarak değerlendiriyoruz. Bu tespit açık bir tespittir. 1972'de yapılan hataların, 198l'den 2023'e kadar eleştirilmesine, marksist-leninist alternatif gösterilmesine rağmen aynen savunulması marksist-leninist bir tavır değildir. Bunu yapanlar, gerçekte İbrahim'i savunmak adına, onun prestijinden yararlanmaya çalışan siyasi sahtekârlardır.

Bir marksist-leninisti savunmak, onun tüm görüşlerini savunmak demek değildir. Onun yanlışlarını reddetmek, doğrularını savunmak demektir.

"Bu konuda Rosa Luxemburg örneği çok önemli bir örnektir. Bunu kısaca aktaralım:

Lenin için Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht "3. Enternasyonal'in en iyi temsilcileri"dir. (Lenin, III. Enternasyonal Konuşmaları, Koral Yayınlan, s. 11)

Lenin, Paul Levi ile girdiği bir polemikte Rosa Luxemburg hakkında şunları söylüyor:

"Paul Levi, şimdi Rosa Luxemburg'un tam da hatalı olduğu eserlerini yayınlayarak, burjuvaziye ve onun ajanları olan II. ve III/2. Enternasyonal'e yaranmak istiyor. Biz buna bir Rus masalının şu sözleri ile cevap veriyoruz: "Bazen kartalla-

rın tavuklardan daha alçaklarda uçtuğu olur; ama tavuklar hiçbir zaman kartalların ulaştığı yüksekliğe ulaşamazlar."

ROSA LUXEMBURG, POLONYA'NIN BAĞIMSIZLIĞI SORUNUNDA YANILDI. 1903'DE MENŞEVİZMİN DEĞERLENDİRİLMESİNDE YANILDI. SERMAYE BİRİKİMİ TEORİSİNDE YANILDI. 1914'TE PLEHANOV, VANDERVELDE VE KAUTSKY'NİN YANINDA BOLŞEVİKLERLE MENŞEVİKLERİN BİRLEŞMESİNİ SAVUNDUĞUNDA YANILDI. 1918'DE HAPİSTEYKEN YAZDIĞI YAZILARDA YANILDI. (1918 sonu 1919 başında hapisten çıktıktan sonra bu hatalarını önemli ölçüde düzeltti) AMA BÜTÜN BU HATALARINA RAĞMEN O BİR KARTALDI VE KARTAL OLARAK KALACAKTIR. YALNIZCA ONUN ANISI DEĞİL; BİYOGRAFİSİ VE TÜM ESERLERİ (Bunların çıkarılmasının geciktirilmesi Alman komünistleri için, ancak mücadelelerinde verdikleri büyük kayıpların affettirdiği bir hatadır) BÜTÜN DÜNYADA BİRÇOK KUŞAK KOMÜNİSTİN YETİŞMESİ İÇİN BÜYÜK YARAR SAĞLAYACAKTIR. "Alman sosyal-demokrasisi kokuşmuş bir leştir." Rosa Luxemburg bu sözleri ile dünya işçi sınıfı tarihinde yerini alacaktır." (Lenin, TE, c. 33, s. 195)

İşte Lenin'in tavrı budur. Lenin, Rosa Luxemburg'un bütün hatalarını zamanında en ağır bir şekilde eleştiren kişidir. Ama Lenin, genel değerlendirme yaptığında Rosa Luxemburg'u bir komünist, "Komünist Enternasyonal'in en iyi temsilcilerinden biri" olarak değerlendirir. Ve Lenin, bir "kartal" olan Rosa Luxemburg'u, onu savunma adına ortaya çıkan tavuklardan ayırır. İbrahim Kaypakkaya'da gördüğümüz yanlışları eleştirdiğimiz için bize "İbrahim'i reddediyorsunuz" vs. diyenler, gerçekte Paul Levi gibi tavuklardır!

İbrahim Kaypakkaya, Kuzey Kürdistan-Türkiye komünist hareketinin kartalıdır. O, yalnızca Kuzey Kürdistan-Türkiye komünist hareketi açısından değil, bütün Dünya Komünist Hareketi açısından, "Mao Zedung Düşüncesi" savunucuları içinde en ileriyi temsil eden bir komünisttir.

Emst Thälmann da 19 Şubat 1932"de Almanya Komünist Partisi Merkez Komitesinde yaptığı konuşmada, Almanya Komünist Partisi için geçmişte olduğu gibi şimdi de (1932'de) bazılarının Rosa Luxemburg'u savunmak adına; onun hatalarına sarıldığını ve onun hatalarını ilke seviyesine yükselttiğini, gerçekte Rosa Luxemburg'u değil, Luxemburgizmi savunduğunu tespit ediyor. Ve "Luxemburgizmin artıklarına karşı en sert mücadele"nin gerekliliğinden söz ediyor. Bu konuda şunları söylüyor:

"Ben bu bağıntıda iki sorunu kısaca ele almak istiyorum. Birincisi Luxemburgizm sorunudur. Bununla ilgili olarak ne söylenebilir? Biz savaş öncesi sosyal-demokrasi içinde sosyal-demokrasinin sol kanadını oluşturan Rosa Luxemburg, Karl Liebknecht, Franz Mehring ve diğer yoldaşların önemini azaltmak niyetinde değiliz. Biz bu gerçek devrimci savaşçıları ve önderleri ve onların devrimci geleneklerini inkâr etme niyetinde değiliz; hele hele onları sosyal-faşist, SAP'ci (Almanya Sosyalist İşçi Partisi – ÇN), Brandler'ci ceset sömürücülerine bırakmaya hiç mi hiç niyetimiz yoktur. Rosa Luxemburg ve diğerleri bizimdir, onlar Komünist Enternasyonal'e ve kurulmasında yer aldıkları Almanya Komünist Partisi'ne aittir. Ama bu, Rosa Luxemburg ve diğer sol radikallerin hataları hakkında partimizin yürüttüğü aydınlatma çalışmasını zayıflatması anlamına mı gelir? Hayır. Luxemburgizmin hatalarının eleştirisi, partinin Bolşevik-

leştirilmesi için kaçınılmaz bir gerekliliktir. Savaş öncesi sosyaldemokrasinin sol radikallerinin bir bölümünün yolu savaş şartları içinde onları komünizme götürdü; ancak bu, bu grupların kendilerini ideolojilerindeki yarı-Menşevik hatalarından kurtarması ve Bolşevizm yönünde, Lenin'in ve Bolşevik Parti'nin siyaseti yönünde ilerlemesi şeklinde gerçekleşti.

Bugün, Komintern'in var olduğu şartlarda Sovyetler Birliği'nde proletaryanın diktatörlüğü altında sosyalizmin gerçekleştirildiği şartlarda Luxemburgizmi her yeniden diriltme çabası ve Luxemburgizmin her artığı, hiçbir şekilde Marksizm-Leninizm'e bir köprü olamaz; tersine bizim en iyi bir şekilde Brandlercilerde gözlemlediğimiz gibi, sosyalfaşizme, burjuvazinin ideolojisine geçiş için bir köprü olur.

O hâlde, gayet berrak bir biçimde şu tespiti yapmalıyız: Rosa Luxemburg, Lenin'den ayrı anlayışlar savunduğu bütün noktalarda yanılmıştır. Bunun sonucunda savaş öncesinde ve savaş sırasında bütün Alman sol radikaller grubu, gerek açıklık, gerekse devrimci kararlılık konusunda Bolşeviklerin gerisinde kalmıştır. Bu tespit bize, neden Almanya'da işçi hareketi içinde devrimci marksistlerle küçük-burjuva oportünistleri ve onların merkezci yardımcıları arasındaki bölünmenin geç kaldığını açıklar.

Rosa Luxemburg'un birikim teorisindeki, köylü sorunundaki, milli meseledeki, devrim sorunundaki, proleter diktatörlüğü konusundaki, partinin rolü ya da kitlelerin kendiliğindenciliği konusundaki hataları, bütün bu hatalar, onun Lenin'de var olan açıklığın seviyesine ulaşmasını engelleyen bir hatalar sistemi oluştururlar." (Ernst Thälmann, "Konuşmalar ve Makaleler", Almanca, cilt I, s. 440-441)

Biz Bolşevikler, İbrahim Kaypakkaya'ya yaklaşırken, Lenin'in, Thälmann'ın ve diğer komünist önderlerin Rosa Luxemburg'a yaklaşırken, onu değerlendirirken, kullandıkları yöntem ve anlayışları kendimize temel alıyoruz." ("TKP/ML Üçüncü Konferans Eleştirisi", H. Yeşil, s. 353-355, Dönüşüm Yayınları, Kasım 1990, İstanbul)

İbrahim Kaypakkaya'ya sahip çıkılırken; aynı zamanda onun hata ve sapmalarının eleştirilmesi kaçınılmaz bir zorunluluktur.

İbrahim Kaypakkaya'yı savunduğunu iddia edenler, İbrahim'in 1972 şartlarında yaptığı hataları sistemleştirerek savunmaya devam ediyorlar. İbrahim Kaypakkaya'yı savunduğunu iddia edenler, anti-marksist-leninist görüşlerini ortaya sürebilmek için İbrahim Kaypakkaya'nın isminin ve hatalarının ardına gizleniyorlar. İbrahim Kaypakkaya'yı savunduğunu iddia edenler, İbrahim Kaypakkaya'nın ülkelerimiz devrimci çevrelerinde sahip olduğu haklı devrimci saygınlığı sömürmek isteyen "ceset sömürücüleri"dir! Bolşevikler, dün olduğu gibi bugün de İbrahim'i savunacak, O'na sahip çıkacaklardır. O'na gerçekten sahip çıkmak; onun doğrularına sahip çıkmak, hata ve sapmalarını eleştirmekle olur.

İbrahim Kaypakkaya'nın adı, altın harflerle Dünya Komünist Haraketi'nin tarihine yazılmıştır. Bu adın da simgelediği marksist-leninist öz, burjuvazinin ve onun çanak yalayıcılarının "komünizm öldü" yaygaralarına rağmen, Bolşevik Parti Kuzey Kürdistan-Türkiye'nin ve tüm dünyada Bolşevik partilerin pratiğinde yaşamaktadır ve bu öz er veya geç işçi sınıfını kurtuluşa taşıyacaktır. Bugün güçlü ve yenilmez görünen emperyalizm tarihin çöplüğünde er geç "hak ettiği" yeri alacaktır.

08 Ocak 2023 ●

RUSYA BOLŞEVİKLERİNİN DENEYLERİNİN IŞIĞINDA

PARLAMENTO VE SEÇİMLER KONUSUNDA MARKSİST-LENİNİST TAVIR - II -

["Rusya Bolşeviklerinin Deneylerinin Işığında Parlamento ve Seçimler Konusunda Marksist -Leninist tavır" başlıklı yazının birinci bölümünü Bolşevik Partizan sayı 189'da yayımlamıştık. Bu sayımızda adı geçen yazının ikinci bölümünü yayımlıyoruz. – Redaksiyonun notu]

RUSYA BOLŞEVİKLERİNİN DUMA SEÇİMLERİ KONUSUNDA DENEYLERİ

Boykot/katılma sorununun tartışmasında Dünya Komünist Hareketi'nin tecrübelerinden öğrenmek görevdir. Biz yukarıda Lenin'in Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin deneylerinden çıkardığı genel sonuçlar ve bunların bugünkü tartışmamızda öne çıkarılması gerekli olan bazı noktaları üzerinde durduk. Bunu yaparken bazı tezlerin (mesela Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin katılma mı/boykot mu sorununu tartıştığı her seçimde seçime kendi propagandası temelinde katılma, Duma'ya adam sokma imkânına sahip olduğu tezi) somut verilerle ispatlanacağını söyledik. Şimdi Bolşeviklerin devrim öncesi parlamento seçimleri konusunda takındıkları tüm tavırları gözden geçirerek bunu yapmaya çalışalım:

RUSYA'DAKİ BOLŞEVİKLER PARTİ İNŞASININ BİRİNCİ AŞAMASINDA PARLAMENTO SEÇİMLERİNE KATILMADILAR

Biz daha önceki bir dizi yazımızda Lenin ve Stalin'den alıntılarla; Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin gelişme aşamaları üzerinde durduk. Stalin'in

1901-1905 arası dönemi, "Bolşevik Parti" inşasının birinci aşaması olarak değerlendirdiğini ortaya koyduk.

Bütün bu birinci aşama içinde; Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin herhangi bir parlamento seçimine katılmak diye bir sorunu yoktu. Bu, bir olgudur. Bu olguda kuşkusuz ki belirleyici olan, 1905 sonuna kadar, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi (RSDİP kanatları) Rusya'da parlamento seçimleri konusunda tavır takınma ihtiyacı duymadılar. Çünkü parlamento ve parlamento seçimleri yoktu.

Parlamento seçimleri konusu tavır takınılması gerekli pratik bir siyasi sorun olarak gündeme geldiğinde ise, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi kendi kendine yeterli bir güç olmaktan çıkmış; işçi sınıfı ve köylülüğün önemli bir kesimini etkisi altında toplamış, *"devrimci bir yığın partisi"* (Lenin) hâline gelmişti.

Açıktır ki bundan; *"parti inşasının birinci aşamasında parlamento seçimlerine katılınmaz"* şeklinde bir genel sonuç çıkarmak yanlış olur.

Bu yüzden genel sonuç çıkarmadan Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin seçimlere katılma/boykot sorununu tartıştığında parti inşasının ikinci aşamasında bir *"yığın partisi"* olduğu olgusunun tespiti yapılmalıdır. Ama bu tespit mutlaka yapılmalıdır; çünkü aksi takdirde, partilerin içinde bulundukları durum göz önüne alınmadan, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin belli şartlarda uyguladığı taktiklerin, bu şartların olmadığı yerlere mekanik bir şekilde uygulanması tehlikesi ortaya çıkar. Nitekim oportünistler bugün bu işi yapıyor; RSDİP katılma/boykot sorununu tartıştığında bu partinin gücü ne idi, şimdi Kuzey Kürdistan-Türkiye'de kendine "Sol", "devrimci", "komünist" vs. diyenlerin gücü ne; bulunduğu yer nedir sorusunu atlayarak, benzemeyenler arasında "benzetmeler" üzerine siyaset kurmaya kalkıyorlar.

BULİGİN DUMASI SEÇİMLERİNDE BOLSEVİKLERİN TAVRI: AKTİF BOYKOT

Çarlık Rusya'sında parlamento seçimi sorunu ilk defa 1905 ortalarında gündeme gelir. Kabaran devrimci dalganın çarlık iktidarını tehdit etmesi karşısında Çar, karşı devrimci şiddetin yanında, demagoji yöntemine de başvurur ve *"Kanun yapma yetkisi olmayan bir danışma meclisi kurulacağı, bunun için yakında seçimlerin yapılacağı"* yönünde bir açıklamayla kitleleri yatıştırmayı dener.

Buligin'e bu Duma'yı kurma görevi verilir. Buligin Duma'sı adı ile tarihe geçen bu Duma karşısında Bolşevikler aktif boykot tavrını takınırlar. Bu konuda Sovyetler Birliği Komünist (Bolşevik) Partisi Kısa Tarihi'nde şu bilgiler verilmektedir:

"İşçilerin siyasi kitle grevleri ve gösterilere geçişi, köylü hareketinin büyümesi, halkın polis ve askeri birliklerle silahlı çatışmaları, son olarak, Karadeniz Donanması'ndaki ayaklanma -bütün bunlar, halkın silahlı ayaklanması için şartların olgunlaştığını gösteriyordu. Bu, liberal burjuvaziyi eyleme geçirdi. Kendisi devrimden korkan ve aynı zamanda Çarı devrim hayaletiyle korkutan liberal burjuvazi, devrime karşı çarla anlaşmak istiyordu ve halkı "yatıştırmak", devrimin güçlerini parçalamak ve böylece "devrimin korkunçlukları"nın önünü almak üzere "halktan yana" küçük reformlar istedi. "Kellemizden olacağımıza, toprağımızın birazından olalım", diyorlardı liberal çiftlik sahipleri. Liberal burjuvazi, Çarla iktidarı paylaşmaya hazırlanıyordu. "Proletarya savaşıyor, burjuvazi ise sinsice iktidara yürüyor", diye yazıyordu

Lenin o günlerde, işçi sınıfının taktiği ile liberal burjuvazinin taktiğinden bahsederken.

Çarlık hükümeti işçileri ve köylüleri gaddarca ezmeye devam etti. Fakat salt baskı tedbirleriyle devrimle baş edebilmenin imkânsız olduğunu da görmüyor değildi. Bu nedenle, baskı tedbirlerinin yanı sıra, manevralar yapma politikasına başvurdu. Bir yandan, ajan-provokatörlerinin yardımıyla, Rusya halklarını birbirine düşürdü, Yahudi katliamları düzenledi, Ermenilerle Tatarları birbirine kırdırdı. Öte yandan da ***"Zemski Sobor"*** *ya da Devlet Duma'sı biçiminde bir "temsil kuruluşu" toplamayı vaat etti ve Bakan Bulygin'e, böyle bir Duma için bir proje hazırlaması talimatını verdi. Ama bu Duma'nın hiçbir yasama gücü olmamasını şart koştu. Bütün bu tedbirler, devrimin güçlerini bölmek ve halkın ılımlı kesimlerini devrimden koparmak amacıyla alınmıştı.*

Bolşevikler, Bulygin Duması'na boykot ilan ettiler ve önlerine bu halk temsili karikatürünü boşa çıkarma hedefini koydular.

Menşevikler ise, tam tersine, Duma'yı boykot etmemeyi kararlaştırdılar ve ona katılmayı gerekli gördüler." ("SBKP(B) Tarihi", Stalin, cilt xv, s.73-74, İnter Yayınları, Aralık 1990, İstanbul)

Lenin, bu Duma ile ilgili olarak yazdığı, *"Çarın Halkla, Halkın Çarla Birliği"* başlıklı bir yazıda; esas sorunun çarlık iktidarının yıkılması olduğunu, çarlık iktidarı yıkılmadıkça *"halk temsilcilerinin seçimi üzerine tüm kanunların beş para bile değeri olmadığı"*nı, *"İmparatorluk Duma'sının her türlü halk temsilciliği ile alay"* demek olduğunu (Lenin, TE, Alm. c. 9, s. 189) savunur.

Makaleyi, *"Bırakın devrimin burjuva hainleri bu ölü doğmuş imparatorluk Duma'sına girsinler. Rus proletaryası bir Rus 18 Mart 1848'ini* (ya da daha iyisi 10 Ağustos 1792'sini) (18 Mart 1848'de o zamanki Prusya-Alman İmparatorluğu'nda devrimci halk, her şeyden önce de Berlin proletaryası silahlı ayaklanma ile "Prusya Birleşmiş Eyalet Meclisi"ni dağıttı. … 10 Ağustos 1792'de de Fransa'da Cumhuriyet ilan edildi. – YN) *yaratmak için ajitasyonunu ve hazırlığını hızlandıracaktır"* diyerek bitirir. (Lenin, TE, Alm., c. 9, s. 193)

Bu Duma ile ilgili olarak özellikle kitleye dönük ajitasyonda; Duma'nın gerçekte *"halk temsilciliği"* olmadığı sorunu üzerinde durulması –ki bu Menşevikler tarafından *"gerici parlamentoda çalışılmaz mı?"* sorusunun sorulmasına, bu temelde güya marksist polemik yürütülmesine yol açar. Menşevikler marksistlerin burjuva parlamentolarında da çalışacağı genel tezinden yola çıkarak, Duma'ya katılmayı savunurlar. Bolşevikler polemik içinde, 1905'de kitlelerin devrim için ayaklandıkları bir ortamda tek *"doğrudan devrimci yol"*un *"boykot"* olduğunu savunarak cevap verirler– ilginçtir.

Bulygin Duma'sı boykotu, Bolşeviklerin daha sonraki değerlendirmelerinde *"başarılı bir boykot"*a örnek olarak verdikleri boykottur. Başarı devrimin gücü ile toplanması planlanan ve toplanacağı ilan edilen Dumanın toplanmasını engellemek şeklinde; seçimin konusu olan kurumun parçalanması şeklinde bir başarıdır.

Yine bu dönemde (1906'da) Bolşeviklerin yalnızca boykot yerine *"aktif boykot"*tan tan söz etmesi de ilginçtir. Onlar pasif olarak seçime katılmama şeklinde bir boykot yerine; seçimin konusu olan kurumun kurulmasını engelleme, onu parçalamaya yönelik devrimci eylemler, ayaklanmaya kadar varan

çeşitli eylemleri *"aktif boykot"* olarak adlandırmakta, bunu önermektedirler. Açıktır ki, böyle bir boykot, başarısı seçimin konusu olan kurumun parçalanması ile ölçülen bir boykot, ancak ve yalnız seçim konusu olan kurumun siyasi olarak zamanını doldurduğu bir ortamda, kitlelerin o kurumu reddetmeye; o kurumu parçalamaya veya en azından parçalanmasına izin vermeye hazır oldukları bir ortamda mümkündür.

Bu dönemde Bolşeviklerin açık bir şekilde *"aktif boykot"*tan söz etmeleri, daha sonraki dönemde de değerlendirme yaptıklarında *"boykot"*tan yalnızca aktif boykotu anladıklarını anlatmaları, boykotun bir başka biçiminin, seçime katılmama şeklinde pasif bir biçiminin de mümkün olabileceğinin bir işaretidir. Açıktır ki, böyle bir boykot ile Bolşeviklerin savunduğu ve uyguladığı boykot arasındaki muazzam farkı bilince çıkarmak koşulu ile!

I. DUMA (WİTTE DUMASI) SEÇİMLERİNDE BOLŞEVİKLERİN TAVRI: BOYKOT

Çar 1905 sonunda ayaklanmaların giderek büyük boyutlara ulaşması karşısında devrimin güçlerini parçalamak için birtakım tavizler vermeyi –karşı devrimci terörün yoğunlaştırılması yanında– gerekli görür. Bunun sonucu olarak yeni *"kanun yapıcı bir Duma"*nın toplanması yönünde bir yasa çıkartır.

Bu Duma konusunda Bolşevikler Buligin Duma'sında olduğu gibi boykot tavrı takınırlar. Bu konuda SBKP/B Tarihi'nde verilen bilgi şöyle:

"Bolşeviklerin siyasi kitle grevi şiarı meyvesini vermişti.

Proleter hareketin güç ve kudretini ortaya koyan Ekim genel grevi, ölesiye korkmuş bulunan çarı, 17 Ekim 1905 Manifestosu'nu yayınlamaya zorladı. Bu Manifesto, halka, "yurttaşlık özgürlüklerinin sarsılmaz temellerini: gerçek kişi dokunulmazlığını, vicdan ve söz özgürlüğünü, toplantı ve örgütlenme özgürlüğünü" vaat ediyordu. Bir Yasama Duması'nı toplantıya çağırmayı ve seçim hakkını bütün sınıfları kapsayacak şekilde genişletmeyi vaat ediyordu.

Böylece, Bulygin'in istişari Duma'sı, devrim dalgasıyla süpürülüp atıldı. Bulygin Duması'nı boykot etme Bolşevik taktiğinin haklı olduğu meydana çıktı." (…) (Stalin, "SBKP(B) Tarihi", cilt XV, s. 96, İnter Yayınları, Aralık 1990, İstanbul)

"Çarlık hükümeti, devrime karşı mücadelesinde tek başına şiddet önlemleriyle yetinmedi. Şiddet önlemleriyle elde ettiği ilk başarılardan sonra, yeni, "yasa koyucu" bir Duma toplayarak devrime yeni bir darbe indirmeye karar verdi. Böyle bir Duma'yı toplayarak köylüleri devrimden koparmayı ve böylece devrime son vermeyi umuyordu. Aralık 1905'te Çarlık hükümeti, Bolşevik boykotu sonucu silinip süpürülen eski "istişari" Bulygin Duması'ndan farklı olarak, yeni, "yasa koyucu" bir Duma'nın toplanmasına ilişkin bir yasa çıkardı. Çarlığın seçim kanunu kuşkusuz anti-demokratikti. Genel seçim hakkı yoktu. Nüfusun yarısından çoğunun -örneğin kadınların ve iki milyonu aşkın işçinin- oy hakkı tamamen gaspedilmişti. Seçimler eşit değildi. Seçmenler -o zamanlar dendiği üzere- dört kuryeye ayrılmıştı: Toprak sahipleri kuryesi (çiftlik sahipleri), şehir kuryesi (burjuvazi), köylü kuryesi ve işçi kuryesi. Seçimler doğrudan değil, çok dereceli idi. Fiilen, seçimin gizliliği diye bir şey yoktu. Seçim yasası, bir avuç çiftlik sahibi ve kapitaliste, Duma'da, milyonlarca işçi ve köylü üzerinde ezici bir üstünlük sağlıyordu.

Çar, Duma'dan kitleleri devrimden saptırmak için yararlanmak istiyordu. O sıralarda köylülerin önemli bir bölümü, Duma aracılığıyla toprak elde edebileceklerine inanıyordu. Kadetler, Menşevikler ve Sosyal-Devrimciler, ayaklanma olmadan, devrim olmadan, halkın ihtiyaç duyduğu düzenin elde edilebileceği öne sürerek işçileri ve köylüleri aldatıyorlardı. Bu halk aldatmacasına karşı mücadele içinde Bolşevikler, Tammerfors Konferansı'nda alınan karara uygun olarak, Birinci Devlet Duması'nı boykot taktiğini ilan ettiler ve uyguladılar." (Age., s. 103)

Aynı konuda Lenin'in kaleme aldığı *"İmparatorluk Duma'sı Boykot Edilmeli Midir?"* başlıklı bildiride, Bolşeviklerin ve Menşeviklerin tavrı ortaya konur. (Bu bağıntıda Rusya'daki seçim sisteminin burjuva anlamda bile demokratik olmaktan çok uzak olduğunu belirtelim.)

O dönemde Rusya'da uygulanan seçim sistemi tek dereceli, doğrudan, gizli, eşit oy temelinde bir seçim sistemi değildi. Köylüler önce "on çiftlik"te seçime katılanlardan birini seçer. Bunlar toplanarak köylü "seçmen"leri temsil edecek "seçmen adamlar"ı seçecek temsilcileri seçerler. Bu temsilciler "seçmen adamları" seçer.

Bunun dışında şehirlerde iki derecede "şehir seçmen adamları" seçilir. Bunun dışında işçiler "işçi kuryesi" için kendi aralarında seçim yapar ve "işçi seçmen adamları"nı seçerler. Ki işçilerin dörtte üçü seçme hakkına sahip değildir. Böylece üç kesimden (Çiftlik sahipleri kuryesi, Şehir kuryesi, İşçi kuryesi) "seçmen adamlar" yan yana gelerek kendi içlerinden kendilerini Duma'da temsil edecekleri seçerler.

Her kuryenin kaç kişi göndereceği önceden bellidir. Çiftlik sahipleri kuryesi ve şehir kuryesinin temsilcileri Duma'da en baştan ezici çoğunluğa sahiptir.

Bolşevikler bu seçim sisteminin burjuva anlamda demokratik olmadığını vurgularlar, teşhir ederler, ama buna rağmen belli şartlarda bu seçimlere katılırlar.

Burada anlatmak istediğimiz, soruna salt bu açıdan yaklaşılsa; Kuzey Kürdistan-Türkiye'deki bugünkü seçim sisteminin bile; Rusya'da Çarlık dönemindeki seçim sistemine göre çok daha "demokratik" olduğu; salt seçimlerin demokratik olmadığı gerekçesiyle seçimlere katılmamanın haklı çıkarılamayacağıdır.)

Sözü geçen bildiride Lenin Bolşeviklerle Menşevikler arasında şimdiki Dumanın değerlendirilmesi konusunda ayrılık olmadığını, her ikisinin de Dumayı *"halk temsilinin acınacak bir çarpıtması"* olarak değerlendirdiğini açıklar. Bunun ötesinde her iki fraksiyonun da *"Bu sahtekârlığa karşı mücadele, amacı bütün halkın özgürce seçtiği bir Kurucu Meclis yaratmak olan silahlı halk ayaklanmasının hazırlanması noktalarında hemfikir"* olduğunu da belirtir. (Lenin, TE, Alm., c. 10, s. 85) Ayrılık konusunda şunları söyler:

"Ayrılık, Duma'ya karşı izlenecek taktik konusundadır. Menşevikler diyorlar ki; parti, temsilcilerin ve seçmen adamların seçimine katılmalıdır. Bolşevikler ise: Duma'nın aktif boykotu diyor." (Lenin, TE, Alm., cilt 10, s. 85)

Burada Menşeviklerin önerdiği ilginçtir. Onlar, Duma *"parlamento değildir"*, sahtekârlıktır, onun için oraya adam sokmak diye bir sorun yoktur. Ama alt derecede yapılacak seçimlerde gücümüzü görmek ve bu seçimleri İşçi-Köylü Sovyetleri seçimi olarak kullanmak mümkündür. Bu yüzden alt kademelerde seçime katılmalı şeklinde bir taktik öneriyorlar. (Daha sonra Plehanov Kadetler desteklenmelidir dedikten sonra, yapılan pratikte Kadetlerin desteklenmesi oluyor.)

Bolşevikler, seçime katılmak ve fakat

"son noktaya kadar" gitmenin –yani Duma'ya adam sokmayı reddetmenin– *"karmaşık ve yanlış"* olduğunu, var olan güç dengesinde pratik olarak seçime atılmanın Kadetleri desteklemekten başka anlama gelmeyeceğini savunuyorlar.

Lenin, bu konuda, *"Seçimlere katılmak, ya Kadetleri desteklemek ve onlarla bir anlaşma yapmak anlamına gelir, ya da seçim oyunu oynamaktır"* (TE, Alm., c. 10, s. 199) değerlendirmesini yapıyor.

Lenin, bildiride *"Neden seçimlere katılmayı reddediyoruz?"* sorusuna şöyle cevap veriyor:

"Reddediyoruz, çünkü katılmamız hâlinde, halk içinde Duma'ya olan inancı istemesek de güçlendirmiş ve bir halk temsilciliği sahtekârlığına karşı olan mücadelemizi zayıflatmış olacağız. Duma bir parlamento değil, istibdadın bir numarasıdır. Biz bu sahtekârlık manevrasını, seçime her türlü katılmayı reddederek boşa çıkarmalıyız.

Reddediyoruz, çünkü eğer seçimlere katılmayı doğru bulsak, sonuna kadar gidip Duma'ya temsilci seçmemiz de gerekmektedir. Burjuva demokratlar, mesela 'Narodnaja Chostaijwo'dan Chodski bu amaçla bize Kadetlerle seçim anlaşması yapmamızı tavsiye ediyor. Ama bütün Sosyal-Demokratlar, hem Menşevikler hem Bolşevikler, Duma'nın bir parlamento değil de yeni bir polis sahtekârlığı olduğunu bildiklerinden, şimdi böyle anlaşmaları reddediyor.

Reddediyoruz, çünkü biz şimdi bu seçimlerden parti için yarar sağlayamayız. Ajitasyon özgürlüğü yoktur. İşçi sınıfının partisi ağır takip altındadır. Onun temsilcileri hiçbir hukuki gerekçe gösterilmeden tutuklanmaktadır. Onun gazeteleri ve toplantıları yasaklanmaktadır. Parti seçimlerde bayrağını legal olarak açamaz, adaylarını, polise teslim etmeden, bütün halk önünde açıklayamaz. Bu durumda bizim ajitasyonumuza ve örgütlenmemize; yapılan toplantılardan seçimlere katılmadan devrimci bir biçimde yararlanmak; legal seçimler amacıyla toplantılara katılmaktan çok daha fazla hizmet eder." (Lenin, TE, Alm., c. 10, s. 86)

Burada Lenin'in sözünü ettiği bütün gerekçeler bugün Türkiye için –belli değişikliklerle– esasta geçerlidir. Ama bu gerekçelerin yanında Türkiye'de henüz kitle partisi olmama gerçeği de vardır. Yapılan çağrının esasta kendi tabanına bir çağrı olduğu gerçeği de vardır.

Lenin, bildiride boykot sorununu devrimci durumun varlığı/yokluğu noktasından bağımsız olarak tartışmaktadır. O daha sonraki bir makalesinde bunu da açıklamakta; 1905 ve 1906'da kendilerinin boykotu savunurken getirdikleri gerekçelerde, hep *"o dönem için varlığı gayet tabii olan bir durumu"* göz önünde bulundurduklarını, gayet tabii olan bu şeyi açıklamaya gerek duymadıklarını söylüyor. Varlığı o dönem için gayet tabii olan şey ise *"kitlelerin zengin devrimci enerjisidir ki bu enerji, anayasal her türlü kanal dışında dolaysız çareler arayıp bulmaktadır."* (Lenin, Boykota Karşı, TE, Alm., c. 13, s. 28)

Lenin aynı bildiride, Menşeviklerin taktiğinin *"bir kitle partisi"* açısından olmazlığını da savunuyor. (s. 68)

Bu da bizim oportünistlerimizin akıllarının bir kenarına koymaları gereken bir gerçektir. Bugün Kuzey Kürdistan-Türkiye'de kendine "sol", "sosyalist", "komünist" vb. diyen hiçbir parti kitle partisi durumunda değildir.

Witte Duma'sını boykotun doğruluğunu Lenin daha sonra uzun süre savunur. Witte Duma'sıyla ilgili seçimlerde Kadetler Çar'ın beklediğinin üstünde bir başarı elde ederler. Bu, Bolşeviklerin taktiğinin

yanlışlığı üzerine bir dizi polemiğe temel olur. Bolşevikler uzun süre Witte Dumasının boykot edilmesinin doğru olduğunu savunurlar.

Witte Duma'sı toplandığından kısa süre sonra, Çar'ın beklediği uysallıkta olmadığı için 1906 Yazında Çar tarafından dağıtılır. Bu dağıtma yakında II. Duma'nın toplanacağı sözüyle birlikte gelir.

Bu konuda Sovyetler Birliği Komünist Partisi, (Bolşevik) Kısa Ders'te şunlar söylenmektedir:

"Birinci Devlet Duma'sının yeterince uysal olmadığı görülünce, Çarlık hükümeti 1906 yazında onu dağıttı. Hükümet, halka karşı şiddet önlemlerini daha da artırdı, cezalandırma seferlerinin pogrom faaliyetlerini ülkenin her yanına genişletti ve kısa süre içinde İkinci Devlet Duma'sını toplantıya çağırma kararını bildirdi. Çarlık hükümeti besbelli gittikçe küstahlaşıyordu. Devrimin yavaşlamakla olduğunu gördüğü için, artık ondan korkmuyordu." (Stalin, "SBKP(B) Tarihi", cilt XV, s. 106, İnter Yayınları, Aralık 1990, İstanbul)

II. DUMA SEÇİMLERİNDE BOLŞEVİKLERİN TAVRI: SEÇİMLERDE KENDİ PROPAGANDALARI TEMELİNDE, KENDİ BAĞIMSIZ ADAYLARI İLE KATILMA, ALT SEÇİMLERDE HER TÜRLÜ ANLAŞMAYI REDDETME, KADETLERLE BLOK OLUŞTURMAYI REDDETME

Devrimci dalganın geri çekildiği 1906'nın sonlarına doğru artık çıplak gözle görülür bir olgu hâline gelmişti. Ayrıca I. Duma boykotu Bulygin Duma'sı boykotunun tersine, seçim konusu olan kurumun toplanmasını engelleyememişti. Bu anlamda "başarısız" olmuştu. I. Duma deneyi, bizzat Duma içinden ajitasyon yapma imkânının varlığını ve devrimci dalganın geri çekilmesi durumunda, devrimin "anayasal monarşi" evresini atlayamayacağı ortaya çıktığında; bu imkândan yararlanma gerekliliğini ortaya çıkarmıştı. Bu durumda II. Duma seçimleri ile ilgili olarak boykot mu, katılma mı tartışması yeniden gündeme geldi.

Bu konuda Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevik) Tarihi'nde söylenenler şunlar:

"Bolşevikler, İkinci Duma'ya katılma ya da onu boykot etme sorununu çözmek zorundaydılar. Boykot derken Bolşevikler, genellikle aktif boykotu kastediyorlardı, seçimlerde oy vermekten kaçınmak gibi pasif bir tutumu değil. Bolşevikler aktif boykotu, Çarın halkı devrimci yoldan Çarcı "anayasa" yoluna saptırma çabalarına karşı halkı uyarmak için devrimci bir araç, böyle bir çabayı boşa çıkarmanın ve Çarlığa karşı yeni bir halk saldırısını örgütlemenin aracı olarak görüyorlardı.

Bulygin Duma'sını boykot deneyimi, boykotun, "olayların tam anlamıyla hak verdiği biricik doğru taktik olduğunu" göstermişti. (Lenin, Seçme Eserler, cilt 3, s. 386.) *Bu boykot başarılı olmuştu, çünkü yalnızca halkı Çarcı-meşruti yolun tehlikesine karşı uyarmakla kalmamış, bilakis aynı zamanda Duma'yı, daha gün ışığını görmek nasip olmadan, dağıtmıştı. Başarılı olmuştu, çünkü devrimin geri çekilmesi sırasında değil, kabaran dalgası sırasında yürütülmüş ve bu dalgadan destek almıştı, çünkü Duma ancak, devrim dalgasının kabarışı koşullarında dağıtılabilirdi.*

Vitte Duma'sını, yani Birinci Duma'yı boykot, Aralık ayaklanmasının yenilgiye uğramasından sonra, Çarın zafere ulaştığı, yani devrimin gerilemeye başladığı yolunda elde inandırıcı kanıtlar olduğu

bir sırada yürütüldü.

"Ama", diye yazıyordu Lenin, "elbette ki bu zaferi [Çarın zaferini -Red.] *tayin edici görmek için o sırada hiçbir sebep yoktu. Aralık 1905 ayaklanması, devamını, birbirinden kopuk ve kısmi bir dizi askeri ayaklanmalarda ve 1906 yazındaki grevlerde buldu. Vitte Duma'sını boykot şiarı, bu ayaklanmaları yoğunlaştırmak ve genelleştirmek için atılan bir mücadele şiarıydı."* (Lenin, Tüm eserler, cilt XII, s. 20, Rusça.)

Vitte Duması boykotu, bu Duma'nın otoritesini bir hayli sarsmasına ve nüfusun bir kısmının Duma'ya olan inancını zayıflatmasına rağmen, Duma'nın toplanmasını engelleyemedi; çünkü daha sonra anlaşıldığı üzere o, devrimin gerilediği, geri çekildiği sıralarda gerçekleştirilmişti. Bu nedenle 1906 yılında I. Duma'nın boykot edilmesi başarısızlıkla sonuçlandı. Lenin, "'Sol' Komünizm -Bir Çocukluk Hastalığı" adlı ünlü broşüründe bu bağlantıda şunları yazar:

"1905'te Bolşeviklerin 'Parlamento'yu boykotu, devrimci proletaryayı, olağanüstü değerli bir siyasi tecrübeyle zenginleştirdi, legal ve illegal, parlamenter ve parlamento-dışı mücadele biçimlerini birleştirirken parlamenter mücadele biçimlerinden sarf-ı-nazar etmeyi bilmenin bazen yararlı ve evet hatta zorunlu olduğunu gösterdi... Bolşeviklerin 1906 yılında 'Duma'yı boykotu ise, küçük ve kolayca giderilir bir hata olmasına rağmen, yine de bir hataydı... Tek tek kişiler için geçerli olan, -gerekli değişikliklerle- politika ve partiler için de geçerlidir. Akıllı olan, hiç hata yapmayan değildir. Böyle insanlar yoktur ve olamaz da. Akıllı olan, çok ciddi hatalar yapmayan ve bunları kolaylıkla ve çabucak düzeltmeyi bilendir." (Lenin, "'Sol' Komünizm - Bir Çocukluk Hastalığı", Moskova 1940, s. 19.)

II. Devlet Duma'sına gelince, Lenin, değişen durum ve devrimin gerilemesi karşısında, Bolşeviklerin "Devlet Duma'sını boykot sorununu gözden geçirmeleri gerektiği" görüşündeydi. (Lenin, Seçme Eserler, cilt 3, s. 385)

"Tarih", diye yazıyordu Lenin," Duma'nın toplanmasının, Duma içinde ve Duma çevresinde yararlı bir ajitasyon geliştirme olanağı sunduğunu; Duma içinde Kadetlere karşı, devrimci köylülüğe yakınlaşma taktiğinin mümkün olduğunu göstermiştir." (Aynı yerde, s. 389)

(…)

Bolşevikler, II. Duma seçimlerine katılmayı kararlaştırdılar.

Ama Bolşevikler Duma'ya, Menşevikler gibi Kadetlerle bir blok hâlinde organik "yasa koyucu" çalışma yapmak için değil, ondan devrimin çıkarları için bir kürsü olarak yararlanmak amacıyla gittiler.

Menşevik Merkez Komitesi, tam tersine, Kadetlerle seçim anlaşmaları yapma, Kadetleri Duma'da destekleme çağrısı yaptılar, çünkü onun gözünde Duma, Çarlığa gem vurma, yeteneğindeki yasa koyucu bir organdı." (Age., s. 106-108)

Burada açık olan şey, seçilecek Duma'nın niteliğinde, seçimlerin niteliğinde, seçimlere katılan partilerin niteliğinde, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin güç olarak durumunda vb. çok önemli değişiklikler olmamasına rağmen; boykot tavrının terkedilmesidir. Temelde değişen devrimci durumdur. Aktif boykot, yani seçimin konusu olan kurumun toplanmasını engellemek, onu dağıtmak için gerekli ön şart olan devrimci durumun varlığı; onun ötesinde devrimci dalganın iyice kabarması ve devrim durumu ortadan kalkmıştır. Karşı devrim, devrimi geçici olarak yenilgiye uğratmıştır. Lenin'in "Boykota Karşı" başlıklı yazısında dediği gibi, *"Devrimin kitlelerin doğ-*

rudan devrimci mücadelesi yolu", *"devrimin anayasal monarşist diktatörlük yolu"* karşısında yenilgiye uğramıştır. (c.13, s.6) Witte Duma'sının boykotu sırasında henüz bu yenilgi kesin olarak ortaya çıkmış değildi ve devrimin *"kitlelerin doğrudan devrimci mücadelesi yolu"*ndan yürüyerek zafere ulaşması ihtimali vardı. Ve bu ihtimal var oldukça, bu yolun zaferi için mücadele etmemek ve bunun için mücadele edenlerle alay etmek, Lenin'in deyimi ile *"iflah olmaz filistenlerin ve dar ufuklu kakavanların işi"*dir.

II. Duma seçimleri konusunda takınılan tavırda Menşeviklerle Bolşevikler seçime katılma konusunda anlaştıkları hâlde, nasıl meselesinde anlaşamazlar.

Menşevikler Duma'yı, çarlığın elinden alma, *"Duma'yı gericilerden kurtarma"* hedefiyle yola çıkar ve bu amaçla Çar'ın doğrudan partilerine karşı *"Anayasal demokrasi"*nin (Siz Anayasal monarşi okuyun) savunucusu Kadetler ile "blok" kurmayı önerirler.

Bolşevikler, *"Duma'nın gericilerden kurtarılması"* hedefinin aptalca bir hedef olduğunu; çarlık yıkılmadıkça Duma'nın esasta çarlığın bir aracı olarak kalacağını ortaya koyarlar. Amaç olarak Duma tribününü de sosyal-demokrat propaganda için kullanmayı koyarlar. Bunun dışında özellikle çarlığa karşı olduğunu söyleyen güçler içinde anayasal monarşizmin (Kadetler) teşhirini özel görev olarak önlerine koyarlar.

Kadetlerin yarattığı "kara yüzler" korkusunun gerekçelerinin sakat olduğunu; oy bölünmesi hâlinde kara yüzlerin bütün Duma'yı ele geçireceği propagandasının doğru olmadığını ortaya koyarlar. Alt kademelerde ve işçi kuryesinde her türlü anlaşmayı ve bloku reddetmeyi; seçmen adamların katıldığı Duma temsilciliği seçimlerinde duruma göre, güç dengesi oranında anlaşmalara girilebileceğini savunurlar.

Seçimler sonrasında ortaya çıkan tablo şöyledir:

	Duma'da temsilci sayısı	Yüzde
Sağ (1)	97	19,8
Partisizler (2)	22	4,5
Liberaller (3)	156	31,8
İlericiler (4)	35	7,1
Sol (5)	180	36,8

(Lenin, TE, Alm., c. 12, s. 191)

Bu 180 "sol" temsilci içinde Sosyal-Demokrafların sayısı 23'tür. (Bkz. c.18, s.307) Bunlardan 12'si Menşevik, 11'i Bolşevik'tir.

Bu Dumanın da Çar açısından pek istenilir bir Duma olmadığı açıktır. Ömrü uzun sürmez. 3 Haziran 19O7'de dağıtıldığı ilan edilir. (Bu tarih, Stoplin gericiliği dönemini resmen!!) başlatan ve *"3 Haziran Darbesi"* olarak adlandırılan olaydır. –YN)

(1) Lenin bu grup içinde Çarlığın en "sağlam" partisi olan Kara Yüzleri ve Oktobristleri sayar. Bunların siyasi özelliği, eski sınırsız çarlık sistemine geri dönülmesini savunmalarıdır.

(2) Bunlar Lenin'e göre köylülüğün temsilcileridir. Bu isim altında, devrimci görüşlerinden dolayı takibata, uğramaktan kurtulmaya çalışmaktadırlar.

(3) Rus devriminde ortanın temsilcisi. Ağalarla köylüler arasında durmaktadır. (Lenin, c.l8, s.189) Kadet partisi bu akımın esas partisidir.

(4) Bunlar da bağımsız partisizler. Takipten kurtulmak için bu ismi kullanıyorlar.

(5) Sosyal-Demokrat Parti, Sosyal-Devrimciler ve Trudovikler. Sosyal-Demokrat-

larım dışındakileri Lenin küçük-burjuva, küçük-köylü demokratları olarak değerlendiriyor.

III. DUMA SEÇİMLERİNDE BOLŞEVİKLERİN TAVRI: KATILMA, KADETLERLE BLOK KURMAYI REDDETME

II. Dumanın dağıtılması ile birlikte, III. Duma ile ilgili yeni bir seçim kanunu çıkartılır. Artık Karşı Devrim kesin ağırlığını koymuştur, 1905 Devriminin getirdikleri geri alınmaya başlanır. Bu konuda Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevik) Tarihi—Kısa Ders'te şunlar yazıyor:

"II. Devlet Duması 3 (16) Haziran 1907'de Çarlık hükümeti tarafından dağıtıldı. Tarihte bu olay 3 Haziran Hükümet darbesi diye anılır. Çarlık hükümeti III. Devlet Duma'sına seçimler için yeni bir yasa çıkardı ve böylece, yeni yasaların ancak Duma'nın onayıyla çıkarılmasını şart koşan 17 Ekim 1905 Manifestosunu kendisi çiğnemiş oldu. II. Duma'daki Sosyal-Demokrat fraksiyonun üyeleri mahkemeye verildiler; işçi sınıfının temsilcileri, kürek cezasına ve sürgüne mahkûm edildiler.

Yeni seçim yasası, Duma'da çiftlik sahiplerinin, ticaret ve sanayi burjuvazisinin temsilcisi sayısını oldukça artıracak biçimde tasarlanmıştı. Aynı zamanda, zaten az olan işçi ve köylü temsilci sayısı eskisine göre birkaç kat azaldı.

III. Duma, bileşimi itibariyle bir Kara Yüzler ve Kadetler Duma'sıydı. Toplam 442 temsilciden 171'iSağcı (Kara Yüzler), 113'ü Oktobrist ve aynı soydan grupların üyeleri, 101'i Kadet ve onlara yakın grupların üyeleri, 13'ü Trudovik ve 18'i Sosyal-Demokrattı.

Sağcılar, (Duma'nın sağ tarafındaki sıraları işgal ettikleri için onlara böyle deniyordu) işçilerin ve köylülerin en kötü düşmanlarının köylü hareketinin bastırılmasında köylüleri kitle dayağına çeken ve onları kurşunlatan aşırı gerici çiftlik sahiplerinin, feodal toprak ağalarının temsilcileriydi, Yahudi katliamlarının, gösteri yapan işçilere karşı saldırıların, devrim sırasında toplantı yapılan yerlerin yakılmasının örgütleyicileriydi. Sağcılar, emekçi halkın en insafsız biçimde ezilmesinden, Çarın sınırsız iktidarından yana ve Çarın 17 (30) Ekim 1905 tarihli Manifestosuna karşıydılar.

Oktobrist Parti, diğer adıyla "17 Ekim Birliği", Duma'da Sağcılara çok yakındı. Oktobristler, büyük sanayi sermayesinin ve çiftliklerini kapitalist biçimde işleten büyük çiftlik sahiplerinin çıkarlarını temsil ediyorlardı. (1905 Devriminin başında, Kadet Partisi mensubu çok sayıda büyük çiftlik sahibi, Oktobristlerin safına geçti.) Oktobristleri Sağcılardan ayıran tek şey, 17 Ekim Manifestosunu, sadece sözde kalmak üzere, kabul etmeleriydi. Oktobristler, Çarlık hükümetinin hem iç hem de dış politikasını tamamen destekliyorlardı.

Kadetler (ya da "Anayasal-Demokratik" Parti), III. Duma'da, I. ve II. Duma'dakinden daha az sandalyeye sahipti. Bu, çiftlik sahiplerinin oylarının bir kısmının Kadetlerden Oktobristlere geçmiş olmasıyla açıklanır.

III. Duma'da Trudovikler adıyla bilinen sayısal olarak zayıf bir küçük burjuva demokratları grubu temsil ediliyordu. Trudovikler, Duma'da Kadetlerle işçi demokrasisi (Bolşevikler) arasında yalpalıyorlardı. Lenin Trudoviklerin, Duma'da çok zayıf olmalarına rağmen, kitleleri, köylü kitlelerini temsil ettiklerine işaret etti. Trudoviklerin Kadetlerle işçi demokrasisi arasında yalpalaması, küçük mülk sahiplerinin sınıfsal durumlarının kaçınılmaz sonucuydu. Lenin, Bolşevik temsilcilerin, işçi demokrasisinin önüne "zayıf küçük-

burjuva demokratlara yardım etmek, onları liberallerin etkisinden koparmak, demokratik kampı yalnız Sağcılara karşı değil, karşı-devrimci Kadetlere karşı da birleştirmek" görevini koydu." (Lenin, Tüm Eserler, cilt XV, s.623.) (Stalin, "SBKP(B) Tarihi", cilt XV, s. 117-119, İnter Yayınları, Aralık 1990, İstanbul)

Yapılan seçimlerin burjuva anlamda bile demokrasi ile uzaktan yakından bir ilişkisi olmadığı hâlde; Sosyal-Demokrat ajitasyon-propaganda en ağır takibata uğramasına rağmen, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi seçimlere katılır, 4 Menşevik, 4 Bolşevik'ten oluşan 8 kişilik bir Sosyal-Demokrat grup Duma'ya girer.

Bunlar, kanun teklifi verebilmek, vb. için en azından otuz kişi gerekli olduğundan Trudoviklerle belli noktalarda iş birliğine girerler.

Lenin sözü geçen Duma'yı, *"Çarlık açısından daha iyisi olamaz bir parlamento"* olarak (Oktobristler ve Monarşistler %65'ini oluşturuyor) değerlendirir. (c. 13, s. 117) Buna rağmen bu "en gerici", "en karşı-devrimci" parlamentoda Sosyal-Demokratlar çalışır.

BURADA BİZİM AÇIMIZDAN ÖNEMLİ OLAN, BU EN GERİCİ, EN KARŞI-DEVRİMCİ DÖNEMDE BİLE; SOSYAL-DEMOKRATLARIN KENDİ PROPAGANDALARI TEMELİNDE KENDİ ADAYLARI İLE SEÇİMLERE KATILABİLMİŞ OLMALARI; BU TEMELDE DUMAYA DA GİREBİLMİŞ OLMALARIDIR.

Bu imkânın bugün Kuzey Kürdistan-Türkiye'de komünistler açısından olmadığı kesinlikle açıktır. Yani Kuzey Kürdistan-Türkiye açısından katılma sorununu bugün tartışmak; aslında Türk Tipi Başkanlık Sisteminde belirleyici bir önemi kalmayan faşist T.C. parlamentosuna temsilci sokup sokmamayı tartışmak demek değildir. Bugün seçimlere katılıp katılmama tartışması pratikte gerçekte iktidar için dalaşan egemen sınıfların iki kanadından "kötünün iyisi" olarak görülen kesimin kuyruğuna takılıp takılmama tartışmasıdır. Somut durumda, "Sol"un 2023 seçimlerinde genel tavrını belirleyen "Erdoğan'ın devrilmesi" için her şeyi yapmak anlayışıdır. Bu anlayışın tabii sonucu anti-Erdoğan cephesinin kuyruğu olmaktır. "Bağrına taş basıp" Erdoğan'ın karşısında kazanma şansı olan kimse ona oy verme çağrısı yapmaktır! Bunun bırakalım komünist tavrı bir yana devrimcilikle, gerçek demokrasi savunuculuğu ile vb. ilgisi yoktur. Komünistler için düşman hâkim sınıfların yalnızca bir kanadı değil, bir bütün olarak sömürü sistemidir. Sömürü sisteminin partilerinin, siyasetçilerinin kuyruğuna takılmak, halkı onlara oy vermeye çağırmak komünistlerin ve devrimcilerin işi değildir, olamaz. Kaldı ki bugün devrimci sol grupların gücü göz önüne alındığında, "seçimlere katılın, şuna oy verin" çağrısı sonuçta kendi tabanına çağrının ötesine geçmez.

IV. DUMA SEÇİMLERİNDE BOLŞEVİKLERİN TAVRI: KATILMA, ALT SEVİYELERDE ANLAŞMAYI RET, İKİNCİ DERECEDE GÜÇ ORANINDA ANLAŞMA

1912'de IV. Duma seçimleri yapılır.

Bolşevikler bu seçimlere bir anlamda Bolşevik Partinin kuruluş kongresi olan Prag Konferans'ında alınan kararlar temelinde katılırlar. Bir başka yazıda (Reform/Devrim ile ilgili yazı), bu seçimler ile ilgili Bolşevik platformun ne olduğu ortaya konduğundan, burada onun üzerinde durmuyoruz. Yalnızca diğer

partilerle anlaşmalar konusunda tavrı belirleme açısından Prag Konferans'ında alınan karardan bir aktarma yapacağız. Kararda bu konuda şunlar söyleniyor:

"1. İşçi Kuryesinde parti her yerde kendi adaylarını koymalı ve hiçbir parti ve grupla (tasfiyecilerle) hiçbir anlaşmaya izin vermemelidir.

2. Sadece bağımsız sosyal-demokrat adayların konmasının yapacağı ajitasyon bile, partinin şehir kuryesinin her iki konferansında ve imkânı ölçüsünde köylü kuryesinde kendi adayları ile ortaya çıkması için çalışması gerektiğini gösterir.

3. Şehir kuryesinin ikinci konferansı için seçmen adamların seçiminde, ikinci tur seçimlerde, burjuva demokrasisi ile liberallere karşı; sonra da liberallerle de hükümet partilerine karşı anlaşma meşru görülmelidir. Böyle bir anlaşmanın bir şekli, birinci tur seçimlerde alman oy oranı doğrultusunda ortak bir seçmen adamlar listesi çıkarmak olabilir.

4. İki turda doğrudan seçim yapılan beş şehirde (Petersburg, Moskova, Riga, Odesa, Kiev); birinci turda şehirdeki seçmenler için bağımsız sosyal-demokrat adaylar konmalıdır. İkinci tur için buralarda, eğer Kara Yüzler tehlikesi yoksa liberallere karşı demokratik gruplarla seçim anlaşması meşrudur.

5. Hiçbir seçim anlaşması, ortak platform çıkarmaya kadar genişletilemez; hiçbir seçim anlaşmasında, sosyal-demokrat adayların liberallerin karşı devrimci yüzlerini ve burjuva demokratlarının tutarsızlığını ve yarım iş yapmasını eleştirmesini engelleyecek bağlayıcı siyasi sözler verilemez.

6. Seçimlerin ikinci kademesinde (Bölge temsilci toplantıları, Eyalet seçmen adamlar toplantıları), nerde Oktobrist/Kara Yüz listesinin yenilgiye uğratılması gerekli ise orada öncelikle burjuva demokrasisi ile (Trudoviki, Halk Sosyalistleri, vb.) ve sonra da liberaller (Kadetler), partisizler, ilericilerle vs. Duma'da temsilci sayısı üzerinde anlaşarak, anlaşma yapılabilir." (Lenin, TE, Alm., c.17, s. 460-461)

Burada bizim bugünkü tartışmamız açısından önemli olan, Bolşeviklerin hangi şartlar da burjuva demokrasisi ve liberallerle geçici anlaşmalar yapmaya hazır olduklarıdır. Hiçbir şart altında ajitasyon-propagandalarının sınırlandırılmasına izin vermiyorlar Bu temelde bir *"anlaşma"* Bolşeviklerin aklının ucundan geçmiyor! Çünkü onların sorunu *"Duma'da birkaç sandalye daha fazla"* ya da *"Duma'dan gericilerin temizlenmesi"* vs. değil; Duma tribününü sosyal-demokrat ajitasyon-propaganda için kullanmaktır.

1912 Duma seçimleri, sonuçları, Bolşeviklerin Duma'da çalışmaları ile ilgili olarak Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevik) Tarihi'nde verilen bilgiler şunlar:

*"1912'de hükümet, IV. Duma için seçim yapılacağını ilan etti. Partimiz seçimlere katılmaya büyük önem verdi. Sosyal-Demokrat Duma Fraksiyonu ve **"Pravda"**, Bolşevik Partinin kitleler içindeki devrimci çalışmasının tüm-Rusya çapındaki en önemli legal üsleriydi.*

Bolşevik Parti, Duma seçimlerinde bağımsız bir şekilde, kendi şiarlarıyla ortaya çıktı ve ayın zamanda hem hükümete hem de liberal burjuvaziye (Kadetlere) ciddi darbeler indirdi. Bolşevikler seçim kampanyasını, demokratik cumhuriyet, sekiz saatlik işgünü ve çiftlik sahiplerinin topraklarına el konulması şiarları altında yürüttüler.

IV. Duma için seçimler 1912 sonbaharında yapıldı. Petersburg'daki seçimle-

rin gidişinden memnun kalmayan hükümet, Ekim başında bir dizi büyük işletmedeki işçilerin seçim hakkına tecavüze kalktı. Buna cevap olarak -Partimizin Petersburg Komitesi, Stalin yoldaşın önerisi üzerine, büyük işletmelerin işçilerini bir günlük greve çağırdı. Güç duruma düşen hükümet gerilemek zorunda kaldı ve işçiler toplantılarda, güvendikleri adayları seçme imkânını elde ettiler. İşçilerin muazzam çoğunluğu, Stalin yoldaş tarafından hazırlanan, delegelere ve temsilciye verdiği "seçmen görevi"ni (Nakaz) onayladı. "Petersburg'lu İşçilerin İşçi Temsilcisine Verdikleri Görev", 1905 yılının çözülmemiş görevlerine dikkat çekiyordu:

"Biz", diyordu Vekâlet, "Rusya'nın belki 1905 hareketinden daha, derin olacak kitle hareketlerinin arifesinde bulunduğunu düşünüyoruz... Bu hareketin öncü savaşçısı, 1905 yılında olduğu gibi, Rus toplumunun en ileri sınıfı Rus proletaryası olacaktır. Onun müttefiki ise ancak, Rusya'nın feodal bağlardan kurtarılmasında yaşamsal çıkarı olan, çok çile çekmiş köylülük olabilir."

"Seçmen görevi", halkın gelecekteki eylemlerinin iki cepheli bir mücadele biçimini alacağını açıklıyordu -hem Çarlık hükümetine karşı hem de Çarlıkla uzlaşma arayan liberal burjuvaziye karşı.

Lenin, işçileri devrimci mücadeleye çağıran bu "seçmen görevi"ne büyük önem verdi. Ve işçiler, kararlarıyla bu çağrıya cevap verdiler.

Bolşevikler seçimlerde zafer kazandılar; Petersburg işçileri tarafından Badayev yoldaş Duma'ya seçildi.

Duma seçimlerinde işçiler, halkın diğer kesimlerinden ayrı olarak oy kullandılar (İşçi Kuryesi). İşçi Kuryesi'nin dokuz temsilcisinden altısı Bolşevik Parti üyesiydi: Badayev, Petrovski, Muranov, Samoylov, Şagov ve Malinovski (sonradan, bu sonuncunun ajan-provokatör olduğu ortaya çıktı.) Bolşevik temsilciler, işçi sınıfının en az beşte dördünün yaşadığı en büyük sanayi merkezlerinden seçilmişti. Bazı tasfiyeciler ise işçiler tarafından, yani İşçi Kuryesi içinden seçilmemişti. Bu nedenle Duma'da altı Bolşevike karşılık yedi Tasfiyeci vardı. Önceleri Bolşevikler ve Tasfiyeciler Duma'da ortak bir sosyal demokrat fraksiyon kurdular. Bolşeviklerin devrimci çalışmalarına engel olan Tasfiyecilere karşı inatlı mücadeleden sonra Bolşevik temsilciler, Bolşevik Parti Merkez Komitesi'nin talimatı üzerine Ekim 1913'te birleşik sosyal demokrat fraksiyondan ayrıldılar ve bağımsız bir Bolşevik fraksiyon kurdular.

Bolşevik temsilciler, Duma'da otokrasi sistemini teşhir eden devrimci konuşmalar yaptılar. İşçilere karşı şiddet eylemleri, işçilerin kapitalistler tarafından insanlık dışı bir biçimde sömürülmesi hakkında hükümete gensoru önergeleri verdiler.

Tarım sorununu da Duma'da dile getirdiler: konuşmalarında köylüleri çiftlik sahiplerine, feodal beylere karşı mücadeleye çağırdılar ve çiftlik sahiplerinin topraklarına el konularak bunların köylülere devredilmesine karşı çıkan Kadet Partisini teşhir ettiler.

Bolşevikler, Devlet Duma'sında, sekiz saatlik işgünün öngören bir yasa önerisi getirdiler; bu öneri Kara Yüzler Duma'sı tarafından elbette kabul edilmedi, ancak ajitasyon bakımından çok değerli oldu.

Bolşevik Duma fraksiyonu, Parti Merkez Komitesi'yle ve Lenin'le sımsıkı bağlara sahipti ve Lenin'den talimat alıyordu. Petersburg'da kaldığı sürece de dolaysız olarak Stalin yoldaş tarafından yönetildi.

Bolşevik temsilciler, sadece Duma içindeki çalışmayla yetinmediler. Duma dışında da büyük bir faaliyet geliştirdiler. Fabrikaları ve işletmeleri gezdiler, ülkenin işçi merkezlerini dolaşarak devrimci konuşmalar yaptılar, partinin kararlarını izah ettikleri gizli toplantılar düzenlediler ve yeni parti örgütleri kurdular: Temsilciler, legal çalışmayı illegal, yeraltı çalışmasıyla ustaca birleştirdiler." Stalin, ("SBKP(B) Tarihi", cilt XV, s. 179-180, İnter Yayınları, Aralık 1990, İstanbul)

Bu bilgilerde öncelikle dikkat çekmemiz gereken nokta, bu seçimlerde de Bolşeviklerin, kendi ajitasyon ve propagandaları temelinde, kendi adayları ile seçimlere katılmış olmaları ve bu temelde Duma'ya Bolşevik temsilciler sokmuş olmaları gerçeğidir.

İşte Bolşeviklerin Duma seçimleri konusundaki somut uygulaması budur!

Toparlarsak; bu uygulama bize şunları göstermektedir: Bolşevikler katılma mı / boykot mu sorununu her dönemde pratik olarak seçim yapılan kuruma komünistlerin kendi bağımsız propagandası temelinde, kendi bağımsız adayları ile seçilerek katılma mı / yoksa söz konusu kurumun toplanmasını *"kitlelerin doğrudan devrimci eylemi yolu ile engellemek"* mi; kurumu dağıtmak mı şeklinde koymuşlardır.

Bizde ise katılma mı / boykot mu sorunu hiçbir dönemde pratik olarak bu şekilde bir ikilem olarak gündeme gelmemiştir.

Hiçbir dönemde Lenin, Stalin, Bolşeviklerin anladığı anlamda bir aktif boykot, parlamento seçimleri konusunda ülkelerimizde mümkün alternatif olmamıştır. Geçici, kısa dönemler hariç, komünistlerin komünist propaganda temelinde, kendi bağımsız adayları ile seçimlere katılmaları mümkün olmamıştır. Katılma, ülkemizde hemen her dönemde, hâkim sınıfların şu veya bu kanadının desteklenmesi biçiminde anlaşılmıştır. Boykot ise, kurumun yükselen devrimci halk hareketi ile dağıtılması şeklinde değil, ona yapılacak bir çağrı şeklinde değil; daha çok bir protestoyu dile getirmenin bir biçimi olarak kavranmıştır.

Bolşevikler, katıldıkları bütün seçimlere pratik olarak kendi propagandaları temelinde, kendi adayları ile katılmış; katıldıkları bütün seçimlerde "parlamentoya" kendi adaylarını sokmuş, parlamento kürsüsünü pratik olarak kullanmıştır. Boykot yapılan iki seçimden birisinde kurum dağıtılmış, İkincisinde dağıtılamamış ama işçi sınıfının önemli bir bölümü boykot çağrısına uymuştur! Devrimci mücadeleyi yükseltmeye çalışmıştır.

Açıktır ki, böyle bir taktik önce bir Bolşevik Parti'nin varlığını gerektirir. Bu, olmadığı zaman görev onu yaratmak, seçimleri de onun için kullanmaktır.

Bolşevik taktik seçimler konusunda eğer bir kitle partisi isen, seçimleri devrimci mücadele ile geçersiz kılamayacaksan, o seçimlere katıl; o seçimlerin konusu olan kurumu da komünist ajitasyon-propaganda için kullan! biçimindedir.

Bu taktik, var olan bir imkânın kullanılması, ya da reddedilmesi sorusuna cevap veren bir taktiktir.

Bu taktiği, olmayan bir imkânı varmış gibi gösterip; kendi karşı devrimin peşine takılma siyasetini haklı göstermek için kullanmaya çalışmak; Bolşeviklere, Lenin'e, Leninizm'e yapılabilecek en büyük hakarettir. ●

[Bu yazı, 2023 seçimleri ile ilgili güncelleme dışında, Bolşevik Partizan, Sayı 11-12, Ekim/Kasım 1983'de yayınlanmış olan yazının yeniden basımıdır.]

BURJUVAZİNİN ARAÇ VE İMKÂNLARINDAN DEVRİM İÇİN YARARLANMAK

I– Taktik konusunda bazı çıkış noktaları

Devrimci çevrelerde taktik konularda yanlış düşünceler egemenliğini sürdürüyor. Çünkü taktik konular, içinde bulunulan anda, somut bir konuda somut siyaset gerektiren konulardır. Genel söylem düzeyinde aralarında fark yokmuş gibi görünen gruplar/partiler arasında iş somut siyasete geldiğinde büyük farklar ortaya çıkabilir, çıkmaktadır. Ve esasında bu farklar sistemleşiyorsa, bu devrimci gruplar arasında genel söylem düzleminde, stratejik hedef tespitinde ve benzerinde varmış gibi görünen birliğin, gerçekte var olmadığının en açık, en somut işaretdir.

Taktiğin doğruluğu/yanlışlığı, tespit edilmiş stratejik hedefe varmak için verili bir anda atılacak adımın, bizi o stratejik hedefe yakınlaştırıp yakınlaştırmadığı ile ölçülür. Yani Marksizm-Leninizm açısından başarılı ve doğru olan taktik, verili anda en başarılı görünen veya gerçekten de en başarılı olan somut adım değil, uzun vadeli hedefe bizi en fazla yakınlaştıran somut adımdır. Bazen verili anda en "başarılı" görünen veya gerçekte en "başarılı" olan adım, uzun vade açısından bizi tespit edilmiş stratejik hedefimize yaklaştıracak yerde, ondan uzaklaştırabilir. Böyle bir durumda doğru olan kısa süreli, anlık başarılar için uzun vadeli hedefin feda edilmemesidir.

Bizim uzun vadeli hedefimiz (başka bir deyimle stratejik hedefimiz) –sonal hedefimiz açısından– komünist bir dünyadır. Sömürücü sınıfların ortadan kaldırılmış olduğu, sömürü ve sömürücü sınıfların yeniden türemesinin maddi temellerinin olduğu gibi, düşünce altyapısının silinmiş, geçmişte kaldığı, kafa-kol emeği arasındaki; kır-kent arasındaki zıtlıkların ortadan kalkmış olduğu; ulusal, dinsel köken farklılıklarının toplumsal hayatta artık farklılaşmaya ve çatışmaya yol açacak bir rol oynamadığı, cinsel baskı ve eşitsizliğin yok edilmiş olduğu, sınırların ortadan kalktığı, ulusal devletlerin sönmüş olduğu, işbölümüne kölece bağlılığın ortadan kalkmış olduğu, işin bir yük olmaktan çıkıp bir zevk hâline gelmiş olduğu, doğa yasalarının bilimsel bilgisi temelinde, doğal dengeleri gözeten, doğa ile uyum içinde üretim yapılan, herkesin hiçbir dış baskı olmadan kendi toplumu olarak kavradığı topluma, yeteneği ölçüsünde katkıda bulunduğu ve toplumun muazzam zenginliğinden sınırını kendi belirleyeceği ihtiyacı kadar aldığı, özgür bireylerin özgür birliğinin dünyasıdır hedef. Kuskusuz bu hedef çok uzaktaki hedeftir. Bu hedefe giden yolda bir dizi ara aşamalardan geçilecektir. Bu ara aşamalar içinde yaşanılan ve savaşılan ülkenin şartlarına göre değişik biçimlere bürünecek, değişik devrim süreçleri yaşanacaktır.

Çok genel konuşulduğunda emperyalizme bağımlı ülkelerde sosyalizmin, proletarya diktatörlüğünün yolunu açmak için bir ön aşama olarak anti-emperyalist-demokratik devrimler gerekecek, emperyalist-kapitalist ülkelerde ise sosyalist devrimlerle proletarya diktatörlükleri kurulacaktır.

Komünizme gidişte proletarya diktatörlükleri kaçınılmaz bir ara aşama olacaktır. Proletarya diktatörlüğü şartlarında sınıf mücadelesi durmaksızın sürdürülmek, devrim süreklileştirilmek, derinleştirilmek, ilerletilmek zorundadır.

Komünizme sonuçta dünya çapında sosyalizm şartlarında yetişmiş "yeni insan"ların bilinçli çabalarıyla varılacaktır.

Atılan her taktik adımda komünistler, attıkları adımların bizi bu hedeflere ne ölçüde yaklaştırdığını sorgulayıp adımlarını ona göre atmak zorundadırlar.

Sonal hedefe varmada temel unsur insandır. Sınıf bilinçli işçiler, durumlarının bilincine varmış, bilinçli olarak tercihlerini sosyalizmden yana yapmış ve sosyalizm için mücadele eden, sosyalizmin kazanımlarına sahip çıkan ve bunları daha da ilerletmeye kararlı bunun için mücadele eden emekçi yığınlar, Proletarya diktatörlüğüne varmanın, proletarya diktatörlüğü şartlarında sınıf mücadelesini kesintisiz sürdürmenin, devrimi sürekli kılmanın, sosyalizmin zaferini ilerletmenin, derinleştirmenin komünizme yürümenin gerçek garantisi budur.

Bu yüzden atılacak tüm taktik adımlar bir soruya verilecek cevapla yargılanmalıdır: **İşçi sınıfının ve emekçi yığınların bilinç ve örgütlenme seviyesini ne ölçüde yükseltiyor?** İşçi sınıfı ve emekçi yığınların sosyalizm/komünizm hedefi doğrultusunda bilinçlenmesine, bu uğurda örgütlenmesine olumlu katkıda bulunmayan bir taktik, bu taktik anda ne kadar başarılı görünürse görünsün, marksist-leninist/komünist bir taktik değildir, yanlıştır.

Stalin şöyle diyor:

"Taktik, anlık çıkarlara tabi olamaz; dolaysız siyasal etki mülahazalarını kendine kılavuz almamalıdır, sağlam zeminden ayrılıp havada şatolar ise hiç mi hiç kurmamalıdır – taktik, stratejinin hedef ve olanaklarına uygun olarak inşa edilmelidir." (Leninizm Dizisi, 7. Defter, s. 28, İnter Yayınları, Temmuz 1992, İstanbul)

Taktikle ilgili bir de şu bilinçte tutulmalıdır.

Her komünist partisi devrim öncesi gelişme sürecinde iki aşamadan geçer. Birinci aşama, Stalin'in deyimiyle partinin "biçimlenme, yaratılma" dönemidir.

Bu dönemde; *"Partinin dikkatinin ve kaygısının merkezinde partinin kendisi, varlığı ve korunması durur. Bu dönemde parti, belli bir kendi kendine yeten güç olarak görünür. (…)"*

Bu dönemde *"Komünizmin en temel görevi, en aktif ve proletarya davasına en sadık işçi sınıfı güçlerini partiye kazanmak, proletarya partisini biçimlendirmek ve ayakları üzerine dikmektir. Lenin yoldaş bu görevi 'Proletaryanın öncüsünü komünizm için kazanmak' şeklinde formüle eder."*(Stalin, "Eserler, cilt V", s. 92, İnter Yayınları, Nisan 1990, İstanbul)

Bu dönemde *"Partinin taktiği, taktik kitlelerin kazanılması ve stratejik başarının güvencelemesinin çıkarları doğrultusunda hareketin her türü ve her bir biçiminden; proletaryanın örgüt biçimlerinden yararlanılmasını, bunların kombinezonunu, karşılıklı olarak birbirini tümlemesini vb. şart koştuğundan, aynı şekilde zorunlu olarak sınırlıdır ve arılımdan yoksundur."* (Age., s. 91-92)

Burada söylediklerimizin özel olarak bizim somut durumumuzla, genel olarak Kuzey Kürdistan-Türkiye alanında faaliyet gösteren ve sosyalizm-komünizm, Marksizm-Leninizm adına konuşan devrimci grupların somutuyla bağını kurduğumuzda şunları tespit ediyoruz.

–Biz Bolşevikler 1981'den beri hâlâ parti inşasının birinci aşamasını aşmış durumda değiliz. Hâlâ "öncünün komünizme kazanılması" kavradığımız esas halka konumunda.

İşçi sınıfı ile bağlarımız zayıftır. Henüz "işçi sınıfının öncüsünü kazandık", "işçi sınıfı hareketi ile komünizmi birleştirdik" diyecek durumda değiliz. Zaten çok geri düzeyde olan işçi sınıfının kendiliğinden mücadelesi burjuvazinin etki ve kontrolü altında.

–Bugün yalnızca biz bu durumda değiliz. İşçi sınıfı, sosyalizm, komünizm vb. adına çalışan hiçbir devrimci grup –palavralarını bir kenara bırakırsak– işçi sınıfı içinde belirleyici önemde bir güce ve bağlara sahip değil.

Böyle bir ortamda taktiğin "zorunlu olarak sınırlı ve atılımdan yoksun" olacağı bilinmelidir. Böyle bir ortamda sanki sorun milyonlarca kitleyi devrimci mevzilere yerleştirmekmiş, sanki işçi sınıfı adına konuşan örgütler bunu yapacak durumda imiş gibi "taktik"ler üretmek ve bunları güncel siyasette "devrimci siyaset" olarak tanıtmak en iyimser deyimle kendi kendini kandırmaktır.

Bugün taktik alanda yapılması gereken, her somut durumda öncelikli olarak işçi sınıfının en

ileri kesimlerini komünist partisine kazanmaya yönelik adımları tespit edip, bu adımları atmaktır. İşçi sınıfının ve emekçilerin geniş yığınları açısından da, onlara –onlardan kısa süre için tecrit olma pahasına da– doğru olanı söylemek, onlarda düzenin şu veya bu partisine, kesimine karşı değil, genel olarak düzene karşı düşmanlığı geliştirecek bilinci onlara taşımak, onların düzene karşı öz örgütlenmesini ilerletmeye yönelik faaliyetler yürütmektir.

II– Burjuvazinin imkân ve araçlarından devrim için yararlanmak

Taktik konusunda devrimciler arasında en ateşli tartışmalardan biri burjuvazinin imkân ve araçlarından devrim için yararlanmanın nasılı konusunda yürümektedir.

Herkes bu yararlanma işinin ilke olarak ret edilmeyeceği, bunun yapılması gerektiği konusunda hemfikirdir. Ancak bu yararlanmanın nasıl olacağı konusunda hemen herkes ayrı telden çalmakta, birçok hâlde "yararlanma" adına devrimci siyasetten uzaklaşılması, reformizm batağına saplanılması durumları ortaya çıkabilmektedir.

Biz burada bunu "yararlanma"nın değişik anlamları, alanları biçimlerine bölerek biraz somut tartışmak istiyoruz.

Fakat bu somut tartışmaya geçmeden, bir şeyi bir kez daha bilince çıkarmak istiyoruz: Burjuvazinin kendi iktidarını ayakta tutmak için kullandığı imkân ve araçlardan yararlanma olanakları, komünistler ve devrimciler açısından, bugün onların güçsüzlüğü göz önüne alındığında olağanüstü sınırlıdır.

a) Burjuvazinin kendi arasındaki çalışma ve çatışmalardan yararlanma alanı

Lenin, "Sol Radikalizm, Komünizmin Bir Çocuk Hastalığı" başlıklı eserinde "sol" sapmaya karşı mücadele içinde, *"düşmanlar arasındaki (geçici de olsa) çıkar çatışmalarından yararlanmayı; olası (geçici, istikrarsız, yalpalayan, koşullu da olma) müttefiklerle anlaşmalar ve uzlaşmalar yapmayı peşinen reddetme" tavrını "sonsuz derecede gülünç bir tavır"* olarak nitelendirir. (Bkz.: "Leninizm Defterleri", s. 55, İnter Yayınları, Temmuz 1992, İstanbul)

Gerçekten de düşman kamptaki çelişme ve çatışmalardan yararlanılmasının peşinen –ya da ilke olarak– tüm zamanlar için vb. reddi aptalca bir yanlıştır.

Burada temel sorun şudur: Düşman kamptaki çelişmelerden yararlanma adına yola çıkanlar, gerçekten de düşman kamptaki çelişmelerden yararlanıyor mu? Bunu yapacak durumdalar mı? Somut olarak yaptıkları devrim mücadelesini ilerleten bir şey mi? Yapılan, işçilerin, emekçilerin bilinç ve örgütlenme seviyesini yükseltiyor mu, yoksa tersi mi oluyor?

Bu bağlamda "başarılı" yararlanmaya örnekler:

Örneğin Sovyetler Birliği, İkinci Dünya Savaşı arifesinde oldukça uzun süre, emperyalist kampta oluşan "demokratik" emperyalist güçlerle, faşist emperyalistler arasındaki çelişmelerden yararlanmaya çalıştı. 1939'un Ağustos'una kadar İngiltere, Fransa ve ABD ile ittifak kurmaya çabaladı. Fakat –iktidarın henüz faşistlerin elinde olmadığı anlamında– "demokratik" emperyalistler, Nazi Almanya'sının Bolşevik Sovyetler Birliği'ne saldırmasını istedikleri ve bekledikleri için Sovyetler Birliği'nin ittifak çabalarına hep oyalayarak cevap verdiler. Beklentileri Almanya'nın önce Sovyetler Birliği'ne saldırması idi. Bu durumda Sovyetler Birliği, Almanya'nın Sovyetler Birliği'ne saldırısını engellemek için, Nazi Almanya'sı ile saldırmazlık paktı imzaladı. Bu pakt sayesinde sonuçta Sovyetler Birliği iki yıla yakın zaman kazandı. Bu zamanı, geleceği kesin olan Nazi saldırısına karşı hazırlık için kullandı. Askeri sanayine ağırlık vererek ve Nazilere karşı ilk savunma hattını yüzlerce kilometre Batıya çekerek büyük hesaplaşmaya daha hazırlıklı hâle geldi. Alman-Sovyet saldırmazlık paktı, "düşmanlar arasındaki çelişme ve çatışmalardan" devrimin çıkarları için yararlanma taktiğinin iyi bir örneğidir.

Ne yazık ki bu dönemde yer yer gerekçelendirmede, esas saldırganların diğer emperyalistler olduğu, Almanya'nın onlara göre barıştan yana olduğu vb. gibi yanlış propagandalar yapılmıştır. Yer yer komünist partilerin bir bölümü, Sovyetler Birliği-Almanya arasındaki devletler arası bir anlaşmayı, şimdi Nazi Almanya'sını müttefik görüldüğü, en azından düşman görülmediği şeklinde yorumlamışlardır. Bu gibi tavırlar tabii ki işçi sınıfı ve emekçi yığınların bilincini karartan tavırlardır ve taktiğin doğruluğuna da zarar veren tavırlardır.

Çin devriminde Çin Komünist Partisi gerek değişik emperyalist devletlerin kompradorları arasındaki; gerekse bir yanda komprador burjuvazi ve toprak ağalarıyla, diğer yanda milli (orta) burjuvazi arasındaki çelişme ve çatışmalardan ustaca yararlanmayı bilmiştir.

Ülkenin Japon emperyalistleri tarafından işgal edildiği yıllarda, ABD emperyalizminin kompradorları ile de "Anti-Japon Cephe" içinde birlikte yer alınmıştır.

Milli (orta) burjuvazi hemen bütün anti-emperyalist demokratik devrim süreci boyunca, işçi sınıfı ve köylülükle birlikte hareket etmiştir.

Daha sonra da, milli (orta) burjuvazi topyekûn ve cepheden karşı karşıya alınmamış, kültür devrimi dönemine kadar ona daha önce sahibi olduğu işletmelerden "kâr payı" verilmiştir.

Bütün bunlar esasta doğru taktiklerdir.

Düşman kamptaki çelişmelerden doğru biçimde yararlanma örnekleridir.

Ancak ne yazık ki burada da bu siyasetlerin gerekçelendirilmesinde yer yer önemli hatalar da yapılmıştır.

Örneğin 1957 yılında *"Çin'in özel şartlarında milli burjuvazinin gönüllü olarak sosyalizmin inşasına katıldığı"* tezi, böyle yanlış bir gerekçelendirmedir. İşçi sınıfı ve emekçi yığınların bilincini karartan bir değerlendirmedir bu.

Düşman kamptaki çelişmelerden bu doğru yararlanma örneklerinde bir olgu belirleyicidir: Bu yararlanma işini yapan güçler, gerçekten de "yararlanacak" durumdadırlar!

Her iki örnekte de proletaryanın temsilcileri, burjuvazinin temsilcileri ile pazarlık yapacak güçte ve konumdadır. Her iki hâlde proletarya ve emekçileri kendi etrafında birleştirmiş komünist partiler söz konusudur. Bunlar taktikte büyük manevra alanına sahiptirler.

Bu ön şartın olmadığı durumlarda, yani proletarya partisi gerçekten de burjuvazinin siyasi güçleriyle gerçek anlamda pazarlık yapacak güçte olmadığı durumlarda, "düşman kamptaki çelişmelerden yararlanma" iddiası boştur. Pratikte yapılan birçok hâlde "yararlanma" adına burjuvazinin şu veya bu kesiminin kuyruğuna takılmaktır. Bunun örneklerini geçmiş dönemde, özellikle "Üç Dünya Teorisi"nin "ikinci dünya" ve "üçüncü dünya" denen ülkelerde, işçi sınıfı adına hareket eden ve fakat bırakalım sınıfın çoğunluğunu, sınıfın öncüsünün önemli bir bölümünü bile henüz saflarında birleştirmiş olmayan bir dizi "marksist-leninist" partinin izlediği siyasette gördük, yaşadık. Ülkemizde Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'ni savunduğunu iddia eden birçok grup, en başta da karşı devrimci Aydınlık "Rusya'ya karşı, gerçekte olmayan "bağımsızlık" savunusunu siyasetlerinin merkezine koyarak, Türk egemen sınıflarının kuyruğuna takıldılar, çevrelerindeki devrimci insanların enerjisini objektif olarak faşist Türk devletinin savunulması için kullandılar.

Kuşkusuz doğru ve başarılı bir "yararlanma" taktiği için "güç" tek başına belirleyici değil. Güçlü olduğu hâlde, "taktik" manevra alanı olduğu hâlde, düşman kamptaki çelişmelerden yararlanma adına, yanlış işler de yapabilir.

Bunun da bir dizi örneği vardır.

Örneğin, Kruşçev modern revizyonistleri, önce bir bütün olarak emperyalizmi halkların baş düşmanı olmaktan çıkarıp, yalnızca ABD emperyalizmini; daha sonra da ABD emperyalizmini de değil, yalnızca "ABD'deki savaş delisi güçleri" baş düşman ilan ederken, bunu bir yanıyla düşman kamptaki çelişmelerden yararlanma adına yapıyordu.

Karşı devrimci "Üç Dünya Teorisi", yine düşman kamptaki çelişmelerden yararlanma adına, ABD

emperyalizmi ve Rus sosyal emperyalizmi dışındaki tüm emperyalist güçleri de "bağımsızlık isteyen", "ezilen devlet" sayıyor ve bunlarla ittifakı öneriyordu. Bu teorinin tutarlı uygulanmasında ÇKP yönetimindeki revizyonistler faşist Şili Pinochet yönetimini, faşist İran Şah yönetimini; faşist Pakistan Yahya Han yönetimini devrim güçleri arasında sayıyordu. "Faşist devletlerle diplomatik ilişkileri reddetme" iddiasında olan Arnavutluk yönetimi, 12 Eylül rejiminin en karanlık döneminde faşist Cunta yönetimiyle gayet sıkı ilişkiler geliştiriyordu.

b) Parlamento seçimleri ve parlamentodan yararlanma alanı

Burjuvazinin imkânlarından yararlanma tartışmalarında hemen her dönemde öne çıkan alanlardan biri parlamento ve parlamento seçimleri alanıdır.

Bu bağlamda Marksizm-Leninizm adına konuşan birçok oportünist, Lenin'in "Sol

Radikalizm"de bu bağlamda söylediklerinden yola çıktıklarını iddia ederek (Bkz. "Burjuva Parlamentolara Katılmalı" başlıklı bölüm, "Sol Radikalizm", Lenin, s. 52-63, İnter Yayınları, Nisan 1996, İstanbul), gerek güçlerinin ne olduğuna bakmadan, hemen her seçimde "ince seçim taktikleriyle", "yüksek siyaset" yapma adına ya reformist bir siyasetle seçimlere katılmakta ya da, daha da kötüsü, burjuvazinin bir kesiminin açıkça kuyruğuna takılmakta, "sol" görünen, ya da kötünün iyisi olarak değerlendirdikleri burjuva partilerine verilecek oyla ya da onlarla kurularak bir ittifaka verilecek oyla, "faşizmi" vb. engelleme çağrıları vb. yapmaktadır.

Yapılan, sonuçta objektif olarak bunu yapanların etkilediği küçük –fakat toplumun devrime sempati duyan en ileri– bir kesimin burjuvazinin seçim sahtekârlığı sirkine, bilinç ve örgütlenme seviyesine hiçbir olumlu katkı sağlanmadan katılmasıdır. Seçimlere katılan kitleler arasında parlamenter önyargı ve hayaller körüklenmekte, yaratılan büyük beklentilerle girilen seçimlerden birçok hâlde hayal kırıklıkları ile çıkılmaktadır.

Lenin "Sol Radikalizm"de, devrimci dalganın oldukça yüksek olduğu, komünizmin işçi sınıfı ve emekçi kitleler içinde büyük bir prestij ve çekiciliği olduğu; Batıda genç komünist parti ve grupların bile devrimci ortamda kısa zamanda kitleselleştiği bir ortamda, "parlamentarizm tarihsel ve siyasal bakımdan ömrünü doldurmuştur" iddiasını ileri süren ve bu gerekçeyle de parlamento seçimlerine katılmayı ve burjuva parlamentolarına girip orada çalışmayı –âdeta ilke olarak– reddeden "radikal" sol çizgiye karşı polemik yürütmektedir. Lenin bu yanlış görüşe karşı, dünya tarihi açısından parlamentarizmin ömrünü "tarihi bakımdan doldurduğunu"; fakat siyasi bakımdan bu tespitin doğru olmadığını ortaya koymakta ve şöyle demektedir:

"'Milyonlar' ve 'lejyonlar' değil, sadece sanayi işçilerinin oldukça önemli bir azınlığı Katolik papazların peşinden, kır işçilerinin önemli bir azınlığı junkerlerin ve büyük köylülerin peşinden gitse bile, bundan hiç kuşkusuz, Almanya'da parlamentarizmin henüz ömrünü doldurmadığı, parlamento seçimlerine ve parlamento kürsüsünden mücadeleye katılmanın, devrimci proletaryanın partisi açısından, tam da kendi sınıfının geri katmanlarını eğitmek için, tam da ezilen, korkutulmuş ve bilisiz kır kitlelerini uyandırıp, aydınlatmak için mutlak bir yükümlülük olduğu sonucu çıkar. Burjuva parlamentosunu ve tüm diğer gerici kurumları dağıtacak güçte olmadığımız sürece, bu kurumlar içinde çalışmakla yükümlüsünüz, çünkü tam da buralarda da hâlâ papazlar tarafından ve kırın yalıtılmışlığı nedeniyle aptallaştırılan işçiler bulunmaktadır." (Age., s. 55)

Parlamentarizm hastalığından mustarip oportünistler, genelde italik olarak yazılan bölümü alıp burjuvazinin kuyruğuna takılmayı haklı göstermeye çalışmaktadır. Lenin'in burada söylediklerini hangi ortamda, hangi yanlışa karşı söylediği, yazdığı onları fazla ilgilendirmemektedir. Hâlbuki bu, belirleyici önemdedir. "Radikal" solcular, komünizm adına parlamenter seçimle-

re katılmayı, parlamento kürsüsünü kullanmayı reddettiklerinde, onlar seçimlere katılmaları hâlinde, devrimci-komünist bir propagandayla parlamentoya oldukça güçlü bir grupla girecek ve parlamento kürsüsünü kapitalist sistemin yıkılması gerektiğini göstermek için kullanacak durumdaydılar. Onların gücü buna elveriyor ve fakat henüz "burjuva parlamentosunu ve tüm diğer gerici kurumları dağıtmaya" yetmiyordu. Böyle bir durumda, "parlamento ömrünü doldurdu" gerekçesiyle seçimlere katılmamak ve böylece parlamento kürsüsünden yararlanmaktan vazgeçmek gerçekten de çocukça bir yanlış olurdu.

Bugün dünya çapında ele alındığında durum 1920'lerin başındakinden çok değişik. Emperyalizm ve gericilik topyekûn saldırı hâlinde. İşçi sınıfı ve emekçilerin büyük çoğunluğu karşı devrimin etkisi altında. Komünizm genelde işçi ve emekçi yığınlar açısından bir alternatif olarak görülmüyor. İşçi ve emekçilerin ancak çok küçük bir bölümü sosyalizme, komünizme, devrime ilgi ve sempati duyuyor. Birkaç istisna dışında marksist-leninist güçler ve Marksizm-Leninizm adına konuşan devrimci güçler, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerle yeterli ve sağlam bağlara sahip değil, çok büyük çoğunluğu etkileri gayet sınırlı olan küçücük öncü gruplar durumunda. Birkaç istisna dışta tutulursa, marksist-leninist güçler ve Marksizm-Leninizm adına konuşan devrimci güçler, devrimci-komünist bir propagandayla parlamento seçimlerine katılma ve parlamentoya girip parlamentoyu, işçileri, emekçileri uyandırmak için, komünizmin propagandası için bir kürsü olarak kullanma imkânlarına sahip değil. Böyle bir ortamda "biz parlamentoyu dağıtacak güçte değilsek" o zaman ondan "yararlanma yükümlülüğüne" sahibiz vb. gerekçeyle seçimlere katılmak, kendini ve kitleleri kandırmak anlamına gelir. Evet, anda genel olarak ele alındığında komünist hareketin tek tek ülkelerdeki parçaları "parlamentoyu dağıtacak güçte" değil, fakat aynı zamanda parlamentodan yararlanacak güçte de değil.

Kuzey Kürdistan-Türkiye açısından konuştuğumuzda bu çok daha nettir. Biz Bolşevikler bugün kendi komünist propagandamızla açıkça seçimlere katılma imkânına sahip değiliz. Gerçekte sansürsüz ve oto sansürsüz devrimci, komünist açık propaganda bugün koyu faşizmin hüküm sürdüğü ülkelerimizde mümkün değil. T.C.'de bugün gerçekten komünist bir programa sahip olan bir partinin legalleşmesi de mümkün değil. Yasalar bunu engelliyor. Yasal engelleri aşmak için de yeterli bir kitle desteği yok. Şimdi yer yer isimlerinde "komünist", "sosyalist" sıfatlarını barındıran kimi işçi sınıfından kopuk revizyonist, reformist particiklerin seçimlere katılabiliyor olması, bu gerçeği değiştirmiyor Bu partilerin hem genel programı ve hem de seçim programı sadece isimde komünist. Bugünün Kuzey Kürdistan-Türkiye şartlarında örneğin ulusal sorunda Kürt ulusunun ayrı devlet kurma hakkını savunmayan, faşist Türk ordusunun Kuzey Kıbrıs'tan derhal çıkmasını savunmayan, Ermeni ulusu üzerinde tarihte uygulanmış olan soykırımı lanetlemeyen ve diasporadaki Ermenilerin dönme ve yerleşme, ayrı devlet kurma hakkını savunmayan, ya da ülkede köklü çözümler için faşist Türk devletinin yıkılması gerektiğini açıkça ortaya koymayan bir program, adı ne olursa olsun komünist değildir. Fakat bunları açıkça ilan eden bir partinin de legal olması mümkün değildir.

Diğer yandan fakat seçimlere legal olarak katılmak için belli doğruları açıkça savunulmasından vaz geçilmesi, "ezop diliyle" konuşarak propaganda yapılması şartlarında da, bizim bugünkü gücümüzle parlamentoya komünizmin propagandasını yapacak birilerini sokma imkânımız da yoktur. Seçmen bazında bizim göstereceğimiz adayların alacağı oylarla parlamentoya girme şansı bugünkü şartlarda sıfırdır. **O hâlde bizim açımızdan seçimlere katılma, parlamentodan yararlanma için değil; olsa olsa seçim ortamından sınırlı legal propaganda yoluyla da yararlanma için bir katılma olabilir ancak.**

Bu yalnızca bizim için değil –istedikleri kadar

tersini iddia etsinler– gerçekte ülkelerimizde Marksizm-Leninizm adına konuşan tüm devrimci güçler için böyledir. Marksizm-Leninizm adına konuşan tüm güçlerin güç birliği yapması ve ortak adaylar çıkarması hâlinde de –bugünkü güç dengesinde– parlamentoya devrimci milletvekilleri sokma şansı –gerçekçi değerlendirildiğinde– sıfırdır.

O hâlde bizim açımızdan ve Marksizm-Leninizm adına konuşan devrimci güçler açısından "seçimlere katılmak" –en iyi hâlde– sınırlı legal propaganda imkânlarını kullanmak için katılmak olacaktır. Bunu ise tüm Marksizm-Leninizm adına konuşan devrimciler ve komünistler güçleri oranında zaten yapmaktadır. Bu durumda seçimlere katılmak, belli insanlarımızın aslında yalnızca iyice sınırlandırılmış bir propaganda için açığa çıkartılmasından ve bizim etkilediğimiz küçük bir kesimin kafasını karıştırmaktan başka bir işe yaramayacaktır.

Tabii seçimlere sol adına katılan ve seçilme şansı da –devrimcilerle karşılaştırıldığında– daha yüksek olan güçler de var. Bunların başında "Emek ve Özgürlük İttifakı" geliyor. "Emek ve Özgürlük İttifakı" dışında bir de "Sosyalist Güç Birliği İttifakı" var. "Emek ve Özgürlük İttifakı"nda yer alan kimi örgütler kendilerini açıkça sosyalist/komünist olarak değerlendiriyor.

Seçimlere kendi adlarına ve kendi propagandalarıyla, kendi adaylarıyla seçime katılıp, seçilme şansı olmayan Marksizm-Leninizm adına konuşan devrimci güçler ve biz komünistler için iki yol var:

Ya çevremizde etkilediğimiz dar devrimci çevreyi ehven-i şer siyasetine çağırıp var olanlar içinde demokrasiye en yakın reformist güç olan "Emek ve Özgürlük İttifakı"nı desteklemeye seferber edeceğiz, ya da bütün gücümüzle seçim ortamının yarattığı ve yaratacağı siyasi tartışmanın içine komünist alternatifini taşıyacağız, bu seçimlerde işçiler ve emekçiler için seçilecek devrimci bir alternatif olmadığını açıklayacağız ve işçi ve emekçileri oylarını sömürü sistemini ret ettiklerini gösterir bir tarzda kullanmaya, yani oy vermemeye çağıracağız.

Birincisi reformistler içinde en sol görünenin veya kötüler içinde daha az kötü olanın kuyruğuna takılmaktır, ikincisi bugünkü şartlarda doğru bağımsız komünist siyasettir.

Toparlarsak:

Parlamentoyu dağıtacak güçte olmadığımız sürece evet ilke olarak parlamenter mücadeleyi, parlamento kürsüsünün kullanılmasını ve parlamento seçimlerine katılmayı reddetmek yanlıştır, "çocukluk"tur. Ancak bu çocukluk olduğu gibi, parlamento kürsüsünü kullanma, andaki güç dengesinde imkânsız olduğu hâlde sanki bu mümkünmüş gibi "taktikler" geliştirmek, hemen hiç gücü yokken seçimlere bağımsız adaylarla katılmak, hatta daha kötüsü, var olan kötüler içinde daha az kötü olanın kuyruğuna takılarak seçimlere katılmak da yanlıştır.

Bu, burjuvazinin imkânlarından gerçekte yararlanma değil, burjuvazinin imkânlarından yararlanma adına içinde etkin olduğumuz dar devrimci kitleyi yanlış bilinçlendirme ve yönlendirme demektir.

c) Devlet kurumları içinde çalışma, devlet kurumlarını devrim için kullanma alanı

Burjuvazinin imkânlarından yararlanma sorununda tartışılan bir alan devlet kurumları alanıdır.

Bu bağlamda önce şu bilinmelidir:

Devlet kurumlarında çok sayıda emekçi, hizmetli ve işçi statüsünde çalışma durumundadır. Ülkemizde devlet en büyük işveren durumundadır. Bu yüzden komünistler açısından devlet kurumlarında çalışmak öncelikle işçiler ve hizmetliler arasında komünist faaliyet yürütmek anlamına gelir. Parti, bu kurumlarda çalışan işçiler, emekçiler arasında da inşa çalışması yürütmek zorundadır. Tabii ki bu çalışma içinde komünist partisine kazanılan veya yakınlaştırılan bireyler ellerindeki imkânlar ölçüsünde komünist partisine yardımcı olacak, çalıştıkları kurumların kulla-

nabildikleri imkânlarını, kullanabildikleri ölçüde parti çalışmaları için, devrim için kullanmaya çalışacaktır.

Bu bağlamda özellikle büyük KİT'ler dışında ordu ve eğitim-öğretim kurumları komünistler açısından önemli faaliyet alanlarıdır.

Ancak "yararlanma" bağlamında tartışılan esas sorun bu değildir. Tartışılan esas sorun, bu kurumlar içinde belli yönetici mevkileri de ele geçirip, bunları bir çeşit ele geçirip, kurum olarak devrim faaliyeti için kullanma sorunudur. Örneğin, yargı üst kurumunda bir savcı, bir yüksek hâkim; örneğin bir devlet hastanesinde bir başhekim; örneğin bir KİT'te bir yönetici vb. yönettiği kurumu çeşitli yol ve yöntemlerle devrim için kullanabilir mi sorusudur tartışılan. Bu tartışmada genel tavır olarak söylenecek şudur: Nasıl ki parlamentodan yararlanmak ilke olarak reddedilemezse, değişik devlet kurumları içinde çalışmak ve bu kurumları kullanmak da ilke olarak reddedilemez.

Burada da temel sorun, gerçekten yararlanacak durumda mıyız, yoksa yararlanma adına devlet kurumları içinde yönetici olarak çalışan insanlarımızın eriyip, gitme durumu var mı sorunudur.

Ve şu kesindir: Eğer bir komünist parti öncülüğünü yaptığı iddiasında olduğu sınıfın önemli bir aktif desteğine sahip değilse, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerle bağı güçlü değilse, "devlet kurumları" içinde yönetici mevkilerde çalışan partililerin "devlet kurumlarını kullanması" çok güç; hemen hemen imkânsızdır.

Burada şu noktalar bilinçte tutulmalıdır:

Parlamenter çalışmanın tersine, devlet kurumları içinde yönetici mevkilerde çalışmanın gerisinde halkoyu - halk desteği vb. değil, uzmanlık vardır. Ve birçok durumda ülkemizde bu da yetmez, bunun yanında bir de devlet içinde bir "dayı"ya sahip olunması bir devlet kurumunda ilerlemek için gereklidir. Devlet kurumları içine kapanık, esasta halkın kontrolü dışında kurumlar olduğundan ve orada yönetici mevkilere gelenler devlet tarafından yararlılıkları kabul edilmiş insanlar olması gerektiğinden, bu kurumlarda çalışanların kırma iddiasında olduğumuz çarkların dişlileri arasında öğütülmesi, giderek değiştirme iddiasında olduğu devletin bir parçasına dönüşmesi tehlikesi büyüktür.

Devlet kurumlarında yönetici olarak çalışanlar devlet memuru konumundadır. Bunlar içinde yer aldıkları devleti yıkma faaliyetini –yani komünist faaliyeti– açıkça yürütemezler. Kendilerini önemli ölçüde gizlemek zorundadırlar. Bunların bulundukları kurumda yükselmeleri için, devletin onlara güven duyması gerekir. Bu ise bu insanların dış görünüşte devletin bekası için çalışması gerektiği anlamına gelir. Diğer yandan devlet kurumlarında yükselenlere devlet büyük imtiyazlar sunmaktadır. Yüksek devlet memurluğu, yüksek imtiyazlar ve imkânlar demektir.

Böyle bir sosyal konum ve faaliyet içinde olanların yozlaşma tehlikesi büyüktür.

1968'lerde Batıda "kurumlar içinde uzun yürüyüş"ten söz edenlerin büyük çoğunluğu o kurumların parçası hâline geldiler.

Bütün deneyimler bu alanda "yararlanma" konusunda çok daha dikkatli olunması gerektiğini gösteriyor.

Bu alanda çalışan insanların ideolojik olarak çok sağlam olmamaları hâlinde, bunların devlet savunuculuğuna doğru gelişmesi âdeta programlanmış sayılabilir.

d) Burjuvazinin devlet dışı kurumları ve faaliyet alanlarından yararlanma alanı

Yararlanma söz konusu olduğunda tartışmalarda burjuvazinin devlet kurumlarından yararlanma sorunları da hararetle tartışılan konular içinde yer alıyor. Bu alanı değişik birkaç alt alana ayırırsak:

Ekonomi, özel olarak ticaret alanı. Komünist faaliyetin en önemli sorunlarından biri maddi / mali güç sorunu. Komünist faaliyet profesyonel kadrolara, iyi işleyen birbirinden bağımsız illegal baskı aygıtına vb. ihtiyaç duyuyor. Biz somut olarak kendi durumumuz üzerine konuşursak, mali

gücümüz daha büyük olsa, bugünkünden çok daha yoğun bir faaliyet yürütebileceğimizi biliyor ve söylüyoruz. Kadro bakımından yapabileceğimiz kimi işleri, mali kaynaklarımız yeterli olmadığından yapamıyoruz.

Bu tabii ki iyi bir durum değil.

Bu durumdan çıkış yolu olarak birçok insan –buna kimi yoldaşlarımız da dâhil– ticaret işleriyle uğraşılmasını görüyor ve gösteriyor.

Bu bağlamda da bilinmesi gereken şudur:

Kapitalist toplumda ticaret alanı, bu alanda rakiplerin birbirini yiyip bitirme temelinde büyüdüğü bir alandır. "Birbirine kazık atmak" bu alanda kuraldışı değil, kuraldır. Böyle bir alanda çalışan "kurtlar arasında kurtlaşmak" durumunda olacaktır. Ticaretin en "namuslusu" bile, en azından o somut işte ücretli işçi olarak çalışanların sömürüsünü gerektirir. Bu alanda patron olarak çalışan komünist patron olarak davranmak durumunda ve zorundadır. Biz sosyal yaşantının bilinci belirlediğini biliyoruz. Bu alanda çalışacak olan komünistin –hayatının önemli bölümünü oluşturan– iş hayatı bir ticaret burjuvazinin hayatıdır. Böyle bir işte çalışanın komünist olarak kalması, yozlaşmaması olağanüstü bir ideolojik sağlamlık gerektirmektedir.

Evet, bu alanın kullanılması ilke olarak reddedilemez. Fakat bu yapılırken, bütün bu anlattıklarımızın bilincinde olunmalıdır.

Bunlar bilinçte tutulduğunda da, bu alanda "yararlanma" işinin çok güç olduğu, maddi / mali güçlenme için esas kaynağın bu alan olamayacağı, esas dayanılması gerekenin işçi ve emekçilerin desteği, aidatı, bağışı olacağı bilinmelidir.

Medya / kültür alanı

Burjuvazinin imkânlarından yararlanma açısından bizim için en ilginç ve önemli alanlardan biri medya ve kültür alanıdır. Bizim esas faaliyetimiz emekçi kitlelerin uyandırılması, bilinçlendirilmesi, örgütlenmesi faaliyetidir. Medya/kültür alanı burjuvazinin işçilere, emekçilere kendi dünya görüşünü aktardığı, işçileri, emekçileri kendine köle olarak tutmak için kullandığı, onların bilincini kararttığı alandır.

Bu alanda esas mesele burjuvazinin kontrolünde olmayan kendi medya ve kültür alanımızı yaratmak ve bunu sistemli olarak geliştirmek ve yaygınlaştırmaktır. Ancak burada da şu bilinmesi gerekir ki, burjuvazi kendi kontrolü dışında gerçekten komünist bir medya/kültür alanının ortaya çıkmasını engellemek için her şeyi yapacaktır, yapmaktadır. Yasaklama, baskı, sansür vb. gündemdedir, gündemde kalacaktır.

Fakat bunun yanında "yararlanma" söz konusu olduğunda, burada doğrudan burjuvazinin medyasında/kültür alanında da çalışmak söz konusudur. Burada da yine bu, ilke olarak reddedilmez. Fakat hiç kimse bir komünist olarak burjuva medya ve kültür alanını açık komünist propaganda için kullanabileceği hayaline kapılmamalıdır. Bu alan burjuvazinin iktidarını garanti altına alma işlevine sahiptir. Bu alanda burjuvazinin kontrolü altındaki medya ve kültür kurumlarında (sinema, tiyatro vb. ancak burjuvazinin anda –çeşitli nedenlerle– kabul edebileceği derecede "eleştirel" katkılar yapılabileceği bilinmelidir. Burjuvazi yekpare bir bütün değildir ve demokrasi, bireysel özgürlük vb. savunduğu iddiasındadır. Arada bir bu iddiasına dayanak yapabileceği "eleştirel" kültürel katkılara göz yumabilir. İlerici bir tiyatro oyununun sergilenmesi; televizyonda eleştirel bir programın yayınlanması mümkün olabilir. İşçi ve emekçilerin televizyon seyretmediği gecenin geç bir saatinde "eleştirici" bir program yayımlanabilir. Burjuvazi açısından bunun işlevi, kendisinin ne kadar demokrat olduğunu göstermek ve bu arada "sol" izleyici pazarına da "mal" sunmaktır. Bu alanda yapılanlar bu bilinçte tutularak yapıldığında ve fazla büyütülmediğinde bu tür bir yararlanmanın bir zararı yoktur. Fakat bu gibi durumlardan yola çıkarak burjuva egemenliği altında, onun imkânlarını kullanarak komünist sosyalist bir medya ve kültür faaliyeti yaratmak amaç olarak veya iddia olarak ortaya atıldığında, burada önemli bir yanılgı söz konusudur.

Sivil toplum örgütleri alanı

Burjuvazinin imkânlarından yararlanma tartışmalarında özellikle son on yıllarda –öncelikle de Batıda– öne çıkan bir alan var: Sivil toplum örgütleri alanı.

Özellikle 1968'li devrimci eskileri, "kurumlar içinde uzun yürüyüş"lerinde yorulup devrimden umutlarını kesip "demokratlık"larını keşfettiklerinde, bunların bir bölümü –devletle tam bütünleşememiş ya da bütünleşmek istemeyen bölümü– tabandan hareketle toplumu reforme etme iddiasına sarıldılar. Feminizm, çevrecilik, barış hareketi, insan hakları savunuculuğu, LGBTQ hareketi, globalizasyona karşı yerelliğin, bölgeselliğin savunulması; ekonomide aşırı borsa kârlarına karşı tahvil gelirlerinin (shareholder value) vergilendirilmesi, en borçlu geri ülkelerin borçlarının silinmesi ve "kalkınma yardımının" arttırılması talepleri vb. bunların sarıldığı ana temalar oldu. Bu temalara bağlı bir sürü "sivil toplum örgütlenmesi" ortaya çıktı ve gelişti, egemen burjuvazi de bu örgütlerin kitleselleştiği ölçüde bu temalara sahip çıkıp "parlamento dışı örgütler" adı altında kendi paralel örgütlerini kurdu veya var olanları "destekle"yerek, egemenlerin kontrolünde "parlamento dışı örgütler" hâline getirdi.

Bu bağlamda bizim açımızdan yapılması gereken ve yapmaya çalıştığımız esas iş, işçi ve emekçi kitlelerin somut değişik sorunları etrafında taban örgütlenmesini çıkış noktası alan Sivil Toplum Örgütlerinin (STÖ), sahiplendiği temaları komünist bir bakış açısıyla sahiplenmek ve andaki STÖ'lerin yönetimlerinin reformist çizgilerini ve kimi hâllerde açıkça devlet örgütü olma konumlarını teşhir etmektir.

"Yararlanma" meselesine gelince: Kendine STÖ diyen örgütlerin yönetimlerinin çoğu iyice profesyonelleşmiş ve birçok hâlde de devletlerin uzantısı hâline gelmiş durumdadır. Ancak "taban" gerçekten de "bağımsız hareket edildiği" ve "başka bir dünya için mücadele edildiği" düşüncesi yanılgısı içindedir. Biz güç oranında bu örgütlerin kitlesel olanları içine girip çalışmak görevine sahibiz.

Temel sorun: Legal ile illegalin doğru birleştirilmesi

Bütün bu "yararlanma" meselesinde en önemli sorun legal ile illegalin doğru birleştirilmesi sorunudur.

Biz burjuvazinin devletini yıkma, yerine işçilerin-köylülerin devletini kurma; devrimi durmaksızın sürdürme, proletarya diktatörlüğünü kurma, proletarya diktatörlüğü şartlarında sosyalizmi inşa etme, sömürüyü ortadan kaldırma, burjuvaziyi sınıf olarak ortadan kaldırma; bütün dünyada proletarya ile omuz omuza komünizme yürüme iddiasındayız.

Şimdi iktidarda olan burjuvaziye vaat ettiğimiz gelecek, onun sınıf olarak yok olmasıdır.

Bizim burjuvaziye karşı yürüttüğümüz mücadele, proletaryanın egemenlik mücadelesi, burjuvazi açısından "ölüm-kalım", "varlık-yokluk" mücadelesidir.

Burjuvazinin bu mücadelede proletaryanın iddiasını gerçekleştirmesini engellemek için her yola başvurduğu ve başvuracağı açıktır.

Burjuvazinin egemenliği şartlarında, devrimci, komünist bir örgüt, eğer iddiasında ciddi ise, illegal örgütlenmek, her şart altında çalışmanın sürekliliğini sağlayacak illegal bir temele dayanmak zorundadır. Burjuvazinin egemenliği şartlarında, illegal bir temele dayanmayan, burjuvazinin legalliğine inanan, güvenen bir örgüt burjuvazinin ciddi bir saldırısında yıkılmaya mahkûmdur.

Kuşkusuz illegal bir temele dayanmak, belli bir anda verili bir ülkede var olan –tabii ki sınırlı olan– legal imkânlardan yararlanmayı dışlamaz. Yeter ki yararlanma adına burjuvazinin kuyruğuna takılan bir siyaset izlenmesin ve yine yararlanma adına burjuvazinin legalliğine güvenilip illegal temel zayıflatılmasın.

Fakat birçok hâlde olan, legal imkânlardan yararlanma adına, tam da budur.

İllegal faaliyetle insan kazanmak, kuşkusuz legal faaliyetle insan kazanmaktan çok daha zordur. Âdeta iğneyle kuyu kazmaya benzeyen bir faaliyettir. Hele hele devrimin yenildiği, devrimci dalganın geri çekildiği şartlarda illegal faaliyet büsbütün çileli, verimsiz görünen bir iştir. Böyle durumlarda birçok hâlde kitleselleşmemenin suçunun "illegal"likte bulunması ve kitleselleşme adına illegal örgütün tasfiye edilip legale çıkarılması yaşanmış bir durumdur. Ülkelerimizde de bunu 12 Eylül sonrasında yaşadık.

Başı yine karşı devrimci Aydınlık çekti. Revizyonist T"K"P, TB"K"P'leşip "önder"lerini legalleştirmek için burjuvaziye kelimenin tam anlamıyla teslim etti. Sol geçinip legalleşen kimi partiler şöyledir: Birleşik Devrimci Parti, Devrim Hareketi, Devrimci İşçi Partisi, Devrimci Sosyalist İşçi Partisi, Emekçi Hareket Partisi, Ezilenlerin Sosyalist Partisi, Halkın Kurtuluş Partisi, İşçi Demokrasisi Partisi, Komünist Parti, Sosyalist Cumhuriyet Partisi, Sosyalist Emekçiler Partisi, Sosyalist Yeniden Kuruluş Partisi, Toplumsal Özgürlük Partisi, Yeşiller ve Sol Gelecek Parti.

Bir kez kitleselleşme adına legalleşme temel mesele hâline geldi mi, komünizmin / sosyalizmin / devrimciliğin ancak lafzının geri kalabileceği mantıklı tek sonuçtur. Legal alan sınırı burjuvazinin egemenliği şartlarında esasta burjuvazi tarafından çizilen alandır. Kuşkusuz bu alanın sınırları, sınıf mücadelesi ile ve sonucu olarak genişletilebilir. Ancak burjuvazi egemen olduğu sürece egemenliğini sürdürecek güçte ve durumda olduğu sürece, son çözümlemede sınırları belirleyen odur. Legal imkânların kullanılmasını kendi iktidarı için tehlikeli gördüğü anda "olağanüstü" tedbirlere başvurarak kullanılan legal imkânları sıfırlayabilir de. Legal imkânlar bu yüzden geçicidir, sürekli olarak burjuvazinin denetimi ve tehdidi altındadır. Hâl böyle olduğu için hiçbir şart altında burjuva demokrasisinin en geniş olduğu dönemde bile– gerçek komünist partileri burjuva legalliğine bel bağlamaz, ona güvenmezler, bu yüzden de illegal örgüt –burjuvazinin egemenliği şartlarında– onların temeli, esas örgütüdür.

Legal alanda çalışanlar belli şartlarda –sınıf mücadelesinin geniş olduğu, örgütün işçi sınıfının önemli bir bölümünü kucakladığı ve işçi ve emekçiler örgütün legalliğini gerektiğinde silahla koruyabileceği şartlarda– sayıca illegal alanda çalışanlardan çok daha fazla olabilir. Fakat bu durumda bile komünist partinin güçlü bir illegal örgütü vardır ve topyekûn bir saldırı hâlinde, çalışmanın sürekliliğini sağlayacak illegal temel vardır.

Kuzey Kürdistan-Türkiye'de aslında burjuva demokrasisi laftadır. Gerçekte hüküm süren faşist bir diktatörlüktür. Ve legal alan oldukça dardır. Bunun yanında sınıf mücadelesinin geri seviyesi, devrimci örgütlerin güçsüzlüğü de bu alanda var olan imkânların kullanılmasını da zorlaştırmaktadır.

Burjuvazi illegal örgütlenmelere esas olarak bu örgütlerin legal alandaki faaliyetlerinin izini sürmek üzerinden ulaşmaktadır.

Bunun bilincinde olarak sorun yalnızca illegal bir temele dayanmakta değil, aynı zamanda legal ile illegal faaliyeti doğru olarak birleştirmektir.

Gerek uluslararası deneyimler, gerekse Türkiye komünist ve devrimci hareketinin deneyimleri şunu göstermektedir:

Legal alanla, illegal alan arasında doğrudan bağ ve ilişki olmamalı; bu alanlardaki faaliyetler örgütsel olarak birbirinden bağımsız olarak yürümelidir. Her alan kendi örgütünü yaratmalıdır. Yatay geçişlerde, özellikle legal alanda kazanılanların illegal örgütlenmeye kotarılmasında olağanüstü dikkatli olunmalıdır. Bu kuşkusuz bir dizi işi zorlaştırır, gelişmenin daha yavaş olmasını beraberinde getirir vb. Fakat güvenlikli çalışma açısından bunun zorunlu olduğu kesindir.

8 MART 2023:
KADINLARIN ÖFKESİ BÜYÜYOR!

Komünizmin bayrağını yükseltmek için ileri!

BOLŞEVİK PARTİZAN